

18

Nem a végleges
helyezés.

10.566

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG FEGYVERES ERŐINEK HELYŐRSÉGI ÉS ŐRSZOLGÁLATI SZABÁLYZATA

A HONVÉDELMI MINISZTERIUM KIADÁSA

1961

ÁBTL - 4.2. - 10-566/1961

A MAGYAR NÉPKÖZTARSASÁG FEGYVERES ERŐINEK
HELYŐRSÉGI ÉS ŐRSZOLGÁLATI
SZABÁLYZATA

A HONVÉDELMI MINISZTERIUM KIADÁSA

1961

ÁBTL - 4.2. - 10-566/1961

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG FEGYVERES ERŐINEK HELYŐRSÉGI
ÉS ŐRSZOLGÁLATI SZABÁLYZATÁT A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG ELNÖKI
TANÁCSA HAGYTA JÓVÁ 1961. VIII. 22.-én.

"A Magyar Népköztársaság fegyveres erőinek Helyőrségi és őrszolgálati szabályzata" a helyőrségi és őrszolgálat megszervezését és ellátásának rendjét szabályozza, meghatározza a helyőrség szolgálati személyeinek, valamint az őrszolgálatban álló katonák jogait és kötelességeit.

Ez a szabályzat a Magyar Népköztársaság fegyveres erőinek egységeire /:hajóira:/ és alegységeire, valamint az összes törzsei-re, hivatalaira, intézeteire és intézményeire egyaránt érvényes.

Ennek megfelelően a helyőrség szolgálati személyeinek csapatokra vonatkozó kötelmei a helyőrség összes intézeteire és intézményeire ugyanolyan mértékben érvényesek.

ÁLTALÁNOS ALAPELV EK

1. Valamely lakott helység /:város, község:/ köz- igazgatási területén állandóan, vagy ideiglenesen elhelyezett honvédségi és belügyi egységek, intézetek és intézmények hely- örséget képeznek.

2. Minden helyörségben meg kell szervezni a hely- örségi és őrszolgálatot.

A helyörség szolgálat hatáskörébe tartozik: a ka- tonai fegyelem fenntartása a helyörségben, a csapatok elhelye- zéséhez, mindennapi életéhez és kiképzéséhez szükséges felté- telek biztosítása és a csapatok bevonásával történő különféle helyörségi rendezvények vezetése.

Az őrszolgálat kiterjed: hadianyag, technikai esz- közök és egyéb katonai javak /:állami vagy népi vagyon:/ őrzé- sére és védelmére, továbbá fogdában levő személyek őrizetére.

3. A helyörség területének határait - melyen belül a helyörségi szolgálatot meg kell szervezni - a vezérkar fő- nőke határozza meg.

4. A helyörségek helyörségi és őrszolgálatát a vezérkar főnöke szabályozza.

Az egyes helyörségekben a helyörségi és őrszolgála- tot a helyörségparancsnok irányítsa, ugyanakkor gyakoroljon általános felügyeletet a helyörség egységein belüli őrszolgá- lat teljesítése fölött is.

A helyörségparancsnok helyörségi és őrszolgálatra vonatkozó intézkedéseit a helyörség határain belül tartozkodó összes fegyvernemi - és szakcsapatok, intézetek, intézmények és az egyes katonák kötelesek a szabályzatban foglaltak sze- rint végrehajtani.

Minden olyan kérdést, amely a Belügyminisztérium csapatainak helyőrségi szolgálatát érinti, a helyőrségparancsnok az adott helyőrségben tartózkodó belügyminisztériumi csapatok rangidős parancsnokával intézzen el. Vitás kérdésekben a vezérkar főnöke dönt.

5. Háború idején valamely front- /:önálló hadsereg:/ területére eső helyőrségek helyőrségi és őrszolgálatát az adott front /:önálló Hadsereg:/ parancsnoka szabályozza.

6. Ha a csapatok táborban vannak elhelyezve, a katonai fegyelemre és az egész tábor őrzésére vonatkozó szabályokat is a Belszolgálati szabályzat és a jelen szabályzat szerint kell fogadtatni.

7. A helyőrségi és őrszolgálat ellátására a helyőrség összes alakulatait be kell vonni.

A helyőrségi és őrszolgálat ellátásának sorrendjét a helyőrségparancsnok szabályozza, a helyőrségben levő csapatok létszámának és rendeltetésének figyelembevételével.

A katonai tanintézeteket abban az időszakban kell a helyőrségi szolgálatba bevonni, melyben azt kiképzési tervük lehetővé teszi.

8. Központi alárendeltségben levő önálló raktárakat /:szertárakat:/ - lőszer- és robbanóanyag-raktárak kivételével - polgári alkalmazottakból álló őrségekkel is lehet őriztetni. Ezek az őrségek szolgálatukat a jelen szabályzat előírásai szerint lássák el.

9. Minden katona nyújtson támogatást a helyőrségi és őrszolgálatot ellátó személyeknek.

A Honvédelmi Minisztérium és a Belügyminisztérium fegyveres erőinek létesítményeire, felszerelésére vonatkozó légoltalmi és tűzvédelmi utasítást a honvédelmi miniszter és a belügyminiszter együttesen szabályozza.

ELSŐ RÉSZ

A HELYŐRSÉG SZOLGÁLATI SZEMÉLYEI ÉS KÖTELEZÉSZEIK

I. FEJEZET

A HELYŐRSÉG SZOLGÁLATI SZEMÉLYEI

10. A helyőrségparancsnoki teendőket - a vezérkar főnöke kinevezése alapján - minden helyőrségben a legmagasabb szolgálati beosztásban levő, illetve egyenlő szolgálati beosztás esetén a magasabb rendfokozatu parancsnok látja el.

A helyőrségparancsnok teendőinek átvételét ismeresse helyőrségparancsnoki parancsban, jelentse a vezérkar főnökének és saját előljárójának, továbbá tegyen bemutatkozó látogatást a párt és az államhatalom helyi szerveinek vezetőinél.

11. Ha a helyőrségbe állandó tartózkodásra olyan egység /:magasabbegység, intézet, intézmény:/ érkezik, melynek parancsnoka magasabb szolgálati beosztásban van, mint a helyőrségparancsnok, akkor a helyőrségparancsnok a vezérkar főnökének külön parancsára adja át teendőit az újonnan érkezett parancsnoknak. Az átadás-átvételt a vezérkar főnökének és saját előljárójának jelentse.

12. Budapest helyőrségparancsnokát és politikai helyettesét a honvédelmi miniszter nevezi ki.

13. A helyőrségparancsnok politikai helyettesének teendőit a helyőrségparancsnok szervezőszerű politikai helyettese látja el. Ezt helyőrségparancsnoki parancsban kell közzétenni.

14. Minden helyőrségben helyőrségkomendánst és hozzá helyetteseket kell kinevezni. Olyan helyőrségekben, ahol nincs szervezetszerű helyőrségkomendáns, ott a helyőrségparancsnok ennek a szolgálatnak ellátására tiszteket a helyőrség egységeitől helyőrségparancsnoki parancsban jelöljön ki.

15. Ha a Magyar Néphadsereg csapatai, a folyami flottilla és a légierő, továbbá a Belügyminisztérium csapatai közös helyőrségben vannak, ezekből a csapatokból helyőrségparancsnoki parancsban helyetteseket kell a helyőrségkomendáns mellé kinevezni.

16. A helyőrségparancsnok parancsára a helyőrség egységeitől /:ahol legalább ezred, önálló zászlóalj, vagy osztály, illetve ennek megfelelő egység van elhelyezve:/ még a következő helyőrségi szolgálati személyeket kell kinevezni:

- helyőrségi hadtápfőnököt;
- helyőrségi gépjármű főellenőrt;
- helyőrségi vezetőorvost;
- helyőrségi állatorvost /:csak Budapest helyőrségben:/;
- helyőrségi tűzrendészeti parancsnokot;
- helyőrségi karmestert /:ahol szervezetszerű zenekarok vannak:/.

A helyőrség összes szolgálati személyei - a szervezetszerű helyőrségkomendáns és beosztottai kivételével - eredeti beosztásuk megtartásával lássák el a helyőrségi szolgálattal járó kötelezettségeket.

17. A helyőrségi fogdához fogdaparancsnokot /:Buda-

pesten helyetteseket is:/ és foglárokat kell kinevezni. A vidéki helyőrségek fogdaparancsnokai egyben a helyőrségkomdendánsok helyettesei is.

II. FEJEZET

A HELYŐRSÉG SZOLGÁLATI SZEMÉLYEINEK KÖTELESSEGEI

A helyőrségparancsnok

18. A helyőrségparancsnok helyőrségi és őrszolgálatlaltal kapcsolatos ügyekben a budapesti helyőrségparancsnok utján a vezérkar főnökének van alárendelve.

A helyőrségparancsnok felelős a helyőrségben a katonai fegyelem fenntartásáért, a helyőrségi és őrszolgálat megszervezéséért és ellátásáért, a helyőrség tűzrendészetéért, a helyőrségben a légoltalmi kiképzés megszervezéséért és végrehajtásáért, a csapatok bevonásával történő helyőrségi rendezvények vezetéséért.

A helyőrségparancsnok hivatott arra, hogy a közrend fenntartására a helyőrség területének határain belül elhelyezett csapatokkal a népi hatalom szilárd támasza legyen.

19. Feladatai:

- irányítsa a helyőrség szolgálati személyeinek tevékenységét;

- jelentse a vezérkar főnökének a helyőrségi katonai javak őrzésére és védelmére, továbbá a helyőrségi járőrszolgálatra vonatkozó tefvét, terjessze fel a vezérkar főnökéhez a budapesti helyőrségparancsnokság utján jóváhagyásra a helyőrségi őrségleírást;

- irányítsa a helyőrségben mozgósítás esetén fogantatosítandó rendszabályok tervének kidolgozását;

- helyőrségi riadó esetére szabályozza a csapatok gyülekezési helyét, rendjét és tevékenységét;

- ügyeljen a helyőrségben a szolgálati és állami titok megőrzésére;

- szervezze meg a légiriadó jelzését, a helyőrség légoltalmát, a vegyvédelmet és a helyőrség tűzrendészetét, ellenőrizze ezek működését;

- személyesen, és ezzel a feladattal megbízott személyek útján ellenőrizze, illetve ellenőriztesse, miként teljesítik szolgálatukat a helyőrségi és belső őrségek, valamint a járőrök. Ellenőrizze továbbá a helyőrségi, illetve a csapatfogdában őrzött fogadások előírás szerű fogvatartását;

- intézkedjen a helyőrségbe érkező átvonuló csapatok /:egységek, alegységek/ elhelyezésére;

- szabályozza a helyőrség egységei részére a gyakorlóterek, a harcszerű- és iskola löterek, továbbá a sütődék, fürdők, műhelyek, a katonák fürdésére kijelölt szabad vizek használatának rendjét;

- szervezze meg és biztosítsa a helyőrségből eltávozott csapatok épületeinek, raktárainak és egyéb helyiségeinek őrzését;

- a mindenkor érvényben lévő utasítások szellemében szervezze meg a helyőrség lakásgazdálkodását és irányítsa a lakásügyi bizottság munkáját;

- biztosítsa a helyőrség tiszt és hivatásos tiszt helyettesi állományának - igényjogosultságának megfelelő - lakással való ellátását;

- szervezze meg és irányítsa a helyőrség csapatainak részvételével végrehajtandó rendezvényeket;

- ha arra szükség van, rendeljen ki diszőrséget;

- küldjön ki alegységeket /:egységeket:/ esetleges tűzvész vagy más elemi csapások leküzdésére, illetve az elemi csapások által sújtott polgári lakosság megsegítésére, ezen intézkedését a vezérkar főnöke útján a honvédelmi miniszternek jelentse;

- szabályozza a helyőrségen belül a katonák öltözködésének rendjét az Öltözködési utasítás szerint;

- tartson fenn állandó összeköttetést a helyi párt-szervekkel; továbbá szoros kapcsolatot tartson az államhatalmi szervekkel, valamint a társ fegyveres testületekkel;

- ha olyan katonák követnek el fegyelmi vétséget, vagy büntettet, akik nem tartoznak a helyőrség egységeinek állományába, rendelje el a vizsgálatot és intézkedjen a felelőségre vonásra;

- tegyen szigorú intézkedéseket a balesetek megelőzésére és következmények felszámolására.

20. Az Elnöki Tanács vagy a Minisztertanács képviselétében a helyőrségbe érkező személyeket, illetve a honvédelmi minisztert és helyetteseit a helyőrségparancsnok fogadja, tegyen nekik jelentést és kísérje őket. A felsorolt személyek fogadására rendeljen ki díszőrséget.

21. Ha a 20. pontban felsoroltakon kívül - szolgálati feladatok végrehajtására - olyan személyek érkeznek a helyőrségbe, akik a helyőrségi és őrszolgálat terén a helyőrségparancsnok szolgálati előljárói, fogadja őket, tegyen nekik jelentést és kísérje őket.

22. A helyőrségparancsnok az alább felsorolt eseményekről - távirón vagy távbeszélőn - jelentést köteles tenni

előljáró parancsnokának, valamint a vezérkar főnöke útján a honvédelmi miniszternek:

a/ ha az Elnöki Tanács Elnöke vagy idegen államfők a helyőrségbe érkeznek vagy onnan eltávoznak;

b/ nagyobb szerencsétlenségről, valamint fertőző betegség fellépéséről;

c/ karhatalom kirendeléséről és olyan eseményekről, melyek karhatalom kirendelését előreláthatólag szükségessé teszik, továbbá a rendesnél magasabb készenléti fok elrendeléséről;

d/ a fegyveres erők fegyverhasználatáról;

e/ az állam érdekeire fontos rendkívüli eseményekről.

A jelentés tartalmazza a jelentett eseménnyel kapcsolatban tett intézkedéseket.

23. A 20. és 21. pontban előírtak a budapesti helyőrségparancsnokra külön intézkedések szerint vonatkoznak.

24. Ha a helyőrségparancsnok ideiglenesen eltávozik a helyőrségből /:szabadság, huzamosabb vezénylés:/, akkor teendőit a legmagasabb beosztású, vagy rendfokozatu parancsnoknak adja át. Ezt tegye közzé helyőrségparancsban és jelentse a vezérkar főnökének a budapesti helyőrségparancsnokság útján.

A helyőrségparancsnok politikai helyettese

25. A helyőrségparancsnok politikai helyettese a helyőrségparancsnoknak van alárendelve.

26. A helyőrségparancsnok politikai helyettesének feladatai:

- szervezze meg és irányítsa a helyőrségben a politikai rendezvényeket;

- irányítsa a helyőrség kulturfelvilágosító intézményei működését;

- állítsa össze annak tervét, hogy miként vegyék igénybe az egységek a helyőrségi kulturfelvilágosító intézményeket és mutassa azt be jóváhagyásra a helyőrségparancsnoknak;

- tartson fenn állandó összeköttetést a területi párt- és állami szervekkel, biztosítsa a helyőrség egységeinek részvételét a pártszervek, illetve a tanács által rendezett politikai tömegmegmozdulásokban;

- ellenőrizze a helyőrségi és a csapatfogdákban őrzött fogadásokkal való bánásmódot.

A helyőrségkomendáns

27. A helyőrségkomendáns a helyőrségparancsnoknak van alárendelve. Felelős a helyőrségi őrségek szolgálatának ellátásáért, a helyőrségi fogdában levő fogadások előírás szerinti fogvatartásáért, továbbá azért, hogy a honvédség és a társ fegyveres testületek tagjai a szórakozó helyeken és az utcán fegyelmezett magatartást tanúsítsanak.

28. Feladatai:

- a helyőrségparancsnok utasításai szerint készítse el a helyőrségi őrségleírást, a helyőrségi szolgálatra vonatkozó parancsot, az őrhelyvázlatokat és az őrutasításokat.

- a helyőrségi őrségleírásnak megfelelően szervezze meg a helyőrségben levő honvédségi javak őrzését és védelmét, továbbá szervezze meg a járőrözést a helyőrség területének határain belül;

- ellenőrizze az egységeknél a helyőrségi őrségekbe küldendő alegységek felkészültségét és az ügyeletes alegység készenlétét;

- ellenőrizze a helyőrségi őrségek eligazítását;

- személyesen ellenőrizze a helyőrségi őrségek szolgálatának ellátását, az őrzendő javak külső állapotát, az őrhelyek és őrszobák berendezését;

- a helyőrségügyeletes tisztet és helyettesét idejében igazítsa el, szolgálatba lépése előtt adja át a helyőrségügyeletes tisztnek a jelszót;

- határozza meg a helyőrségügyeletes tiszt és a helyőrségi őrségek közötti és őrségen belüli összeköttetés eszközeit;

- ügyeljen arra, hogy a honvédség és a társ fegyveres testületek tagjai a szórakozóhelyeken és az utcán a katonai fegyelemre és az öltözködésre kiadott rendelkezéseket betartsák;

- dolgozzon ki utasításokat a helyőrségi riadó, tűzvész és az elemi csapások esetére;

- naponta vizsgálja meg az őrnaplókat és haladéktalanul szüntesse meg az észlelt hiányosságokat;

- ügyeljen arra, hogy a helyőrségi fogda kifogástalan állapotban legyen és a fogadások fogvatartása előírás szerűen történjék. Adjon utasítást a helyőrségi fogdaparancsnoknak, ha

a fogadásokat munkára vagy fürdőbe, illetve ha a büntető vagy nyomozó szervek kívánalmainak megfelelően kihallgatásra vagy tárgyalásra kell kísérni, vagy ha valamelyik megbetegedett fogdást egészségügyi intézetbe kellene utalni;

- vezessen nyilvántartást a helyőrségi fogdában levő katonáktól elvett fegyverekről;

- ellenőrizze a helyőrség tűzrendészetének működőképességét és felszerelését;

- vezessen nyilvántartást a helyőrségben előforduló rendkívüli eseményekről, balesetekről és fegyelemsértésekről, jelentse azokat a helyőrségparancsnoknak és jelentse, hogy ezzel kapcsolatosan milyen rendszabályokat fogadtatott;

- ha a helyőrségen folyó vezet keresztül /:a helyőrségben tó van:/, akkor a helyi államhatalmi szervekkel egyetértésben jelöljön ki a katonák számára fürdő és gépjármű-mosóhelyeket és a helyőrségparancsnok utasításai szerint ossza el ezeket a helyőrség egységei között;

- ellenőrizze, hogy a csapatok fürdő helyei megfelelően vannak-e berendezve: a fürdést hogyan szervezték meg, hogyan látják el szolgálatukat az ügyeletes mentőreszlegek és az ügyeletes felcserek /:egészségügyi oktatók:/;

B tartsa nyilván a helyőrség összes egységeit és mindazokat a katonákat, akik vezénylés folytán vagy szabadságra a helyőrségbe érkeztek /:7.sz.melléklet szerint:/ /:Budapest helyőrségben az utóbbi feladatot a helyőrségügyeletes tiszt látja el:/;

- gondoskodjék a helyőrségben vezénylés folytán vagy szabadságon tartózkodó katonák orvosi ellátásáról;

- gondoskodjék az átvonuló alegységek, illetve egyes katonák elhelyezéséről;

- ellenőrizze a helyőrséget elhagyó egységek lakta-

nyáinak, létesítményeinek és visszahagyott javainak őrzését és tűzbiztonsági rendszabályait;

- biztosítsa a rendet a katonai rendezvényeken /:felvonulások, gyűlések, temetések, koszorúzások stb. alkalmával:/, melyeken csapatok vesznek részt;

- a helyőrségparancsnok utasítására a helyőrség egységeiből jelölje ki és gyakoroltassa be a diszőrségeket;

- a helyőrségparancsnok utasításai szerint rendezze meg az elharálozott katonák temetését;

- a helyi államhatalmi szervekkel együttműködve szervezze meg a helyőrség területén levő hősi halottak sírjainak, emlékműveinek gondozását;

- gondoskodjon arról, hogy évente egyszer-november 7-én - ünnepélyes keretek között a hősi emlékművek és hősi sírok meg legyenek koszorúzva.

29. Ha a helyőrség egységeinél, vagy egyéb helyőrségi katonai létesítményeknél tűz üt ki, illetve elemi csapások érik, a helyőrségkomendáns azonnal jelentse a helyőrségparancsnoknak és tegye meg a tűzvész, illetve más elemi csapások leküzdésére a szükséges intézkedéseket.

30. Ha valamely katona betegség vagy közlekedési akadályok miatt nem tud szabadságról, illetve vezénnyelről szolgálati helyére idejében bevonulni, akkor a helyőrségkomendáns értesítse a katona kérésének okáról annak az egységnek a parancsnokát, ahová tartozik.

Ilyen esetben a helyőrségkomendáns a helyőrségből szolgálati helyére távozó katona távozásának időpontját, kérésének okát az illető okmányaiba és a nyilvántartási könyvbe jegyezze be.

31. Ha más helyőrségből szabadságon levő katona közvetlen családtagja /:apa, anya, férj, feleség, gyermek, test-

vér:/ meghal, vagy súlyosan megbetegszik, továbbá, ha családját tűzvész vagy más elemi csapás érte és ezt megfelelően igazolja, akkor a helyőrségkomendánsnak /:budapesti helyőrségben a helyőrségügyeletés tisztnek:/ joga van egy alkalommal a katona szabadságát 1-től 7 napig meghosszabbítani. Erről azonnal értesítse a katona egységének parancsnokát.

A helyőrségkomendáns a szabadság meghosszabbításának idejét és okát vezesse rá a katona szabadságolási igazolványára és írja be a nyilvántartási könyvbe.

32. Ha a honvédség és a társ fegyveres testületek tagjai megsértik a katonai fegyelmet, a helyőrségkomendánsnak joga van őket figyelmeztetni, súlyosabb esetekben velük szemben előállítást foganatosítani.

Ha a helyőrségkomendánsnál magasabb rendfokozatu honvédegyén szegi meg a katonai fegyelmet, öltözködés vagy egyéb alaki fegyelem terén, akkor a helyőrségkomendáns kérje fel a fegyelemsértés megszüntetésére. Amennyiben a fegyelemsértés ittasság és ebből eredő botrány miatt adódik, tegye meg a szükséges intézkedést a fegyelemsértés megszüntetésére, ha másképpen nem lehetséges, úgy előállítás útján is.

Ha a katonánál nincsenek olyan okmányok, amelyek kielégítően igazolnák személyazonosságát, ha személyi okmányai helytelenül vannak kitöltve, vagy az igazoltatást megtagadja, joga van a fegyelemsértőt őrizetbe venni.

Az őrizetbe vett vagy fogsággal fenytett katonától fegyverét minden esetben el kell venni.

A fegyelemsértővel szemben foganatosított mindenemű rendszabályról értesítse az illető egység parancsnokát és jelentse a helyőrségparancsnoknak.

33. Ha az őrizetbe vett katona személyazonosságát

megfelelő okmányok hiányában nem lehet azonnal megállapítani, a helyőrségkomendáns az őrizetbe vételtől számított 24 órán belül tegyen megfelelő intézkedéseket a személyazonosság megállapítására. Ha az őrizetbevett személyazonosságát megállapítani nem lehet, tegyen jelentést a helyőrségparancsnoknak és értesítse a katonai ügyészséget.

34. A helyőrség minden egysége, intézete és intézménye pontosan ismerje a helyőrségkomendáns elhelyezését és telefonszámát. A városi közigazgatási hivatalokban és a szórakozóhelyeken is legyen meg a telefonszáma és szolgálati címe.

Ha a helyőrségkomendánsnak szolgálata ellátásához nincsenek rendszeresített szállítóeszközei, akkor a helyőrség egységei /:intézetei, intézményei:/ lássák szállító eszközökkel, a helyőrségparancsnok parancsa szerint.

35. A helyőrségkomendánsi hivatal helyiségeinek elhelyezését és berendezését a 8.sz.melléklet tartalmazza.

A helyőrségkomendáns helyettese

36. A helyőrségkomendáns helyettese a komendánsnak van alárendelve és annak a helyőrségi- és őrszolgálattal kapcsolatos összes feladatait végzi.

37. A komendánsnak a Magyar Néphadsereg csapataitól, a folyami flottillától, a légierőtől, továbbá a Belügyminisztérium csapataitól helyőrségparancsnoki parancsban megbízott helyettesei a helyőrségkomendáns utasításait, valamint jelen szabályzat 28.pontjában foglalt utasításokat hajtják végre.

A helyőrségi hadtápfőnök

38. A helyőrség hadtápfőnökének a helyőrségben levő egységek /:magasabbegységek:/ hadtápfőnökei közül a legmagasabb szolgálati beosztásban levőket, egyenlő beosztásuk esetén a magasabb rendfokozatut kell kijelölni. A helyőrség hadtápfőnöke a helyőrségparancsnoknak van alárendelve és felelős a helyőrségben levő csapatok ellátásáért.

39. Feladatai:

- dolgozza ki és a helyőrségparancsnoknak jóváhagyásra terjessze elő tervét a fürdők, mosodák, használatára, továbbá az államhatalom helyi szervei által kiutalt gyakorlóterek, löterek hasznosítására;

- ellenőrizze a helyőrség egységeit élelmezési cikkekkel ellátó állami vállalatokat;

- ellenőrizze a helyőrség egységeinek anyagi ellátottságát és az anyagok rendeltetésszerű felhasználását;

- ellenőrizze a laktanyai elhelyezések és a honvédségi lakások rendeltetésszerű használatát, valamint folyamatos karbantartását;

- gondoskodjék a helyőrség egységei^{nek} címére érkezett vasuti kocsik és hajók /:uszályok:/ idejében történő kirakásáról;

- dolgozza ki a helyőrségi harciriadó esetére szükséges gazdasági rendszabályok tervét.

A helyőrségi gépjármű főellenőr

40. A helyőrségi gépjármű főellenőrt a helyőrség gépjármű-szakszolgálatos tisztjei közül a helyőrségparancsnok

helyőrségparancsnoki parancsban jelöli ki ^{és} a helyőrségparancsnoknak van alárendelve. Felelős a helyőrség területén belül a gépjárművek közúti ellenőrzésének megszervezéséért.

41. Feladatai:

- dolgozzon ki tervet helyőrségi viszonylatban a gépjárműbalesetek megelőzésére és ha szükséges egyeztesse az erre vonatkozó intézkedéseket a rendőrség gépjárműellenőrzést végrehajtó szerveivel;

- szervezzen meg annak rendszeres ellenőrzését, hogy a gépjárművezetők betartják-e a közlekedésrendészeti szabályokat és ennek során ellenőriztesse a gépjárművek kifogástalan technikai állapotát és rendeltetésszerű felhasználását;

- állítson össze szolgálat vezénylési naplót a gépjármű-ellenőrző szolgálatba bevont személyekről és terjessze ezt elő jóváhagyásra a helyőrségparancsnoknak;

- ha a gépjárművezetők megsértik a közlekedésrendészeti szabályokat, a gépjárműveket az előírt okmányok nélkül veszik igénybe, valamint ha az igénybevett gépjármű műszaki állapota nem megfelelő ezt a gépjárművezető előljáró parancsnokságának jelentse; szükség esetén a gépjárműveket tartóztassa fel;

- a helyőrségparancsnok által jóváhagyott terv szerint ellenőrizze az egységeknél levő műszaki ellenőrző állomások helyes működését;

- időben tegyen jelentést a helyőrségparancsnoknak a közlekedésrendészeti szabályok megsértéséről és a gépjárművek nem rendeltetésszerű igénybevételének esetéről;

- a honvédségi gépjárművekkel elkövetett rendkívüli eseményeket/szerencsétlenségeket, baleseteket:/ azonnal jelentse a helyőrségparancsnoknak, egyidejűleg közölje a helyőrségkomendánssal is. Egyben értesítse a Budapesti Honvéd Helyőr-

ség parancsnokság állományába tartozó honvéd baleseti járőrt, az előidézés okát pedig a baleset színhelyén vizsgálja ki;

- vezessen nyilvántartást a gépjármű-balesetekről, illetve a közlekedési szabályok megsértéséről; idejében tegyen javaslatot a helyőrségparancsnoknak a balesetek és szabálysértések megelőzésére vonatkozó rendszabályokra;

- szervezze meg a helyőrségen átvonuló gépjármű oszlopok forgalomszabályzását a komendáns igénylése szerint.

A helyőrségi gépjármű-ellenőrző szolgálat ellenőrei viseljenek bal karjukon kék karszalagot.

A helyőrségi vezetőorvos

42. Helyőrségi vezetőorvosnak a helyőrségben levő egységek /:magasabbegységek vagy egészségügyi intézetek:/ orvosai közül a legmagasabb beosztásban levőt, egyenlő beosztásuak esetén a magasabb rendfokozatut kell helyőrségparancsnoki parancsban kijelölni. A helyőrségi vezetőorvos a helyőrségparancsnoknak van alárendelve. Felelős az egész helyőrségre vonatkozó egészségügyi, gyógyító és megelőző, valamint járványvédelmi rendszabályokért. Budapest helyőrségben ezen teendőket a helyőrség parancsnoksághoz beosztott mindenkori vezetőorvos látja el.

43. Feladatai:

- dolgozza ki és valósítsa meg az egész helyőrségre vonatkozó közegészségügyi, gyógyító és megelőző, valamint járványvédelmi rendszabályokat;

- a helyőrségparancsnok utasításai alapján ellenőrizze a helyőrségben elhelyezett csapatok egészségügyi helyzetét;

- ellenőrizze, hogy a helyőrségben a fertőző betegségek elleni védőoltásokat idejében végrehajtsák;

- szervezze meg a helyőrség egészségügyi személyzetével nem rendelkező egységeinek, a helyőrségben ideiglenesen tartózkodó alegységek és egyes honvédegyének, egészségügyi ellátását;

- a helyi egészségvédelmi szervekkel együtt vegyen részt olyan rendszabályok kidolgozásában, melyek a helyőrség területén uralkodó egészségügyi viszonyok megjavítására irányulnak;

- ügyeljen a helyőrségi kórházakban levő betegekkel való bánásmódra és időnként látogassa meg őket;

- kísérje figyelemmel a helyőrség egységeit kiszolgáló polgári intézmények, mint pl.: rendelőintézetek, egészségházak, sütődék, vágóhidak, stb. működését;

- vegyen részt a bevonuló újoncok egészségügyi ellátására irányuló rendszabályok megvalósításában;

- egészségügyi szempontból ellenőrizze a helyőrségi őrségeket és a helyőrségi fogdát, szervezze meg a helyőrségi fogdában őrzött személyek orvosi vizsgálatát és egészségügyi ellátását;

- helyőrségi riadó esetére dolgozza ki a szükséges egészségügyi rendszabályok tervét;

- idejében tegyen jelentést a helyőrségparancsnoknak a helyőrség egészségügyi állapotáról, illetve az ennek megjavítására szükséges rendszabályokról;

- tegyen javaslatot a helyőrség ügyeletes orvosi szolgálat ellátására;

- egészségügyi szempontból ellenőrizze a helyőrségben levő elhelyezési körleteket és katonai lakóépületeket, étkezőhelyiségeket, sütődéket, vízforrásokat, vágóhidakat, fürdőket, mosodákat, fertőtlenítőket, továbbá a helyőrség személyi állományának fürdésre kijelölt helyeket;

- szervezze meg a helyőrségi ünnepeken, sportversenyeken résztvevő, illetve tűzvész vagy más eljárási csapások stb. leküzdésére kirendelt egységek egészségügyi ellátását;

- irányítsa a helyőrség egységeinél a fertőző betegségek megszüntetését, illetve azok megelőzését célzó rendszabályok kidolgozását és foganatosítását;

- a helyőrségparancsnok engedélyével a helyőrségi egységek egészségügyi szolgálatának állományából vonjon be egyes személyeket a közegészségügyi-járványügyi, a gyógyító és megelőző rendszabályok végrehajtásába;

- ügyeljen a helyőrségi kórházakban levő betegekkel való bánásmódra és időnként látogassa meg őket;

- ellenőrizze a helyőrségben elhelyezett egészségügyi intézetek működését és irányítsa a helyőrségi egészségügyi bizottság tevékenységét;

- a helyőrségparancsnok utasításai alapján szervezze meg a helyőrségen áthaladó vasuti szerelvények, valamint a pályaudvarokon levő katonai várótermek egészségügyi ellenőrzését;

- a helyőrségparancsnok által jóváhagyott terv sze-

rint a helyőrség egységeinél levő orvosok továbbképzését szervezze meg;

- haladéktalanul tegyen jelentést a helyőrségparancsnoknak olyan rendkívüli eseményekről, amelyek katonák sebesülését, vagy halálát okozták, továbbá ha a helyőrség egységeinél vagy a helyi lakosság körében járványos betegség tör ki, egyben jelentse, milyen rendszabályokat fogantatosított ezeknek a megbetegedéseknek megszüntetésére.

A helyőrségi állatorvos

44./ Helyőrségi állatorvos... a helyőrségben levő egységek /:magasabbegységek:/ vagy állategészségügyi intézetek állatorvosai közül a legmagasabb beosztásban levőt, egyenlő beosztásuk esetén a magasabb rendfokozatut kell helyőrségparancsnoki parancsban kijelölni. A helyőrségi állatorvos a helyőrségparancsnoknak van alárendelve. Felelős az egész helyőrségre vonatkozó állategészségügyi óvó és megelőző, valamint gyógyító eljárások és rendszabályok végrehajtásáért.

45. A helyőrségi állatorvos feladatai:

- dolgozza ki és valósítsa meg a helyőrségre vonatkozó állategészségügyi óvó és megelőző, valamint gyógykezelési rendszabályokat;

- ellenőrizze és a szükséglet szerint gyógykezelje /:gyógykezeltesse:/ a helyőrség egységeinél, intézeteinél levő ló, sertés és egyéb állatállományt;

- gyakoroljon állategészségügyi felügyeletet a járási, /:városi, kerületi:/ élelmiszer higiénikus állatorvossal együttműködve a helyőrség egységeit állati eredetű élelmiszerrel ellátó üzemek, intézmények /:vágóhid, húszem, hűtőház, tejüzem, stb.:/ felett;

- irányítsa a helyőrségekben levő egységek állatállományánál kitört járványok megszüntetésére hozott rendszabályok foganatosítását;

- ellenőrizze a helyőrség egységeinél történő csapatvágatásokat /:sertésvágások:/ és végezzen /:végezteszen:/ húsvizsgálatot a közfogyasztásra kerülő vágatások esetén;

- szervezze meg a helyőrségi ünnepeken, sportversenyeken résztvevő loállomány állategészségügyi ellátását;

- a helyi állategészségügyi szervekkel együtt vegyen részt olyan rendszabályok kidolgozásában, amelyek a helyőrség körletében uralkodó állategészségügyi viszonyok megjavítására irányulnak;

- helyőrségi riadó esetére dolgozza ki a szükséges állategészségügyi rendszabályok tervét;

- időszakonként /:szükséglet szerint:/ tegyen jelentést a helyőrség parancsnoknak és szakmai előljárójának a helyőrség állategészségügyi helyzetéről, annak megjavítására szükség és, illetve a tett intézkedésekről, rendszabályokról;

- haladéktalanul tegyen jelentést a helyőrség parancsnoknak és szakmai előljárójának az olyan szerencsétlenségekről, amelyek folyamán lovak súlyosan megsérültek, illetve elhullottak, továbbá arról, ha a helyőrség egységeinél, intézeteinél, vagy a

lakosság tulajdonában levő állatállományban járványos, állatról emberre áttérjedő ragályos megbetegedéseket észlelt, egyben jelentse a szükséges és a fogantatosított rendszabályokat a megbetegedések tovaterjedésének megakadályozására és felszámolására.

A helyőrségi tűzrendészeti parancsnok

46. Helyőrség tűzrendészeti parancsnokul a helyőrségben levő lehetőleg műszaki egységek /:intézetek, intézmények:/ tűzoltó parancsnokai közül a legmagasabb beosztásban levőt, egyenlő beosztásuak esetén a magasabb rendfokozatut kell kijelölni. Budapest helyőrségben ezt a feladatot a helyőrségparancsnokság tűzrendészeti alosztálya végzi, amely egyben ellenőrzést gyakorol az összes helyőrség tűzrendészeti parancsnoka felett. A helyőrségi tűzrendészeti parancsnok a helyőrségparancsnoknak van alárendelve. Közvetlenül felelős a helyőrség tűzrendészetéért és azért, hogy a helyőrség egységeinek tűzoltó részlegei állandóan készenlétben legyenek. A tűzrendészeti parancsnokot a szervezett szerű beosztásán kívül más feladattal megbízni nem lehet.

47. Feladatai:

- a HM szervekre érvényben levő tűzrendészeti utasításoknak megfelelően az illetékes /:járási:/ állami tűzoltó szervek bevonásával dolgozza ki a helyőrség tűzbiztonsági

rendszabályait;

- ellenőrizze az egységeknél levő tűzoltórészlegek szolgálatának ellátását, a tűzriadó tervek helyességét és a tűzbiztonsági rendszabályok betartását;

- tegyen javaslatot a helyőrség parancsnoknak az olyan tűzrendészeti szabálytalanságok megszüntetésére, melyek tüzek okozói lehetnek;

- oktassa a helyőrség egységeinek tűzoltó parancsnokait és a részlegeit az illetékes állami tűzoltó szervek bevonásával;

- hozzon megfelelő rendszabályokat a lakó és szolgálati helyiségek, raktárak, telephelyek, hangárok stb. tűzbiztonságánál észlelt hiányosságok, továbbá a helyőrségi egységeinek tűzoltó felszerelésben és berendezésében mutatkozó hiányosságok haladéktalan megszüntetésére;

- vegyen részt a keletkezett tüzek kivizsgálásában.

A helyőrségi karmester

48. Helyőrségi karmestert a helyőrségben levő egységek /:magasabbegységek, intézetek:/ karmesterei közül kell kijelölni. A helyőrségi karmester a helyőrségparancsnoknak van alárendelve.

9. Feladatai:

- a helyőrségparancsnok által jóváhagyott terv szerint ellenőrizze a helyőrség zenekarainak szakkiképzését;
- állítsa össze a helyőrség egységei zenekarainak vezénylését a helyőrségi őrségek elmozdítására, illetve egyéb helyőrségi rendezvényekre, kivonulásokra;
- dolgozza ki az összevont helyőrségi zenekar kiképzési tervét.

Elhelyezési felügyelőség parancsnoka

/:Az elhelyezési szolgálat területi szervének vezetője:/

50. Az elhelyezési felügyelőség /:az elhelyezési szolgálat területi szerve:/ szervezete a csapatok szervezésétől függetlenül területi szervezés elve szerint épül fel.

Az elhelyezési felügyelőség /:az elhelyezési szolgálat területi szervének:/ parancsnoka közvetlenül az Elhelyezési és Beruházási Csoportfőnöknek van alárendelve.

Az elhelyezési felügyelőség /:az elhelyezési szolgálat területi szervének:/ parancsnoka szakmai előljárója a laktanya elhelyezési szolgálat vezetőknek /:megbízott elhelyezési szolgálat vezetőknek:/.

Felelős a területéhez tartozó helyőrségekben elhelyezett laktanyák /:egyéb honvédségi objektumok:/ folyamatos kar-

bantartásának, felújításának megszervezéséért, az építési munkák ellenőrzéséért, valamint elhelyezési anyagokkal történő tervszerű ellátásáért.

51. Feladatai:

- az egységek elhelyezéséhez szükséges ingatlanok biztosítása, nyilvántartása, az ingatlan gazdálkodás és az ingatlanok átadás - átvételének irányítása és ellenőrzése;

- az elhelyezési szolgálatvezetők munkájának, az ingatlanok kihasználtságának, rendeltetésszerű használatának, a karbantartások, az elhelyezési anyag és hitelgazdálkodás, valamint a közszolgáltatások igénybevételének ellenőrzése, a rendellenes használatból keletkezett hiányosságokról intézkedés végett a helyőrségparancsnok tájékoztatása;

- a beruházási jellegű építkezésekről /:lakásépítés, légtálmalmi óvóhelyek kialakítása- építése - stb.:/ a helyőrségparancsnok tájékoztatása és a helykijelölési eljárásokba a helyőrségparancsnok bevonása.

Vasutállomás /:kikötő:/ katonai komendáns

52. A vasutállomás /:kikötő:/ katonai komendáns felelős a vasutállomás /:kikötő:/ területén belül a fegyelem

fenntartásáért, továbbá a vasutállomás /:kikötő:/ területén elhelyezett, valamint szállított katonai egységek /:intézetek:/ őrszolgálatának helyes ellátásáért.

A vasutállomás /:kikötő:/ katonai komendáns e feladat tekintetében a helyőrségparancsnoknak van alárendelve.

53. A katonai anyag-szállítmányokat kísérő őrsek a vasutállomás /:kikötő:/ katonai komendánsának vannak alárendelve.

54. Feladatai:

- igazítsa el a rendelkezésére bocsátott járőröket és ügyeljen arra, hogy a fegyveres testületeknek a vasutállomás /:kikötő:/ területén tartózkodó tagjai betartsák a katonai fegyelmet és az előírt öltözetben legyenek;

- ügyeljen az áthaladó csapatszállítmányok és a pályaudvaron /:kikötőben:/ levő katonai várótermek kifogástalan állapotára;

- ellenőrizze a vasutállomás /:kikötő:/ területén elhelyezett, illetve a katonai anyagszállítmányokat kísérő őrseknél a szolgálat ellátását /:4.sz.melléklet:/;

- ellenőrizze az áthaladó katonai csapat- és anyagszállítmányoknál a tűzrendészet szabályainak betartását;

- jelentse a helyőrségparancsnoknak a vasutállomás /:kikötő:/ területén előfordult rendellenességeket és azok megszüntetésére tett intézkedéseket.

55. A fegyveres testületek tagjai által elkövetett fegyelemsértés esetén a vasutállomás /:kikötő:/ katonai komendánsa a helyőrségkomendánsra vonatkozó előírások szerint járjon el. A vasutállomás /:kikötő:/ katonai komendáns a fegyelemsértés miatt őrizetbe vett katonákat állítsa elő a helyőrségparancsnokságra /:komendáns hivatalba:/.

A helyőrségi fogdaparancsnok

56. A helyőrségi fogdaparancsnok a helyőrségkomendánsnak van alárendelve. Felelős a fogadásokkal való helyes bánásmódért, előírásszerű fogvatartásukért, valamint a helyőrségi fogda szabályszerű berendezéséért.

A helyőrségi fogdaparancsnok alárendeltségébe tartozik a helyőrségi fogda őrparancsnoka /:amennyiben a fogdához külön őrség van:/.

57. Feladatai:

- a szükséges okmányok helyességének ellenőrzése után vegye át a helyőrségi fogdába küldött fenyítetteteket /:letartóztatottakat:/ . Vegye azokat nyilvántartásba és ügyeljen a velük való bánásmód és a fogvatartás szabályainak pontos betartására;

- őrizze a fogadások fogdajegyeit és szeszélyi értéktárgyait;

- adja át a helyőrségi fogdában fogságba helyezett honvédek /:matrózok:/ tisztetek, tiszthelyettesek és tiszttek névjegyzékét az új őrpáncsnoknak, a változásokat a fogdások névjegyzékébe idejében vezesse át;

- rendszeresen ellenőrizze, hogyan hajtják végre a zárkákban a fogdások reggeli szemléjét és az esti ellenőrzést;

- értesítse a helyőrségi vezetőorvost, ha a fogdások közül valaki megbetegszik; ha az orvos véleménye az, hogy a beteget egészségügyi intézetbe kell küldeni, akkor jelentse a helyőrségkomandánsnak;

- szabályozza a fogdások mosdásának, természetes szükségletei elvégzésének és sétájának idejét, valamint végrehajtását esetenként ellenőrizze;

- fordítson gondot a zárkák, valamint a fogda, az őrszoba és az őrhelyek berendezésének kifogástalan állapotára, valamint szükség esetén az idejében történő kijavítására;

- tartsa nyilván, őrizze és adjon ki a fogdásoknak szabályzatokat, katonai és politikai irodalmat;

- vegye át és továbbítsa a fogdások panaszait /:kérelmeit:/;

- naponként ellenőrizze a helyőrségi fogda őrségét, az ellenőrzéskor észlelt hiányosságokat jegyezze be az őrnaplóba;

- irásban intézkedjék az őrpáncsnok, illetve foglár felé arról, ha valakit fenytése leteltével szabadon kell

bocsátani, illetve ha a helyőrségkomendáns intézkedésére a fogdákat munkába, fürdőbe kell kísénni, vagy a büntető, illetve a nyomozó szervek rendelkezésére kell bocsátani;

- naponta jelentse a helyőrségkomendánsnak a helyőrségi fogda fegyelmi helyzetét, az aznap átvett és a fogdában tartózkodó fogdások számát, a még rendelkezésre álló szabad helyeket;

- szervezze meg és irányítsa a fogdabüntetésre ítélt tisztek, tiszthelyettesek és sorkatonák kiképzését;

- fogadja a fogda területére érkező helyőrségparancsnokot, a helyőrségparancsnok helyettesét, azok közvetlen előjáróját, továbbá a helyőrségkomendánst és a felügyeleti szemlére érkező személyeket: jelentkezzék náluk és kísérje őket, míg a helyőrségi fogda területén tartózkodnak.

A bíróság által katonai fogda büntetésre ítélttekkel a Büntetés végrehajtási utasítás szerint járjon el.

A fogvatartás szabályait, a fogdák berendezését, stb. a 9.sz.melléklet tartalmazza.

III. FEJEZET

A HELYŐRSÉGÜGYELETES TISZT ÉS HELYETTESENEK

KÖTELESSÉGEI

A helyőrségügyeletes tiszt

58. Minden olyan helyőrségben, ahol több katonai alakulat van elhelyezve, helyőrségügyeletes tiszti és helyettes szolgálatot kell vezényelni.

59. A helyőrségügyeletes tiszti szolgálatot - naponkénti váltással - a helyőrségparancsnok parancsa alapján kell vezényelni. Ahol csak egy egység van elhelyezve, ott a helyőrségügyeletes tiszti teendőket az egységügyeletes tiszt látja el.

60. A helyőrségügyeletes tiszti és helyettesi szolgálatot teljesítő tisztek nem vonulnak ki. Szolgálatukat az Öltözködési utasítás szerint gyakorló öltözetben, derékszíj vállszíjjal, pisztoly 14 db lőszerrel látják el.

61. A helyőrségügyeletes tisztt a helyőrségparancsnoknak és a helyőrségkomendánsnak van alárendelve. Felelős azért, hogy a helyőrségi őrségek, valamint a helyőrségi rendészeti járőrök szolgálatukat helyesen lássák el.

62. Kötelességei:

- szolgálatba lépése előtti napon vegye át az egység törzsfőnökétől a helyőrségügyeletes tiszti szolgálatba vezénylésről szóló írásbeli megbízást;

- a meghatározott időpontban jelenjék meg a helyőrségkomendánsnál, mutassa be a helyőrségügyeletes tiszti szolgálatba vezénylésről szóló megbízást, vegye át a felírt régi és új jelszót, illetve a még esetleg szükséges egyéb utasításokat;

- a megszabott időpontban jelentkezzen a régi helyőrségügyeletes tisztnél szolgálat átvételre, közölje vele a régi jelszót, a régi helyőrségügyeletes tisztt, amennyiben a közölt jelszó helyes, adja át a szolgálatot;

- tanulmányozza át az őrhelytáblázatokat, az őrutasításokat és a helyőrségügyeletes tiszti utasítást;

- e szabályzat 145-158. pontja szerint a hely-

őrségi őrségek eligazítását tartsa meg;

- tartózkodják a számára kijelölt helyiségben, amennyiben szolgálati ügyből kifolyólag ezt el kellene hagynia, maga helyett helyettesét hagyja ott és közölje vele, hogy hová ment és meddig lesz távol;

- ① - 24 óránként legalább kétszer /:ebből egy ízben éjszaka:/ ellenőrizze, miként látják el szolgálatukat a helyőrségi őrségek, ellenőrizze a híradó- és jelzőeszközök, továbbá az őrszobákon és őrhelyeken levő tűzoltóeszközök kifogástalan állapotát és tegye meg a szükséges intézkedéseket az észlelt hibák és hiányosságok haladéktalan megszüntetésére;

- szükség esetén, az időjárásnak megfelelően adjon utasítást a felállított őrk felállítási idejének megváltoztatására, ha szükséges, intézkedjék, hogy az őrséget vezénylő egységtől, vagy alegységtől második váltás felvezetőt rendeljenek ki;

- fogadja a helyőrségparancsnokot, illetve annak közvetlen előljáróit, továbbá a helyőrségparancsnok helyettesét, a helyőrségkomendánst, jelentkezzen náluk és jelentse a szolgálata alatt előfordult eseményeket;

- az őrségek ellenőrzésére érkezett személyeket amennyiben vele egy rendfokozatban vannak, vagy nála magasabb rendfokozatot viselnek jelentkezzen náluk és ellenőrzésük alatt kísérje őket, ha az ellenőrzésre érkező személy vagy személyek az ügyeletes tisztnél alacsonyabb rendfokozatúak, ebben az esetben fogadja jelentésüket és kísérje őket ellenőrzésük során.

63. Miután az őrparancsnokok jelentették az őrségváltás megtörténtét, a helyőrségügyeletes tisztek jelentsek a helyőrségparancsnokság, vagy annak távollétében helyet-

tesének, illetve a helyőrségkomendánsnak a helyőrségügyeletes tiszti szolgálat átadását és átvételét. Az új helyőrségügyeletes tiszt jelentse a szolgálat átvételekor észlelt összes hiányosságokat és azt, hogy szolgálatára vonatkozó utasításokat áttanulmányozta, a régi helyőrségügyeletes tiszt pedig adja át írásbeli jelentését.

64. Sürgős esetekben /:zavargás, zendülés stb.:/ ha a helyőrségparancsnok parancsát idejekorán nem lehet kikérni és nem áll rendelkezésére megfelelő erejű ügyeletes alegység, akkor a legközelebb levő egységtől /:alegységtől:/ rendeljen ki megfelelő létszámú ügyeletes alegységet a törvényes rend és biztonság helyreállítására. Erről a rendelkezéséről azonban a helyőrségparancsnoknak sürgősen köteles jelentést tenni.

65. Ha valamelyik helyőrségi őrségnél rendkívüli esemény /:támadás, tűz, elemi csapás, foglyok szükése, stb.:/ történt, akkor a helyőrségügyeletes tiszt haladéktalanul menjen személyesen a helyszínre, vagy helyettesét küldje oda. Szükség esetén rendelje ki az ügyeletes alegységet.

A helyőrségügyeletes tiszt az őrségeknel történt rendkívüli eseményekről és a velük kapcsolatban tett intézkedésekről a helyőrségparancsnoknak és a helyőrségkomendánsnak azonnal tegyen jelentést.

66. Hirtelen megbetegedése esetén ideiglenesen adja át teendőit helyettesének és jelentse a helyőrségkomendánsnak. A továbbiakban az ő utasításai szerint járjon el.

67. Ha valamelyik őrparancsnok váratlanul megbetegszik, a helyőrségügyeletes tiszt a beteget küldje vissza az egységhez, ha pedig azonnali orvosi segítségre van szükség, akkor küldje a legközelebbi egészségügyi intézetbe. Ilyen

esetekben az őrpáncsnoki teendők ellátásával az őrpáncsnok helyettesét /:felvezetőt:/ bizza meg, vagy pedig a megbetegedett őrpáncsnok helyett rendeljen ki új őrpáncsnokot attól az egységtől /:alegységtől:/, amelyik az őrséget adja. Az új őrpáncsnokkal együtt menjen be az őrszobába és ellenőrizze az őrség átvételét. A történeteket és a tett intézkedéseit azonnal jelentse a helyőrségkomendánsnak.

68. A helyőrségügyeletes tiszt helyettesével felváltva legfeljebb 4 órát fekve pihenhet /:aludhat:/ . Felszerelését azonban nem teheti le és nem vetkőzhet le.

A helyőrségügyeletes tiszt helyettese

69. A helyőrségügyeletes tiszt helyettese a helyőrségügyeletes tisztnek van alárendelve.

70. Feladatai:

- az utasítások átvételére a helyőrségügyeletes tiszttel együtt jelenjék meg a helyőrségkomendánsnál;
- a helyőrségügyeletes tiszt szobájában levő berendezési tárgyakat leltár szerint vegye át
- tanulmányozza át az őrhelytáblázatokat, az őrutasításokat és a helyőrségügyeletes tiszt utasítását;
- sorakoztassa eligazításra az őrségeket és ellenőrizze létszámukat;
- a helyőrségügyeletes tiszt utasításai alapján ellenőrizze, miként teljesít szolgálatukat az őrségek, tegye meg a szükséges intézkedéseket az észlelt hiányosságok megszüntetésére és tegyen róluk jelentést a helyőrségügyeletes tisztnek;

- a helyőrségügyeletes tiszt távollétében végezze annak feladatait.

Helyőrségügyeletes orvos

71. A helyőrségparancsnok intézkedései szerint a helyőrségben helyőrség ügyeletes orvost kell vezényelni.

A helyőrségügyeletes orvos közvetlenül a helyőrség ügyeletes tisztnek van alárendelve.

72. Kötelességei:

- nyújtson elsősegélyt,;
- a beteget haladéktalanul szállíttassa kórházba;
- ellenőrizze az őrség helyiségeit egészségi szempontból;
- fogdábahelyezés előtt vizsgálja meg a fogadásokat.

73. A helyőrségügyeletes orvos szolgálati ideje alatt a helyőrségparancsnok által kijelölt szolgálati helyen tartózkodják.

74. A helyőrségügyeletes orvos gyors kiszállásáról és az elsősegélyben részesítettek sürgős elszállításáról a helyőrség ügyeletes tiszt gondoskodik - szükség esetén - sebesültszállító gépkocsik kirendelésével.

IV. FEJEZET

Ügyeletes alegység

75. Az ügyeletes alegység 24 órás fegyveres szolgálat, tiszt parancsnoksága alatt.

Feladata:

- a társ fegyveres testületekkel együttműködve a helyőrség belső rendjének fenntartása, illetve karhatalmi szolgálat ellátása;
- rendkívüli esetekben a laktanya és helyőrségi őrségek megerősítése;
- rendkívüli események alkalmával tűz és elemi csapások esetén örök, különleges őrségek felállítása;
- halasztást nem tűrő esetekben, vagy elemi csapások esetén a mentési munkálatokban való részvétel.

Alárendeltsége:

Az ügyeletes alegység a helyőrségparancsnoknak /:a HMX főügyeletesnek:/ az ügyeletes alegységet vezénylő egység parancsnoknak, távollétében az egység ügyeletes tisztnek van alárendelve.

Az ügyeletes alegység vezénylését, fegyverzetét, létszámát, öltözetét, kirendelését, stb. esetenként a vezérkar főnöke parancsban /:utasításban:/ határozza meg.

V. FEJEZET

HELYŐRSÉGI RENDESZETI JÁRÓRSZOLGÁLAT

76. Minden helyőrségben 24 óránkénti váltással a helyőrségben elhelyezett egységek^{ek}től 2-4 tagú tiszti, tiszthelyettesi, vagy tisztési rendészeti járőröket kell vezényelni a helyőrség- /:egység-:/ ügyeletes tiszt rendelkezésére, abból a célból, hogy a helyőrség területén a néphadsereg, határőrség,

karhatalom, légoltalmi és rendőri szervek beosztottainak az utcákon, vasutállomásokon, éttermekben és egyéb szórakozóhelyeken tanúsított magatartást ellenőrizték, s az esetleges rendbontásokat megakadályozták.

A helyőrségi rendészeti járőrök a helyőrségparancsnoknak, helyőrségkomendánsnak és a helyőrség- /:egység-:/ ügyelő tisztnak vannak alárendelve. A helyőrségi rendészeti járőrök szolgálatukat a helyőrségparancsnok által jóváhagyott járőrözési terv /:járőrlapok:/ szerint látják el.

77. A rendészeti járőr tagjai balkarjukon tartós alátétet "JÁRŐR" feliratu piros karszalagot viseljenek, amelynek hossza a 35-40, szélessége pedig 10 cm. legyen.

A járőrök öltözete mindenkor kifogástalan állapotban levő és az évszaknak megfelelő ruházat legyen.

A járőrök a szükséghez képest lehetnek: gyalogos, motorkerékpáros, vagy gépkocsizó járőrök, fegyverrel, vagy fegyver nélkül.

Fegyveres járőrszolgálat esetén a járőr tagjai rendszeresített személyi fegyverüket viseljék, pisztolyonként 14 db., géppisztolyonként 70 db. lőszerrel. A 24 órás szolgálatba vezényelt járőr felváltva 4 órát járőrözik /:télien 2 órát:/ és 2 órát pihen.

Meghatározott feladattal a járőröket a nap bármely szakában is ki lehet vezényelni.

78. A járőr szolgálatának ellátása közben mutasson példát a katonai fegyelem, az öltözködés, a katonai udvariaság és tiszteletadás szabályainak betartásában.

A járőr szolgálata közben szeszélyt nem fogyaszt, idegenekkel nem társaloghat, nem dohányozhat, nem étkezhet, vagy más egyéb módon nem vonhatja el figyelmét szolgálatának ellátásáról.

79. Rendszereti járőrparancsnok kötelességei:

- ismerje a járőr feladatát;
- ügyeljen a járőrszolgálatba beosztottak szolgálatának ellátására;
- ismerje a járőr menetvonalát a járőrlap alapján, a távbeszélő fülkék helyét, hogy szükség esetén a helyőrség-/:egység:/ ügyeletet tiszttel összeköttetésbe lépessen;
- ügyeljen arra, hogy a fegyveres testületek tagjai a katonai fegyelmet és az öltözködési szabályokat betartsák;
- a szolgálatban levő rendőrök kérésére szükséges esetén nyújtson segítséget az utcán és a szórakozóhelyeken a rend helyreállításában.

Igazoltatás és előállítás

80. A fegyveres testületek tagjai által elkövetett kisebb fegyelemsértés /:szabálytalan öltözet, katonai udvariasság szabályainak be nem tartása, stb.:/ esetén a járőrparancsnok figyelmeztesse a fegyelemsértőt és adjon parancsot a rendellenesség megszüntetésére. Ezután igazoltassa, szükséges adatait jegyezze fel és az eseményről bevonulása után az őt kiküldő parancsnoknak tegyen írásbeli jelentést.

81. Elő kell állítani azt a - fegyveres erők állományába tartozó - személyt, aki

- verekedést, botrányt okoz, vagy abban tevőlegesen részt vesz;

- lerészegedik;

- a jogszerűen adott parancsot megtagadja, vagy nem teljesíti;

- alakulatától való távollétének jogosságát okmányokkal igazolni nem tudja /:sorállomány esetében:/;

- jogtalanul visel rendfokozatot;

- valamely büncselekmény elkövetésén tetten érik;

- hamisított okmányt mutat fel, vagy feltehető, hogy az okmánya hamis;

- a járőrrel, vagy valamely feljebbvalójával szemben a katonai udvariasságot mellőzi, azt fenyegeti, szidalmazza, vagy megtámadja;

- kirívóan, szabálytalanul van öltözve;

- jogtalanul visel fegyvert;

- a járőrt szolgálatának ellátásában gátolja, annak intézkedésébe jogtalanul beleavatkozik;

- súlyosan megsérti az éberség és titoktartás szabályait.

82. A rendészeti járőr parancsnoka jogosult a vele egyenlő, vagy nála alacsonyabb rendfokozatu fegyveres testület-állományába tartozó személyt igazoltatni, szükség esetén előállítani. Ha a járőrparancsnoknál magasabb rendfokozatu katona követ el fegyvelemsértést, a járőrparancsnok a szükséges intézkedés megtételére kérjen fel egy jelenlevő magasabb rendfokozatu katonát, vagy a társ fegyveres testület állományába tartozó

személyt. Abban az esetben, ha a járőrparancsnoknál magasabb rendfokozatu katona segítségét kérni nem tudja, azonnal jelentse a történeteket a helyőrség- /:egység-:/ ügyeletes tisztnak.

83. Az alább felsorolt esetekben a tiszthelyettes által vezetett járőr - rendfokozatra való tekintet nélkül - , valamennyi tiszthelyettest, a tiszttal vezetett járőr-rendfokozatra való tekintet nélkül - valamennyi tisztet igazoltathat és előállíthat, ha:

a/ büntett elkövetésén tettenérik;

b/ alapos gyanu, hogy szökésben van, vagy elfogását elrendelték;

c/ garázdálkodik, vagy botrányt okoz.

Fentiek értelemszerűen vonatkoznak a tisztessal vezetett rendészeti járőrre is.

84. Az igazoltatásról, illetve az előállítás okáról és körülményeiről a helyőrségi rendészeti járőr parancsnoka köteles a helyőrségkomendánsnak, a helyőrség- /:egység-:/ ügyeletes tisztnak írásban részletes jelentést tenni.

85. Igazoltatás és előállítás közben az egyenruha és rendfokozat tekintélyének megővése érdekében, minden felcünést kerülni kell.

86. A helyőrségi rendészeti járőr parancsnoka az előállítandó személyeket kísérje be a helyőrség- /:egység-:/ ügyeletes tiszthez, vagy a történeteket a helyszínről jelentse.

87. A helyőrségi rendészeti járőr fegyvert akkor használhat, ha őt életveszélyes támadás éri és az elől nem tud kitérni.

88. A helyőrségi, rendészeti járőr parancsnoka az előállítandó személy fegyverét, személyi, katonai igazolványát vegye magához.

89. Ha a helyőrségi rendészeti járőr valamely fegyveres testület állományába tartozó személyt állít elő, a helyőrség komendáns, helyőrség- /:egység-:/ ügyeletes tiszt köteles erről az előállított személy parancsnokát vagy az ügyeletes tisztet értesíteni. Amennyiben fegyelmi jogkörével nem él, az előállított személyt a terhelő adatokkal együtt további eljárás végett 24 órán belül parancsnokának, vagy az illetékes szervnek kell átadni.

90. A vonatellenőrző járőrparancsnok igazoltatási és előállítási joga értelemszerűen megegyezik a helyőrségi rendészeti járőrparancsnok jogkörével. A vonatellenőrző járőr az őrizetbe vett személyt a legközelebbi vasutállomás katonai komendánsához, a helyőrség komendánshoz, ahol ez nincs, a vasuti rendőrsre állítja elő. A vasutállomás katonai parancsnoka, vagy a vasuti rendőrs parancsnoka, ha fegyveres testület állományába tartozó személyt vett őrizetbe, akkor a legközelebbi helyőrség komendánst, helyőrség- /:egység-:/ ügyeletes tisztet köteles azonnal értesíteni.

91. A rendőrség tagjai igazoltathatnak - rendfokozatra való tekintet nélkül - fegyveres testületekhez tartozó minden személyt, ha:

a/ alapos a gyanu, hogy bűncselekményt követett el;

b/ közrend szabálysértés elkövetésén tettenérik;

c/ rendőri intézkedés közben igazoltatása - mint tanúnak - szükségesnek látszik;

d/ felsőbb szervek által kivételes esetekben meghatározott utvonalakon elrendelt gépjármű ellenőrzések alkalmával a gépjármű menetlevelét és a gépjármű parancsnokát, illetve az azon utazó legmagasabb rendfokozatu személyt csak abban az esetben, ha a gépjármű ellenőrző járőr honvédségi személylyel is ki van egészítve, ilyen esetben az igazoltatást a járőr honvédségi tagja hajtja végre;

e/ közúti közlekedés ellenőrzése során igazoltatják a gépjármű vezetőket, vezetői jogosítványukat és a járművek igazoló lapját és forgalom biztonsági berendezéseit.

92. A rendőrség tagjai kötelesek előállítani - rendfokozatra való tekintet nélkül - a fegyveres testületek állományába tartozó minden személyt, ha:

a/ az igazságügyi hatóság előzetes letartóztatását elrendelte;

b/ ellene körözést rendeltek el, vagy elfogató parancsot adtak ki, illetve bűncselekmény elkövetése után szökésben van, vagy valamely hatóság őrizetéből megszökött;

c/ büntett elkövetésén tettenérik;

d/ az intézkedő rendőri közeg bűncselekmény elkövetésére utaló nyilvánvaló szándékot lát és a bűncselekményt másképp, mint előállítással megelőzni, vagy félbeszakítani nem tudja;

e/ közrendet és közbiztonságot sértő botrányos magatartást tanusít és a rendőrség szolgálatban levő tagja-

nak ellenszegül, azt megtámadja, durván szidalmazza, vagy lealázó módon sértegeti.

A fent felsorolt cselekményeknél a rendőrség tagjai kötelesek értesíteni a helyőrségkomendánszt, helyőrség- /: egy-
ség-:/ ügyeletes tisztet.

93. A rendőri közeg a fegyveres testületek állományába tartozó személyeket - a rendőrség rendőr egyenruhát viselő tagjai kivételével - a legközelebbi helyőrségparancsnokságra helyőrség komendánsához, vagy a vasutállomás katonai komendánsához köteles előállítani. Ha az a hely, ahonnan az előállítás történik a legközelebbi helyőrségparancsnokságtól, helyőrség komendáns hivatalától távol esik, akkor az előállítandó személyeket a legközelebbi rendőrségre kell előállítani. Ebben az esetben azonban a rendőrség parancsnoka az előállított személy átvétele végett haladéktalanul értesítse a legközelebbi helyőrségparancsnokságot, helyőrség komendánszt.

94. Amennyiben az említett személyeknél az előállítás okául szolgáló cselekmény összefügg polgári személyek cselekményével, akiket emiatt a rendőri hatóságokhoz kell előállítani, akkor a szükséges intézkedések idejére a fegyveres testületek állományába tartozó személyeket is a rendőri hatósághoz kell előállítani. Az intézkedések befejezése után át kell adni őket a helyőrségparancsnokságnak, helyőrség komendánsnak.

95. A helyőrségügyeletes tiszt az előállított személyt fogdába helyezés előtt orvossal vizsgáltassa meg.

Fogdába helyezett személyeket alakulatuknak történt kiadás, vagy az oda történő utbaindításuk előtt - cselekményükre nézve - ki kell hallgatni. Kihallgatni csak teljesen józan állapotban levő személyt szabad. Az előállított személyek kihallgatását /:kikérdezését:/ a helyőrségparancsnok által megbízott személyek végezzék.

VI. FEJEZET

A CSAPATOK IGÉNYBEVÉTELE TŰZVÉSZ ÉS ELEMI CSAPÁSOK ESETÉN

96. A csapatokat tűzvész és más elemi csapások eseténél /:áradásnál, hófuvásnál, földrengés következményeinek elhárításánál, földomlásnál, stb.:/ vagy az elemi csapástól kárt szenvedett polgári lakosság megsegítéséhez, a honvédelmi miniszter intézkedése szerint lehet igénybevenni. Kivételes esetekben, amikor nincs idő engedélyt kérni, a csapatokat a helyőrségparancsnok is kirendelheti. Ezt a honvédelmi miniszternek azonnal jelentse.

97. A tűzvészhez, elemi csapásokhoz vagy a lakosság megsegítésével kapcsolatban kirendelt csapatok feladatát a helyőrségparancsnok szabja meg. Adjon utasítást, hogy az egyes egységek /:alegységek:/ kinek az alárendeltségébe kerülnek, valamint a mozgás módjára, a technikai eszközök beosztására, a feladat végrehajtásának időpontjára, a fegyverzet, az öltözködésre és az étellel való ellátás rendjére.

98. A kirendelés helyére beérkezve az egységek /:alegységek:/ parancsnokai azonnal jelentkezzenek annál a személynél, akinek a rendelkezésére bocsátották őket és annak utasításai szerint kezdjék meg a feladat végrehajtását. Ha az elemi csapás helyén nincs az a személy, akinek rendelkezésére bocsátották a kirendelt csapatokat, az egységek /:alegységek:/ parancsnokai önállóan kezdjenek hozzá a kapott feladat végrehajtásához és működésüket a polgári szervek és az azok által kirendelt részlegek működésével hozzák összhangba.

Az egységek /:alegységek:/ parancsnokai a kapott feladat végrehajtását a helyőrségparancsnoknak és a saját közvetlen előljáróiknak jelentsék.

99. Az anyag őrzésére, tűzvéz és elemi csapással kapcsolatban kirendelt egység /:alegység:/ parancsnokának intézkedésére ideiglenes őrségek állíthatók fel. Ezek az őrségek annak az egység- /:alegység-:/ parancsnoknak vannak alárendelve, akitől őket vezényelték, ezenkívül a helyőrségparancsnoknak, a helyőrségkomendánsnak és a helyőrség- /:egység-:/ ügyeletés tisztnek.

100. Tilos katonai egységeket, alegységeket vagy részlegeket a polgári szervek képviselőinek alárendelni.

MÁSODIK RÉSZ

AZ ŐRSZOLGÁLAT MEGSZERVEZÉSE ÉS VÉGREHAJTÁSA

VII. FEJEZET

ÁLTALÁNOS ALAPELVEK

101. Az őrszolgalat ellátására őrséget kell vezényelni.

Őrségnek nevezzük azt a felfegyverzett alegységet /:részlegét:/, melynek rendeltetése, hogy hadianyagot, technikai eszközöket, katonai épületeket, létesítményeket és egyéb katonai vagy állami javakat őrizzen és védjen, vagy pedig fogdában tartott, illetve letartóztatott személyeket őrizzen.

Katonai tisztelet ünnepélyes kifejezésére meghatározott alkalmakkor diszőrségeket kell vezényelni.

102. Az őrszolgalat kötött formájú harc feladat. A személyi állománytól megköveteli a jelen szabályzatnak az őrszolgalat ellátására vonatkozó összes előírásai pontos betartását, a magasfoku éberséget, öntevékenységet és elszántságot.

Tilos őrségbe vezényelni olyan katonákat, akik nem tették le a katonai esküt, nem végezték el sikeresen az egyes harcos kiképzést, akik fogdáfenytés alatt állnak, illetve akik ellen büntető eljárás folyik.

Az őrszolgalat fenti követelményeinek megszegőit az illetékes katonai ügyészségnek kell átadni.

103. Vannak helyőrségi /:tábor-:/ és belső /:hajó-:/ őrségek. Ez lehet állandó, vagy ideiglenes őrség.

Az állandó őrségek szolgálatát őrségleírásokban rögzítik. Az őrségleírásokba nem kell felvenni az ideiglenes őrségeket.

Az ideiglenes őrségeket a helyőrségparancsnok /:tábor-, egység-, hajóparancsnok:/ parancsára másodrendű fontosságú létesítmények őrzésére, továbbá elemi csapas esetén az anyag őrzésére, illetve védelmére, vasutállomásokra /:kikötőkhöz:/ anyagberakáshoz /:kirakáshoz:/ stb. ideiglenesen rendelik ki.

104. A helyőrségi /:tábor-:/ őrségek a helyőrségparancsnoknak /:táborparancsnoknak:/, helyőrségkomendáns /:tábor komendáns-:/ a helyőrség ügyeletes /:táborügyeletes:/ tisztnek és helyettesének vannak alárendelve, a helyőrségi /:tábori:/ fogdaőrség ezenkívül a fogda-parancsnoknak is.

A belső /:hajó-/ őrségek az egységparancsnoknak /:hajóparancsnoknak:/, a raktár- vagy szertárparancsnoknak, az egység törzsfőnökének, az egységügyeletes /:hajóügyeletes:/ tisztnek és helyettesének vannak alárendelve.

Az őrségek attól a pillanattól kezdve lépnek a fenti személyek alárendeltségébe, amikor az őrség eligazításakor a helyőrségügyeletes /:táborügyeletes, egységügyeletes, hajóügyeletes:/ tiszt fogadására elhangzik a "Vigyázz!" vezényszó.

Az őrség abban a pillanatban lép ki a felsorolt személyek alárendeltségéből, amikor a váltás megtörténte után az őrparancsnok a saját őrségének bevonulása céljából a "Lépés-indulj!" vezényszót adja.

105. Az őrzendő objektumok fontosságától, valamint az őrség létszámától függően az őrségeket három fokozatba soroljuk:

Elsőfoku őrség az az őrség, amelynek hét vagy ennél több,

Másodfoku őrség az, amelynek négy - hat,

Harmadfoku őrség pedig az, amelynek kettő - három őrhelye van.

Az elsőfoku őrség parancsnokául tisztet, vagy hivatásos tiszthelyettest, a másodfoku őrség parancsnokául tovább-
szolgáló tiszthelyettest, vagy továbbszolgáló tisztet, a
harmadfoku őrség parancsnokául sortisztet kell kijelölni.

106. Az őrségbe az őrparancsnokon kívül felvezetőket és öröket kell vezényelni. A felvezetők tisztetek, az örök pedig rendfokozat nélküli honvédek /:matrózok:/. Ha honvédek /:matrózok:/ nem állnak megfelelő létszámban rendelkezésre, akkor sortiszteteket is lehet örökként szolgálatba vezényelni.

Elsőfoku őrségeknél a tiszthelyettesek, illetve továbbszolgáló tisztetek közül őrparancsnok-helyettest és a honvéd^{ek} /:matrózok:/ közül küldöncöt kell vezényelni.

Minden elsőfoku őrségbe - és ahol a helyzet és a körülmények lehetővé teszik - alsóbbfoku őrségbe is kürtöst kell vezényelni. A kürtös adja az egységügyeletes tiszt intézkedésére a belszolgálati közegek részére szóló parancsokat, felhívásokat és jelzéseket.

Helyőrségi fogdaőrségbe a fent felsorolt személyeken kívül a honvédek /:matrózok:/ közül még fogolykísérőket is kell vezényelni. Azon objektumoknál, ahol őrkutyák vannak rendszeresítve, az őrkutya gondozója az egység törzsfőnökének utasítása szerinti időben az őrség felvezetőjének jelenlétében^{terezse fel} az őrkutyákat, illetve világosodás után vonja be azokat.

107. Felállított őrnek azt a fegyveres őrt nevezzük, aki a rábizott őrhely őrzésével és védelmével harcfeladatot teljesít.

108. Őrhelynek nevezzük azt a helyet, illetve területet, ahol a felállított őr szolgálatát ellátja mindazokkal a javakkal, amelyek őrzését és megvédését rábízta.

109. Ha fogdákat a fogda területéről kiviszik, akkor fogolykísérőket kell melléjük vezényelni. A fogolykísérők létszámát és a fogdások kísérésének rendjét e szabályzat 129.pontja és 9.sz.mellékletének 25.pontja tartalmazza.

A fogolykísérőket a 308.pontban foglaltak szerint kell felszerelni.

110. A helyőrségi őrségeket közvetlenül a helyőrség-ügyeletes tiszt irányítsa és ő felelős azért, hogy szolgálatukat helyesen lássák el. A helyőrségügyeletes tiszt rendelkezésére a honvédek /:matrózok:/ közül küldöncöt kell vezényelni.

111. A őrség állományába tartozó személyt az őrszolgálat ideje alatt elkövetett fegyelmi vétségért csak akkor lehet felelősségre vonni, ha az őrséget leváltották.

Ha az őrség tagja olyan fegyelemsértést követ el, amely miatt nem maradhat őrszolgálatban, leváltására és pótlásra azonnal intézkedni kell.

112. Az őrségbe vezényelteteket a vezénylő alegység a részükre rendszeresített, jól karbantartott és belőtt puskával /:karabéllyal:/, illetve géppisztollyal lássa el. Az elsőfoku őrség parancsnokának fegyverzetét pisztoly.

Egyes esetekben a magasabbegység vagy a helyőrség-parancsnok külön rendelkezésére az őröket szolgálatuk ellátására a részükre nem rendszeresített, de jól karbantartott és belőtt állapotban levő más fegyverrel is el lehet látni.

Ebben az esetben az őrség személyi állománya jól tudjon banni ezzel a fegyverrel és ismerje kezelésének szabályait.

Az őrség lőszerszükséglete: puskánként /: karabélyonként:/ 30 tározott töltény, géppisztolyonként két töltött tár, pisztolyonként két töltött tár.

Ezenkívül a helyőrségparancsnok /:egységparancsnok:/ külön intézkedésére az őrségeket golyószóróval, géppuskával és kézigránáttal is fel lehet szerelni, illetve meg lehet erősíteni. Golyószóróként 3 töltött tárat, géppuskánként 2 hevedert, kézigránátból pedig az őrség egész állománya után fejenként 2 darabot kell számítani.

113. A fegyvereket az őrparancsnok vagy a felvezető közvetlen felügyelete alatt az erre kijelölt és berendezett helyen kell megtölteni és üriteni. A fegyverek töltésére és üritésére szolgáló térséget, ha sötét van jól meg kell világítani. Töltéskor és üritéskor a fegyverek csövét a töltőhely kiépítettségének megfelelő helyzetben, szabadkézben kell tartani. Az örök a fegyvereket minden esetben azelőtt töltsék meg, mielőtt az őrhelyekre járőrbe, fódások, vizsgálati foglyok, előzetes letartóztatásba helyezettek vagy elítéltek kísérésére, vagy pedig az őrséget vizsgáló személy kíséretére indulnak. A fegyverek üritését és ürités utáni ellenőrzését az őrszobához való visszatéréskor azonnal végre kell hajtani.

Hajókon a fegyvereket a felső fedélzeten kell tölteni és üriteni.

114. A fegyvereket a megfelelő utasításokban /:segédletekben:/ előírt módon kell megtölteni úgy, hogy a töltényürbe ne kerüljön töltény.

A puskák /:karabélyok:/ annyi tölténnyel legyenek meg-

töltve, amennyit a szekrény befogad /:de a töltényürbe töltény nem kerülhet:/. Ezután a puska /:karabély:/ zárját be kell csukni és az ütőszeget előre kell engedni. Az öntöltő karabélyok töltésekor a zárat huzzuk hátra, a töltőlécet a töltényekkel együtt tegyük be a tárho és az összes töltényt nyomjuk be a tárba. Ezután a zárat simán zárjuk le /:töltény a töltényürbe nem kerülhet:/, majd a karabélyt biztosítsuk ki, fesztelenítsük és biztosítsuk. A géppisztolyra a töltött tárat helyezzük fel, a zárat azonban ne huzzuk hátra. A pisztolyokba helyezzük bele a töltött tárat, a szánt azonban ne huzzuk hátra. A géppisztolyokat töltés előtt és pisztolyokat töltés után biztosítsuk.

A golyószárókat és géppuskákat közvetlenül használatba vételük előtt kell megtölteni. Ugyanigy a kézigránátokat is csak akkor kell élesre szerelni.

115. Az őrszobán az őrség részére tartalék lőszert kell tárolni. A tartalék lőszerkészlet mennyiségét az alábbi számítás alapján kell meghatározni: az őrség beosztottjai számára személyenként 150 puska /:karabély:/, 150 géppisztoly, pisztollyal felszerelt személyek számára pedig 16 db. töltényt kell számítani.

Amennyiben az őrszolgálatba vezényeltek fegyverzete változó, úgy az őrség teljes létszámára kell azonos mennyiségben a fentiek alapján számítani és tárolni a géppisztoly, puska /:karabély:/ lőszert.

116. A tartalék lőszerkészletet külön ládában kell tárolni.

Ha az őrség kézigránátokkal is fel van szerelve, akkor azokat és a hozzájuk tartozó gyutacsokat is külön ládában kell tárolni. A gyutacsok még külön vízhatlan borításban legyenek.

A tartalék lőszerkészlet nyilvántartási könyve, továbbá a kézigránát - gyutacs nyilvántartási könyv /:6.sz. melléklet:/ ugyanezekben a ládákban legyen. A ládákon legyen lakat és pecsét. A ládákat helyőrségi őrségeknél a helyőrségkomendáns belső őrségeknél az egység törzsfőnöke pecsételje le. Az őrparancsnoknak tudnia kell, hogy mennyi és milyen fajta lőszer van a ládákban. Ez átadás-átvétel tárgyát képezze az őrség átadás-átvételi könyvben.

Az őrparancsnok személyesen felelős a lőszer-, kézigránát- és gyutacsládák megőrzéséért.

A tartalék lőszerkészlet teljességét és állapotát helyőrségi őrségeken a helyőrségparancsnok, helyőrségkomendáns belső őrségeken pedig az egységparancsnok, a törzsfőnök, illetve a fegyverzeti szolgálatvezető, havonta legalább egyszer ellenőrizték és ellenőrzéseiket a nyilvántartási könyvbe jegezzék be.

117. Az őrzött létesítmény felett rendelkező parancsnok /:egységparancsnok:/ az őrszobákat és őrhelyeket lássa el berendezéssel, jelző- és híradóeszközökkel, az őrzött javak körüli kerítéssel, továbbá a javak őrzéséhez szükséges lakatokkal, ablakrácsokkal. A felsoroltak kifogástalan állapotát az egység /:intézet, raktár:/ parancsnoka, törzsfőnöke kísérje figyelemmel.

Az őrzendő javakkal rendelkező parancsnok /:egységparancsnok:/ gondoskodjék az őrszoba fűtéséről és világításáról is.

118. Valamely egység /:intézet, raktár:/ területére személyek bebocsátásának és oda bármilyen anyag bevitelének, beszállításának, illetve az adott területről személyek kilépésének és anyag kivitelének, kiszállításának rendjét a Bel-
szolgálati szabályzat szabályozza. A ki- és beirányuló forgalom vagy folyamatosan, vagy egyszerre való áteresztéssel történhet.

Azt, hogy miként lehet raktárak /:szertárak:/ tárolási területére, műhelyeibe, továbbá tűzveszélyes vagy egyéb fontos létesítmények területére belépni, az illetékes szervek parancsnokai külön utasítások szerint szabályozzák.

Őrség őrizete alatt álló raktárakat /:kocsiszíneket, hangárokat stb.:/ csak az erre jogosult személy aláírásával és az illetékes egység /:intézet, raktár:/ pecsétjével ellátott engedéllyel rendelkező személy nyithatja fel. Őrség őrizete alatt álló gépjármű /:repülőgép, löveg, illetve egyéb harceszköz:/ telephelyek területére is csak ugyanilyen engedéllyel lehet belépni.

Központi raktárak /:szertárak:/ esetében azoknak a szolgálati személyeknek névsorát, akiknek joguk van engedélyt kiadni valamely raktár /:kocsiszín, hangár stb.:/ felnyitására, illetve a gépjármű /:repülőgép, löveg vagy egyéb technikai eszköz:/ telephelyek területére való belépésre, azok a központi szervek állapítják meg, amelyek alá az említett létesítmények, javak tartoznak. Helyőrségi javak esetében ez a helyőrségparancsnok, az egységek /:magasabbegységek:/ őrzendő javai esetében pedig az egység-/:magasabbegység / parancsnok kötelessége.

Azoknak a szolgálati személyeknek névsorát, akik a felsorolt engedélyek aláírására jogosultak, továbbá azoknak a szolgálati személyeknek a névsorát vagy jegyzékét /:24 óránként váltott személyek:/, akiknek joguk van valamely raktár t /:kocsiszint, hangárt, stb-t:/ kinyitni, vagy pedig akiket az őrség telephelyen levő gépjárművekhez /:repülőgépekhez, lövegekhez és egyéb technikai eszközökhöz:/ átvételre odaengedhet, a megfelelő raktár- /:szertár-:/, helyőrség-, egység- /:magasabb-egység-:/ parancsban kell közzétenni.

119. Az arra jogosult személy aláírásával ellátott engedélyminták és valamely raktár /:kocsiszin, hangár stb.:/ kinyitására, továbbá telephelyen álló gépjárművek /:repülőgépek, lövegek vagy egyéb technikai eszközök:/ átvételére jogosult szolgálati személyek /:24 óránként váltott személyek:/ névsora vagy jegyzéke az őrszobán legyen meg. Ezeket az írásbeli engedélymintákat, a jogosult szolgálati személyek /:24 óránként váltott személyek:/ névsorát vagy jegyzékét, továbbá a pecsét- /:ólmzár:/ mintákat az őrzendő javak fölött rendelkező parancsnok, vagy egység törzsfőnöke hitelesítse.

VIII. FEJEZET

ŐRSÉGEK VEZÉNYLÉSE ÉS FELKÉSZÍTÉSE

Őrségek vezénylése

120. Az őrségeket az őrségleírás /:1.sz.melléklet:/ szerint kell vezényelni. A helyőrségi őrségeket a helyőrség-komendáns, belső őrségeket pedig az egység törzsfőnöke vezényelje. Az őrségeket 24 óránként kell váltani.

121. Az őrségleirást a helyőrségkomendás és az egység törzsfőnöke állítsa össze a helyőrségparancsnoknak /:egységparancsnoknak:/ az adott javak őrzése és védelme megszervezésére vonatkozó utasításai alapján. Az őrségleirás összeállításánál tekintetbe kell venni minden egyes őrzendő létesítmény jelentőségét és azt, hogy megbízható őrzéssel legyen biztosítva. Az őrségleirás összeállítása a terep és őrzendő létesítmény fekvésével kapcsolatos összes körülmények figyelembevételét követeli meg.

122. Az őrségleirással egyidőben a helyőrségkomendás, az egység törzsfőnöke minden őrség számára állítsa össze az őrhelyek elhelyezési vázlatát, az őrhelytáblázatot /:2.sz.melléklet:/ és az őrutasítást.

Az őrutasításnak az alábbiakat kell tartalmaznia:

- az őrparancsnok köteleit az őrségre bízott javak őrzésével és védelmével kapcsolatban;
- az őrzés éjszakai, vagy kedvezőtlen időjárás esetén történő megerősítésére vonatkozó utasításokat;
- az őrség magatartását akkor, ha az őrzendő létesítményeket támadás éri, tűz üt ki, vagy elemi csapások következnek be;
- a harci- és légiriadó jelzését;
- és végül azt, hogy a tartalék lőszerkészletet tartalmazó ládák mikor nyithatók ki.

Az őrhelytáblázatok és az őrutasításokat a helyőrségparancsnok /:az egységparancsnok:/ hagyja jóvá.

123. A helyőrségi őrségek őrségleírását a helyőrségparancsnok 2 példányban jóváhagyásra terjessze fel a vezérkar főnökéhez, a belső őrségek őrségleírásait pedig az egységparancsnokok hagyják jóvá. Az őrségleíráshoz mellékelni kell az őrhelyek elhelyezési vázlatát minden őrségre vonatkozóan.

Az állandó őrségek őrhelyeinek számát csak az őrségleírást jóváhagyó parancsnok engedélyével lehet megváltoztatni. Változtatás esetén új őrségleírást kell készíteni.

Az őralakulatoktól vezényelt őrségek őrségleírását az őrzendő létesítmény /:raktár, szertár:/ parancsnoka és az őrséget vezénylő alakulat törzsfőnöke közösen állítsa össze, és az őrhelyek elhelyezési vázlatával együtt az őrzendő létesítmény előljáró parancsnokához terjessze fel jóváhagyásra.

124. Az őrségleírás alapján a helyőrségkomendáns /:az egység törzsfőnöke:/ minden hónapra állítsa össze az őrség vezényleését. Helyőrségi őrségekre vonatkozóan helyőrségparancsnoki parancsban /:a belső őrségekre vonatkozóan pedig az egységparancsban:/ kell közzétenni a vezénylest.

125. A helyőrségparancsnoki parancsot úgy kell elkészíteni, hogy legalább 10 nappal az új hónap megkezdése előtt az őrséget vezénylő egységhez kiérkezzen.

Az egység törzsfőnöke a helyőrségparancsnoki parancsból kapott kivonat alapján, belső őrségnél a belső parancsban, 5-6 nappal az új hónap kezdete előtt az őrségek létszámát és szolgálatba lépésük napját közölje azokkal az alegységparancsnokokkal, akikről a helyőrségi vagy belső őrséget vezénylik. Amennyiben az őrségvezénylesekben bármilyen változás történik, azt úgy a helyőrségparancsnoki, mint a belső parancsban időben közölni kell az érintett egység alegységparancsnokával.

126. Az őrség tagjait az őrparancsnokot is beleértve, legalább 24 órával szolgálatba lépésük előtt ki kell jelölni.

Az őrséget rendszerint egy századtól /:ütegtől:/, ha a létszámviszonyok ezt nem teszik lehetővé, ugyanattól a zászlóaljtól /:osztálytól:/ kell vezényelni.

127. Az őrségek létszáma az őrhelyek számától, és jellegétől függ. Olyan őrhelyekre, amelyeken 24 órán keresztül tart a szolgálat, 3 váltásos őrt, az olyan őrhelyekre, pedig, amelyeket csak éjszaka /:a sötétség beálltától virradatig:/ őriznek, 2 váltást kell számítani.

128. A felvezetők száma az őrhelyek számától és elhelyezésétől függ. Itt számítási alapul az szolgáljon, hogy egy felvezető legfeljebb 5 őrt vezethet fel, továbbá, hogy az őrhelyen levő örök felváltása és a régi örök visszatérése az őrszobába legfeljebb 30 percig tarthat.

Harmadfoku őrségeknél nincs felvezető. Ezeknél a felvezető teendőit az őrparancsnok látja el.

Ha egy őrségben több felvezető van, akkor azokat egyes számú felvezető, kettes számú felvezető, stb. elnevezéssel jelöljük meg.

Ha a felállított öröket óránként váltjuk, akkor az őrségbe két váltás felvezetőt kell vezényelni. Megnevezésük: a második váltás egyes számú felvezetője, a második váltás kettes számú felvezetője, stb. Ilyen esetben a harmadfoku őrségekbe is vezényelünk felvezetőt, aki az őrparancsnokkal felváltva vezeti fel az öröket.

129. A fogolykísérők létszáma a fogdába levő fogdások számától függ. Számítási alapul az szolgáljon, hogy 3-5 fogdás után kell egy kísérő.

130. Abból a célból, hogy éjjel vagy kedvezőtlen időjárási viszonyok esetén /:köd, eső, havazás, stb.:/ a különösen fontos javak őrzését megerősítsük, a helyőrségparancsnok /:egységparancsnok:/ intézkedésére az őrséghez járőröket lehet vezényelni. Egy ilyen járőr járőrparancsnokból és 2-3 beosztottból álljon. A járőrparancsnokot tisztesek közül, a beosztottakat pedig a honvédek /:matrózok:/ közül vezényeljük. Az őrség megerősítésére kirendelt járőrök szolgálatuk alatt öröknek tekintendők.

131. Az első- és másodfoku őrségek őrszobáinak őrzésére az őrszoba bejáratához - az őrség készülségben levő tagjai közül fegyveres figyelőt kell felállítani. A harmadfoku őrségeknél az őrszoba ajtaját belülről állandóan zárva kell tartani.

Az őrségek felkészítése

132. Azok az egység- és alegységparancsnokok, akik-től az őrségeket vezénylik, felelősek az őrségek személyi állományának az őrszolgálat ellátására való felkészítéséért, a fegyverek és az élestöltények épségeért és azért, hogy az őrségek az eligazításra idejében beérkezzenek.

133. A századtól /:ütegtől:/ vezényelt őrség személyi állományának előkészítését a század-/:üteg-:/ parancsnok személyesen, vagy utasításai alapján az egyik beosztott tisztje hajtsa végre.

A felkészülő őrség személyi állományával megtartott foglalkozások gyakorlatiasak legyenek. Ezek a gyakorlati foglalkozások az adott létesítmények sajátosságainak figyelembevételén alapuljanak. A foglalkozásokat az őrmintakertben, vagy terepasztalon tartsák meg.

134. Az egységek törzsfőnökei^a helyőrségi vagy a belső őrségek szolgálatbalépésének időpontja előtt három nappal adják át a szükséges őrhelytáblázatokat és őrpárancsnoki utasításokat azon alegységek parancsnokainak, amelyekről az őrségeket vezénylik. Ennek az a célja, hogy az őrségek személyi állománya áttanulmányozhassa azokat.

Az alegységparancsnokok az őrhelytáblázatokat és az őrutasításokat áttanulmányozásuk után az egység törzsfőnökének adják vissza.

135. A szolgálatba lépés előtti éjszakán az őrségbe vezényelt személyeket nem szabad semmiféle szolgálatba, vagy munkára vezényelni.

Az őrség személyi állománya részére a szolgálat megkezdése előtt 4 órát kell biztosítani, hogy felkészüljön a szolgálat ellátására, ellenőrizni lehessen kötelmeik ismeretét, gyakorolhassa a fegyverek kezelését.

136. Az őrséget vezénylő század- /:üteg-:/ parancsnok kötelességei:

- a szolgálatba lépés napján az őrhelytáblázat szerint ellenőrizze az őrség létszámát;

- tartsa az őrség személyi állománya részére foglalkozásokat, illetve, ha azokat az erre kijelölt tiszt tartja, a foglalkozásokat ellenőrizze;

- a foglalkozás álljon a jelen szabályzat őrségre vonatkozó részének ismertetéséből, ezenkívül az őrmintakertben, vagy terepasztalon történő gyakorlati felkészítésből;

- ellenőrizze az őrpárancsnok által kitöltött órnaplót;

- mielőtt az őrség személyi állománya eligazításra elindul, ellenőrizze a fegyverek és a lőszer állapotát, továbbá az őrség létszámát, felszerelését és öltözetét;

- biztosítsa, hogy az őrség kellő időben induljon el az eligazításra;

137. Az eligazításra való elindulás előtt fél órával az őrség beosztottjai legyenek készek a szolgálat ellátására és lépjenek az őrpárancsnok alárendeltségébe. Az őrpárancsnok a század /:üteg:/ szolgálatvezetőjétől a lőszert addig az időpontig vételezze fel, adja ki az őrség személyi állományának és ellenőrizze a táruk /:töltőlécek:/ helyes megtöltését, stb. Az őrpárancsnok eddig az időpontig ellenőrizze az őrség beosztását, a fegyvereket, a ruházat és felszerelés teljességét és kifogástalan állapotát. Töltse ki az órnaplót /:3.sz.melléklet:/ . Jelentse a század- /:üteg-:/ parancsnoknak, hogy az őrség a szolgálatba lépésre felkészült.

Az alegységtől az örök töltetlen fegyverrel menjenek az eligazításra. A táruk /:töltőlécek:/ a tártáskákban /:tölténytáskákban:/ legyenek.

138. Azt az időpontot, amikor az őrség a századtól /:ütegtől:/ eligazításra távozik, a század- /:üteg-:/ ügyeletes jelentse az egységügyeletes tisztnek.

Az egységtől vezényelt összes helyőrségi őrségeket az egységügyeletes tiszt indítja útba. Az őrségek utbaindítását az egység törzsfőnöke és helyőrségkomendánsnak jelentse.

139. A század- /:üteg-:/ parancsnok az őrség leváltása után tanulmányozza át mindazokat az észrevételeket, amelyeket az őrség szolgálati ideje alatt az őrnaplóba bevezettek. Az őrnaplót legkésőbb a következő napon adja át az egység törzsfőnökének, illetve a helyőrségkomendánsnak.

IX. FEJEZET

A JELSZÓ

140. A jelszó titkos szó, melynek az a rendeltetése, hogy az őrparancsnok a váltására érkező őrség valódiságáról meggyőződhessek. Ezenkívül még annak bizonyítására is szolgál, hogy a helyőrségparancsnoktól /:egységparancsnoktól:/, helyőrségkomendánstól vagy helyőrség /:egység-:/ ügyeletes tiszttől valamilyen paranccsal érkező személy valóban az illető parancsnok megbízottja.

141. A jelszó mindig a Magyar Népköztársaság valamelyik városának neve legyen. Minden napra külön jelszót kell megállapítani. A helyőrségi őrségek számára a helyőrségkomendáns, a belső őrségek számára az egység törzsfőnöke határozza meg a jelszót.

142. A helyőrségkomendáns /:az egység törzsfőnöke:/ a jelszót legfeljebb 10 napra előre állapítsa meg és vezesse be a jelszóelőjegyzésbe. A jelszóelőjegyzést lepecsételt iratgyűjtőben, páncélszekrényben kell tartani.

143. A helyőrségkomendáns vagy az általa megbízott beosztott tiszt a papírra felírt új és régi jelszót az őrség eligazítása előtt a meghatározott időpontban az új helyőrség-ügyeletes tisztnek adja át. A helyőrségügyeletes tiszt a

jelszó átvételét külön naplóban aláírásával igazolja és ismer-
tesse meg helyettesével.

Belső őrségeknél a jelszót az őrségeligazítás előtt
2 órával a törzsfőnök ugyanígy adja át az egységügyeletes
tisztnek.

144. Minden olyan személy, aki a jelszót ismeri,
tartsa azt titokban. Ha a jelszót kéri, akkor azt írás-
ban kell megadni. Ezután a leírt jelszót tartalmazó papír-
lapot azonnal el kell égetni.

Ha a jelszócédula elvesz, vagy ha a jelszó bármilyen
más úton nyilvánossá ^{válik} ~~lesz~~, akkor a helyőrség- /:egység-:/
ügyeletes tiszt helyezze azt hatályon kívül. Erről azonnal
tegyen jelentést a helyőrségkomandánsnak /:az egység törzsfő-
nökének:/. Az új jelszót az őrparancsnoknak az őrszobán a
helyőrség- /:egység-:/ ügyeletes tiszt vagy helyettese sze-
mélyesen adja át.

Azt a személyt, akinek a hibájából a jelszó elve-
szett vagy nyilvánossá vált, felelősségre kell vonni.

X. FEJEZET

ŐRSÉGEK ELIGAZÍTÁSA ÉS VÁLTÁSA

Az őrség eligazítása

145. Az őrségek eligazítása magában foglalja:

- az őrségek ellenőrzését, hogy szolgálatuk ellátásához felkészültek-e;
- az őrségeknek a 104. pontban megjelölt személyek alárendeltségébe lépését;
- az őrségek részére a jelszó és a szükséges utasítások kiadását.

146. A helyőrségi őrségek eligazításának idejét és helyét a helyőrségparancsnok, /:helyőrségkomendáns:/ a belső őrségeket pedig az egységparancsnok /:egységtörzsfőnök:/ határozza meg. Ennél legyenek tekintettel arra, hogy az az idő, mialatt az őrség az eligazítás helyére és onnan az őrszobára ér, ne haladja meg az egy órát, és hogy az őrségek váltása nappali világosságban történjék.

Ha annak az egységnek alegységei, amelytől az őrségeket vezényelték, egymástól távol vannak elhelyezve, akkor az egységparancsnok intézkedése alapján az őrségeket egymástól külön is /:különböző helyen és különböző időpontban:/ el lehet igazítani.

147. Ha az eligazítás helyéhez és onnan az őrszobához vezető út egy óránál többet vesz igénybe, akkor az őrségeket járművel kell oda és vissza szállítani.

148. Az őrségek teljes személyi állománya 10 perccel az őrségelgazítás kezdete előtt érkezzen az eligazítás helyére, az előírt öltözetben és felszereléssel.

Ott, ahol zenekar van, az őrségek eligazításához a helyőrségparancsnok vezényeljen ki zenekart.

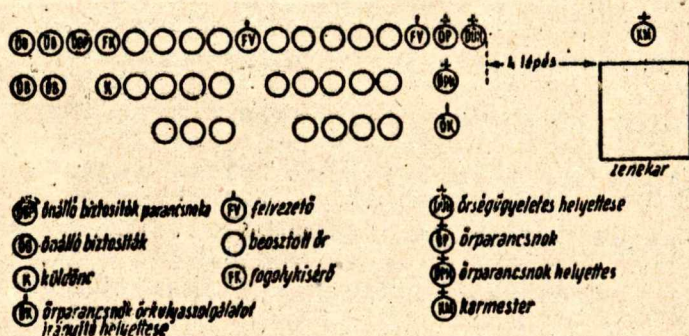
149. A helyőrségi /:tábori:/ őrségeket a helyőrségügye-
letes /:táborügyeletes:/ tiszt, a belső /:hajó:/ őrségeket pe-
dig az egység- /:hajó-:/ ügyeletes tiszt igazítsa el.

Ideiglenes őrségek eligazítása az állandó őrségekével együtt történjék. Ha az ideiglenes őrségeket az állandó őrségek eligazítása után vezénylik ki, akkor azokat külön kell eligazítani. Ez - helyőrségi ideiglenes őrségek esetében - a helyőrségügyeletes tiszt helyettese, belső ideiglenes őrségek esetében pedig az egységügyeletes tiszt helyettese végezze.

150. Az eligazítás helyére érkezéskor mindegyik őrparancsnok jelentkezzék az új helyőrség- /egység-/ ügyeletes tiszt helyettesénél.

151. Az új helyőrség- /:egység-:/ ügyeletes tiszt helyettese az őrségeket számozásuk szerinti sorrendben és azon belül őrhelyek és váltások szerint rendben sorakoztassa. Pus-
kájuk /:karabélyuk:/ "Lábhoz!", géppisztolyuk "Szijra!" hely-
zetben legyen.

Mindegyik őrség jobbszárnyán az őrparancsnok álljon, helyettese /:helyettesei:/ rá takarjon fel. A felvezetők saját őreiktől jobbra, az első sorban álljanak. Az őrk az őrhelyek sorrendjében, a felvezetőtől balra, egymás mellett álljanak. Az első sorban az első váltás legyen, és erre takarjanak a második, majd a harmadik váltásban levő őrk.

Az őrség kötelékébe tartozó fogolykísérők és küldön-
cők őrségük mellett balra álljanak fel.

A kürtös /:amennyiben nincs zene:/ az őrség jobb szárnyán az első sorban álljon.

Belső őrségek eligazításánál az őrségektől balra az ügyeletesek és a naposok álljanak fel a Belszolgálati szabályzatnak megfelelően.

152. A helyőrségügyeletes /:egységügyeletes:/ tiszt helyettese az eligazítás előtt ellenőrizze az őrség létszámát, írja fel az őrparancsnokok neveit és közölje az eligazításon résztvevőkkel a helyőrségügyeletes /:egységügyeletes:/ tiszt, valamint a saját nevét, majd ellenőrizze az "igazodás"-t és "takarás"-t.

153. A helyőrségügyeletes /:egységügyeletes:/ tiszt fogadására a helyőrségügyeletes /:egységügyeletes:/ tiszt helyettese álljon három lépéssel az őrségek jobbszárnya elé, arccal a balszárnny felé és amikor a helyőrségügyeletes /egységügyeletes/ tiszt 25-30 lépésnyire ér, adja a következő vezényszót: "Őrségek! Vigyázz!" Fogadás jobbról /:balról, középről:/ Tisztelegj!" /:Erre az Alaki Szabályzat IV. fejezet 72. pontja szerint karabéllyal /:puskával:/ tiszteletadást kell teljesíteni. A tiszt őrparancsnokok emeljék kezüket sapkájukhoz. A zenekar a "Fogadási indulót" játsza. A helyőrségügyeletes /:egységügyeletes:/ tiszt helyettese menjen a helyőrségügyeletes /:egységügyeletes/ tiszt elé, álljon meg tőle 2-3 lépésnyire, hajtson végre tiszteletadást és tegyen jelentést. Pl.: "Őrnagy elvtárs, Tóth hadnagy jelentem, az őrségek eligazításhoz együtt állnak". A helyőrségügyeletes /:egységügyeletes:/ tiszt helyettese, miután megtette a jelentést, anélkül, hogy kezét sapkájától levenné, tegyen bal lábával egy lépést oldalt, ugyanakkor hajtson végre "Jobbra át"-ot, majd a helyőrségügye-

letes /:egységügyeletes:/ tiszttel ^{engedje} eressze előre és kövesse.

Amikor a helyőrségügyeletes /:egységügyeletes:/ tisztt helyettese a jelentés beadásához megáll, a ne-
nekar hagyja abba a játékot.

154. A jelentés meghallgatása után a helyőrség-
ügyeletes /:egységügyeletes:/ tisztt az őrségek jobb-
szárnyáról a balszárny felé haladva, álljon meg a fel-
sorakozott őrségek közepe előtt és köszöntse azokat:
"Jónapot elvtársak!" köszöntéssel, melyre a beosztot-
tak "Erőt, egészséget őrnagy elvtárs"- válaszoljanak.
A köszöntésre adott válasz elhangzása után a helyőrség-
ügyeletes /:egységügyeletes:/ tisztt adjon parancsot
helyettesének a "Pihenj" vezénylésére, és kezét sap-
kájáról eressze le. A helyőrségügyeletes /:egységügye-
letes:/ tisztt helyettese eressze le kezét sapkájától és
helyből vezényeljen "Lábhoz", majd "Pihenj!" vezényszót.
A tiszti órparancsnokok a kezüket sapkájuktól engedjék
le. Ha a helyőrségügyeletes /:egységügyeletes:/ tisztt-
nek nincs helyettese, akkor annak előírt teendőit a
rangidős órparancsnok végezze.

155. A helyőrségügyeletes /:egységügyeletes:/ tisztt,
ha az őrségek megvizsgálása céljából szükséges, növelje
meg egy lépéssel a sorok közötti távközt, és helyette-
sével együtt ellenőrizze az őrségek létszámát, a szemé-
lyi állomány ruházatát és felszerelését, továbbá azt,
hogy tudják-e kötelességüket. Az esetleg felmerült hiá-
nyosságok megszüntetésére adja meg a szükséges utasítá-
sokat.

Ha az őrségek közül valamelyik nem bizonyul felkészültnek a szolgálat ellátásához, a helyőrség-ügyeletes /:egységügyeletes:/ tiszt küldje vissza az egységhez, hogy ott felkészülését befejezze, vagy hogy cseréljék ki. Az esetről haladéktalanul tegyen jelentést a helyőrségparancsnoknak és a helyőrségkomendánsnak, illetve az egység törzsfőnökének.

A kicserélés céljából visszaküldött őrségek részére a helyőrségügyeletes /:egységügyeletes:/ tiszt vagy helyettese később tartson eligazítást.

156. A helyőrségügyeletes /:egységügyeletes:/ tiszt az őrségek ellenőrzésének befejezése után a sorokat léptesse vissza és vezényeljen "Pihejűt, majd menjen az arcvonal közepe elé, és álljon fel azzal szemben. Helyettese tőle egy lépéssel balra és hátra álljon fel. A helyőrségügyeletes /:egységügyeletes:/ tiszt a következő vezényszót adja:

"Őrségek! Vigyázz! Zene!

sorakozó.

A "Vigyázz" vezényszóra a helyőrség -/:egység-:/ ügyeletes tiszt helyettese, továbbá a tiszt őrpáncsnokok emeljék kezüket sapkájukhoz és mindaddig ott tartsák, amíg a zene "a sorakozót" játssza. A sorakozó lejátszása után a helyőrség -/:egység-:/ ügyeletes tiszt a következő vezényszót adja: "Őrpáncsnokok hozzám!" Lépés Indulj!"

Az őrségparancsnokok "Vigyázz menet" -ben menjenek a helyőrségügyeletes /:egységügyeletes:/ tiszthez. Pisztollyal felszereltek emeljék kezüket sapkájukhoz, majd vele szemben két-három lépésnyire egy sorban az őrségek

sorszám szerinti sorrendben álljanak meg. Utána jobbról kezdve egymásután a következő módon jelentkezzenek: "Százados elvtárs, Kun törzsörmeester az első számú őrség parancsnoka jelentkezem!" A jelentés megtételéig hajtsanak végre tiszteletadást. A jelentés megtétele után eresszék le kezüket.

A helyőrségügyeletes /:egységügyeletes:/ tiszt minden egyes őrparancsnoknak hívja fel figyelmét szolgálatának sajátosságaira és adja át nekik a jelszót /:régít és ujat:/ írásban.

157. A helyőrségügyeletes /:egységügyeletes:/ tiszt a jelszó átadása után győződjék meg, hogy a jelszót helyesen értik-e, majd pedig miután erről meggyőződött, adja a következő vezényszót: "Őrparancsnokok helyre! Lépés, indulj!", Erre a vezényszóra az őrparancsnokok hajtsanak végre tiszteletadást és hátraarcot, majd lépjenek be a helyükre. Helyükre érve kezüket eresszék le. A zenekar jöjjön 10-15 lépést előre, majd balszárnya körül megfordulva álljon fel az őrségekkel szemben.

Az őrparancsnokok beléptetése után a helyőrségügyeletes /:egységügyeletes:/ tiszt adja a következő vezényszavakat: "Őrségek: Vigyázz! Vállra! Jobbra át!. Őrségenként 10 lépés távközzre, egyes számú őrség lépés! indulj!" erre a vezényszóra az egyes számú őrség parancsnoka öt lépésre az őrség felé kilépve indítsa meg az őrséget. Ekkor az őrparancsnok helyettes és a felvezetők balra lépjenek egy lépést oldalra, majd soroljanak be saját őrségük mögé, és a helyőrség - /:egység-:/ ügyeletes tiszt előtt vonuljanak el az őrzendő létesítményekhez.

A zenekar az "Indulj!" vezényszóra maradjon helyben és játázon indulót. A zenekar a játékot a helyőrség-/:egység-:/ ügyeletes tiszt parancsára /:jelére:/ szüntesse be.

158. Ha őrségeligazítás közben a helyőrségparancsnok, helyőrségkomendáns, belső őrségeknél az egységparancsnok vagy a törzsfőnök vagy pedig azok közvetlen előljárói továbbá felügyeleti szemlét végző személyek érkeznek, akkor a helyőrségügyeletes /:egységügyeletes:/ tiszt vezényeljen tiszteletadást /: - a zenekar a fogadási indulót játssza -:/ jelentkezzék az előljárónál és jelentse, hogy őrségeligazítást tart. Amikor a helyőrség -/:egység-:/ ügyeletes tiszt jelentésbeadáshoz megáll, a zenekar a játszást hagyja abba. Miután az érkezett előljáró arra engedélyt adott, a helyőrségügyeletes /:egységügyeletes:/ tiszt - az őrségek pihentetése után, - folytassa tovább az eligazítást.

Őrségváltás végrehajtása

159. Az új őrség parancsnoka, amikor az eligazítás után őrségével a régi őrség elhelyezési körletéhez megérkezik, állítsa meg az őrséget az őrzött létesítmények bejárata előtt, vagy pedig az őrhelyiség előtti területen. Ezután adja át a parancsnokságot helyettesének /:felvezetőnek:/ és menjen be az őrszobába.

Az új őrség parancsnoka a régi őrség parancsnokánál jelentkezzék és írásban adja át a régi jelszót. Az új őrség ezután sorakozzék fel az őrhelyiség előtti téren, arccal az őrhelyiség felé.

160. A régi őrség parancsnoka miután meggyőződött a vele közölt jelszó helyességéről, vezesse ki a régi őrséget az őrszobából /:helyettesét vagy az egyik felvezetőt hagyja bent:/. Sorakoztassa az őrséget az őrhelyiség előtti téren, 6-8 lépéssel a váltásra beérkezett őrség arcvonala előtt. A sorakozás után az őrparancsnokok álljanak egy lépéssel saját őrségük jobbszárnya elé, arccal az arcvonali hosszára. Ezután felváltva vezényeljenek. A vezénylést az új őrség parancsnoka kezdje meg. A következő vezényszavakat adja: "Őrség! Igazodj!", "Vigyázz!" Fogadásr[jobbról! Tisztelegj! ". A vezényszavak elhangzása után az őrparancsnokok emeljék kezüket sapkájukhoz és induljanak meg egymás felé. 2-3 lépésre egymástól álljanak meg és tegyenek jelentést. A jelentést az új őrség parancsnoka kezdje meg. A jelentés szövege például: a következő: "Hadnagy elvtárs! Kocsis hadnagy őrparancsnok jelentem, az új őrség váltásra megérkezett! és "Hadnagy elvtárs! Balázs hadnagy őrparancsnok jelentem, a régi őrség váltáshoz kész!" A jelentés megtétele után kezüket a sapkájuktól eresszék le.

Puskával /:karabállyal:/ vagy géppisztollyal felszerelt őrparancsnokok ne emeljék kezüket sapkájukhoz, hanem a "Tisztelegj!" vezényszó elhangzása után "láb-hoz!" helyzetben tartott puskával, illetve "szijra!" helyzetben tartott géppisztollyal induljanak meg egymás felé.

Az őrparancsnokok a jelentések megtörténte után a "Lábhoz!", majd pedig a "Pihenj!" vezényszót adják és utána álljanak fel őrségük jobbszárnyán arccal az arcvonali hosszára.

Az űrszoba bejáratánál felállított űr felváltására az új űrség parancsnoka a következő vezényszót adja: "X.Y. honvéd hozzám! Lépés in-dulj!" A megnevezett lépjen ki a sorból, és az űrparancsnok előtt két lépésre, "Vigyázz" állásban álljon meg. Utánna az űr az űrparancsnok "Tölts" vezényszavára felfelé és az űrparancsnoktól eltartott csővel az űrparancsnok felügyelete mellett töltsse meg fegyverét. A váltást az űrparancsnokok a 174-175. pontok előírásai szerint hajtsák végre. Az űrparancsnokok az űrök két oldalára álljanak fel és kísérik figyelemmel az űrhely átadását és átvételét, a régi űr saját űrparancsnokának vezényszavára és annak felügyelete alatt űritse fegyverét, majd lépjen be űrségének balszárnnyára.

A fentiek megtörténte után az űrparancsnok űrségüknek a következőket vezényeljük: "Jobbra-át! Lépés in-dulj!".

Az új űrség parancsnoka vezesse be űrségét az űrszobába. A régi űrség parancsnoka pedig vezesse el űrségét néhány lépésnyire az űrhelyiség előtti tértől és hagyja ott helyettesül a rangidóst, maga pedig az űrparancsnok-helyettessel és a felvezetőkkel menjen be az űrszobára.

- 15° C vagy annál alacsonyabb hőmérséklet esetén, továbbá kedvezőtlen időjárás alkalmával és a harmadfokú űrségeken az űrségváltás az űrszobában történik, ebben a fejezetben leírt szabályok betartása nélkül. Ebben az esetben az új űrparancsnok jelentkezése és a régi jelszó bemutatása után az űrséget váltás végett az űrszobába vezesse be.

161. Az új őrpárancsnok, miután bevezette őrségét az őrszobába, adjon parancsot az őrség beosztottainak, hogy helyezték puskájukat, géppisztolyukat a fegyverállványra. Ezután a régi és az új őrpárancsnokok adjanak parancsot felvezetőiknek, hogy a pecsétmintákat /:ólomzár mintákat:/ adják át /:vegyék át:/ és az őrhelytáblázat szerint minden egyes őrhely szóbeli átadását /:átvételét:/ hajtsák végre. Az őrpárancsnok-helyetteseknek arra adjanak parancsot, hogy az őrség elhelyezési körletét és a benne lévő berendezési tárgyakat leltár szerint adják át /:vegyék át:/. Mindkét őrpárancsnok személyesen kísérje figyelemmel, hogy az átadás szabályszerűen történjék. Az új őrség parancsnoka ezután ügyeljen arra, hogy a felvezetők megismerkedjenek az őrhelytáblázat előírása szerinti átadás minden részletével.

162. Miután az őrhelyek szóbeli átadása és átvétele az őrhelytáblázat szerint a felvezetők részéről megtörtént, az új őrpárancsnok a következő vezényszót adja: "Első váltás! Sorakozó!". Erre a vezényszóra az első váltás felvezetői és beosztott-őrei vegyék magukhoz fegyverüket és az őrhelyek számozásának sorrendjében egymos vonalban sorakozzanak. A felvezetők saját váltásuk jobbszárnyán álljanak.

A régi őrség felvezetői az új őrség megfelelő felvezetői mellé, tőlük jobbra álljanak be.

Az új őrpárancsnok vezesse ki a váltást az őrszobából és miután felsorakoztatta, a következőt vezényelje: "Felvezetők! Jobbról, egyesével - Tölts!" és ellenőrizze, hogy minden felvezető szabályosan töltsse be fegyverét /:113.pont:/. A fegyverek betöltése után minden egyes felvezető jelentse: "A fegyvert betöltöttem és biztosítottam". A régi őrség felvezetői őrpárancsnokuk felügyelete alatt ugyanilyen sorrendben töltsék be fegyverüket. Ezután az új őrség felvezetői az öröknek a következőt vezényeljük: "Jobbról, egyesével - Tölts!". A felvezetők ellenőrizsék, hogy minden ör szabályosan töltsse be fegyverét, közben különös figyelmet fordítsanak arra, hogy töltény a töltényürbe ne kerüljön és a fegyvert az örök biztosítsák. A fegyver betöltése után minden ör a következőt jelentse felvezetőjének: "A fegyvert betöltöttem és biztosítottam".

Ezután az őrk önállóan vegyék fegyverüket "szijra" helyzetbe.

A pisztollyal felszerelt őrparancsnok töltsse meg pisztolyát, helyezze azt táskájába. Az őrség felváltásáig a pisztoly maradjon töltve.

163. Az új őrség parancsnoka, miután figyelmeztette a felvezetőket és az őrköt köteleikre, indítsa el a váltást az őrhelyekre. Az új őrség mindegyik felvezetője vegye magához a pecsétmintákat /:ólomzár mintákat:/, adja a "Jobbra át! /:Balra-át!:/". Váltás utánam, lépés indulj!" vezényszót és vezesse fel a váltást az őrhelyekre.

Miután az első váltás elvonult az őrhelyekhez, az őrparancsnok az őrség visszamaradt személyi állományát oktassa ki arra, hogy ha támadás érne az őrzött javakat vagy az őrség elhelyezési körletét, miként hárítsák azt el, továbbá tűzoltás esetén hogyan járjanak el. Ezekkel kapcsolatban felmerülő feladatoknak megfelelően ossza be a visszamaradókat.

164. A váltások oszlop egyesével menjenek az őrhelyekre és jöjjenek onnan vissza. A felvezető az oszlop élén haladjon. Az egység /:magasabbegység:/ csapatzászlójánál és emlékművénél elvonuló váltás "Vigyázz" menetben haladjon.

A régi őrség felvezetője az új őrség felvezetője mellett, tőle balra haladjon.

Az összes vezényszót az új őrség felvezetője adja. Ha az új őrségben két váltás felvezető van, akkor a második váltás felvezetői az első váltás felvezetői mögött haladjanak.

165. Amikor az új őrség első váltásának utolsó őrét is felállították, a régi őrség felvezetője vezesse leváltott őreit az őrszobába; a váltás élén ő haladjon. Az új őrség felvezetője a régi felvezetőtől balra haladjon.

Az összes vezényszót a régi őrség felvezetője adja.

166. Amikor az örök az őrhelyekre felvonulnak, vagy onnan visszajönnek, az Alaki Szabályzat szerint teljesítenek tiszteletadást.

167. Az őrség váltásakor az új őrség őrparancsnoka a régi őrparancsnokkal együtt körüljárással és külső megvizsgálással ellenőrizze az őrzött javak állapotát, a kerítéseket és árkokat. Ezután az új őrparancsnok leltár szerint vegye át a régi őrparancsnoktól az okmányokat, a lepecsételt lőszeres ládákat, valamint a híradó- és jelzőeszközöket.

Olyan őrségben, ahol nincs őrparancsnokhelyettes, az őrség elhelyezési körletét és annak berendezését az őrparancsnokok adják, illetve vegyék át.

168. Az őrhelyekről való visszatérés után a 113. pont előírásai szerint üriteni kell a fegyvereket. Először mindkét őrség felvezetői üritsék fegyverüket, azután a régi őrség felvezetője adja a következő vezényszót: "Jobbról egvesével - ürits!".

Erre az örök a felvezető felügyelete mellett egymás után üritsék fegyvereiket: a töltőléceket a töltényekkel és a töltött táraikat tegyék be a tölténytáskába, tártáskába. Utána a felvezető vizsgálja meg az örök fegyverét.

169. A régi és az új őrség felvezetői egymás után jelentsék saját őrparancsnokuknak az őrhelyek átadását, illetve átvételét. Például: "Hadmagy elvtárs, Molnár tizedes jelentem, az őrk váltása megtörtént. Az őrhelyeket kifogástalan állapotban adták /:vették:/ át". Az őrparancsnokok, miután meghallgatták a felvezetők jelentését, írják alá a régi őrség őrnaplóját. Először a régi őrség őrparancsnoka írja alá. Az új őrség őrparancsnoka írja be az őrségváltás alatt észlelt összes hiányosságokról szóló észrevételeit. A váltás megtörténtét az őrparancsnokok a helyőrségügyeletes /:egységügyeletes:/ tisztnek távbeszélőn vagy küldőnc útján jelentsék.

Ha őrségváltás közben az őrség megvizsgálására jogosult személy érkezik, akkor a felvezetők tőle kérjenek engedélyt, és úgy jelentsék az őrparancsnokoknak a váltás megtörténtét. A felvezetők jelentésének meghallgatása után az új őrség parancsnoka vezényeljen "Vigyázz!"-t, azután az őrparancsnokok egymás után tegyenek jelentést a vizsgáló előljárónak az átadás /:átvétel:/ megtörténtéről.

170. A régi őrség parancsnoka az őrségváltás megtörténte után vezesse őrségét saját egységéhez.

A csak éjjel őrzött őrhelyek beosztottjai szolgálati idejük leteltével ne várják meg az őrségváltást, hanem az őrparancsnok a rangidős vezetésével küldje őket vissza az egységhez.

A felváltott őrség személyi állományát a váltás napján a foglalkozások és munkák alól fel kell menteni. Azokat az őrket, akik csak éjszaka álltak, az alegységhez való visszaérkezésüktől számított négy órai időtar-

tamra a foglalkozások és munkák alól fel kell menteni.

171. Az őrséget az őrzött javaktól a helyőrség - /:egység-:/ ügyeletes tiszt a helyőrségparancsnok /:egységparancsnok:/ pecséttel ellátott írásbeli utasítása alapján, az őrzött javak felett rendelkező parancsnok jelenlétében monhatja be. Az őrség bevonásáról vegyenek fel jegyzőkönyvet. A jegyzőkönyvet a helyőrség - /:egység-:/ ügyeletes tiszt az őrparancsnok és az őrzött javak felett rendelkező parancsnok írja alá. A jegyzőkönyvben fektessék le az őrzött javak, az őrszoba valamint az őrség elhelyezési körletében és az őrhelyeken levő berendezési tárgyak leadását.

Az állandó helyőrségi őrségek bevonását a helyőrségparancsnok, a vezérkar főnökének jelentse. Az állandó belső őrségek bevonásáról az egységparancsnok az előljáró magasabb parancsnoknak tegyen jelentést.

Az örök váltása

172. Az örök váltása kétóránként, páros, vagy páratlan órában történik.

Ha a hőmérséklet -15°C , vagy ez alatt van, szeles időben kisebb fagy esetén is, a külső őrhelyen, valamint a fűtetlen belső őrhelyen levő örök váltása óránként történik. Ha a levegő hőmérséklete $+30^{\circ}\text{C}$, vagy azon felül van /:árnyékban:/ az örök váltása szintén óránként történik. Ilyenkor a helyőrség- /:egység-:/ ügyeletes tiszt ad utasítást az örök óránkénti váltására.

Az őrszoba bejáratánál levő fegyveres figyelőt a felvezető, az őrparancsnok-helyettes vagy az őrparancsnok 30 percenként váltassa le a készségi részlegről.

173. Ha az őrk váltása óránként történik, az őrparancsnok jegyezze elő az őrnaplóba, hogy az őrköt ettől és ettől az órától kezdve óránként, és ettől és ettől az órától kezdve - ennek és ennek a váltásnak felvezetésétől - 2 óránként váltották. Ha két váltás felvezető volt, akkor ezenkívül jegyezze be azt is, hogy az őrköt melyik felvezető és mikor állította fel.

174. Amikor a váltás az őrhelyet 10-15 lépésre megközelítette, az új őrség felvezetője: "Váltás! Állj! Pihenj!" vezényszót adja.

Az őr, amikor a váltás feléje közeledik, lépjen felállítási helyére, forduljon arccal a váltás felé és vegye puskáját /:karabélyát:/ önállóan lábhoz. A régi őrség felvezetője menjen az őrhöz és vezényszóval "Vigyázz!"-t. Ezután az új őrség felvezetőjének: "Nagy honvéd! Vigyázz! Az őrhelyre, lépés, indulj!" vezényszavára a régi őr lépjen egy lépést jobbra, az új őr menjen a régi őrhöz és arccal az ellenkező irányban lábhoz vett puskával, karabéllyal, illetve géppisztoly "Szijra" helyzetben tartva, lépjen a helyére.

A régi és az új őrség felvezetői az őrk két oldalán, tőlük 1-2 lépésnyire, arccal egymással szemben álljanak fel úgy, hogy az új felvezető a régi őr jobb-, a régi felvezető pedig az új őr baloldalán álljon.

175. A régi őrség felvezetőjének: "Őr! Az őrhelyet add át!" vezényszavára az őr szóban adja át az őrhelyet. Például: "Átadom a 2. számú őrhelyet. Kötelességem őrizni a 10.számú raktárt, közelébe illetéktelen személyeket nem engedek. A raktár végén levő kaput negyedóránként ellenőriznem kell. A raktárba a raktárparancsnok írásbeli engedélye alapján, az őrparancsnok jelenlétében engedhetek be." Továbbá, sorolja fel a tűzoltószereket, pecsétet, ablakokat, ajtókat,

összetétést, jelzéseket, tapasztalatait, stb. Ehhez a régi őr és az új őr fordítsák egymás felé a fejüket.

A régi őr soroljon fel mindent, ami átadásra kerül és közölje az őrhely őrzése és védelme céljából kiadott intézkedéseket.

176. Az őrhely szóbeli átadása után az új őr köteles az új őrség felvezetőjével, a régi őr és a régi őrség felvezetőjének a jelenlétében az őrzendő tárgyat /:tárgyakat:/ körüljárni és ellenőrizni, hogy a tárolóhelyiségek:/ raktárak, színek, hangárok, stb.:/ falai, ajtói és ablakai jó állapotban vannak-e. Továbbá köteles ellenőrizni az optikai és szereléses ládák számát és állapotát, a gépkocsik, repülőgépek, lövegek, vagy egyéb harci technika számát. Ha lakatok, ólomzárak és pecsétek kerülnek átadásra, azokat köteles megvizsgálni és ellenőrizni, hogy zsinegeik épek-e és jó állapotban vannak-e. A fogdahelyiségek előtti őrhely átvételénél az új őr ezenkívül a fogdahelyiségekben levő fogdások számát is köteles ellenőrizni.

Ha szükséges, az őrhelyen szolgálatba lépő új őr vegye fel az őrruhát.

177. Az első váltás őrinek felállításakor mindkét felvezető ügyeljen arra, hogy a leváltandó őr az őrhelyét az őrhelyen szolgálatba lépő új őrnek helyesen adja át, ismertesse meg őt az őrhely kerítésével, az őrhelyhez vezető utakkal, és az őrhely összes sajátosságaival. Az őrruha átvételénél annak állapotát ellenőrizni kell.

178. Ha a felvezető az őrhely átvételénél vagy átadásánál valamilyen hibát észlel /:sérültek a pecsétek, ólomzárak, lakatok, zsinegek, ajtók, ablakok, stb.:/, vagy a pecsét /:ólmazár:/ nem felel meg a mintának, valamint ha az őrzendő harci technikai eszköz és egyéb anyag nincs meg a kellő számban és

megfelelő állapotban, állítsa meg az őrhely átadását és hívja ki az őrparancsnokot. Ha új őrség veszi át az őrhelyeket, a régi és az új őrparancsnokot kell odahívni.

A felvezető az őrhely átvételének és átadásának ideje alatt az őrhelyhez vezető utvonalak figyelését az egyik őrrre bizza.

179. Az őrhely átadásának és átvételének befejezése után a régi őr és az őrhelyen szolgálatba lépő új őr, régi helyükre álljanak fel. A régi őr csukja be a tölténytáskáját és jelentse felvezetőjének: "Szakaszzvezető elvtárs, Nagy honvéd jelentem, az egyes számú őrhelyet átadtam". Az őrhelyen szolgálatba lépő új őr, miután átvette az őrhelyet, nyissa ki a tölténytáskáját és jelentse felvezetőjének: "Tizedes elvtárs, Juhász honvéd jelentem, az egyes számú őrhelyet átvettem".

Jelentése után kezdje meg az őrhely őrzésével kapcsolatos kötelességeinek ellátását.

180. Az új őr az őrhelyen akkor lép szolgálatba és a régi őr szolgálata akkor szűnik meg, amikor az új őr jelenti felvezetőjének az őrhely átvételét.

181. A régi őrség felvezetőjének: "Tóth honvéd! Az őrhelyről lépés, indulj!" vezényszavára a leváltott őr a váltás végére soroljon be, fegyvere "szijra" helyzetben legyen. Ezután az új őrség felvezetője: "Váltás! Vigyázz!" Utánam lépés, indulj!"-t vezényeljen és a váltást vezesse a következő őrhelyhez.

182. Helyiségben levő őrhelyek őreinek váltásánál a felvezető vezesse a váltást a helyiség bejáratához, adja a "Váltás! Alj!", "Fihenj!" vezényszót, a parancsnokságot adja át az egyik őrnek és "Magyar és Szabó honvédek"! Utánam lépés, indulj!"-t vezényeljen. A felvezetők ezek után az örökkel menjenek be a helyiségbe és váltsák fel a régi öröket.

183. Ha az őrhelyek az őrszobától két irányban vannak, a felvezető először az egyik irányban levő őrhelyeken váltsa fel az öröket, azután a leváltott öröket vezesse be az őrszobába, a váltás többi őreit sorakoztassa és vezesse fel az őrhelyekre.

184. Az új őrség második és következő váltásainak sorakoztatása, az őrhelyekre való felvezetése és az örök váltása ugyanugy történik, mint az első váltásnál. Az őrhelyekről történt visszaérkezés után a felvezető adjon parancsot a fegyverek üritésére és a fegyverek megvizsgálása után a fegyvereknek fegyver-állványra való helyezésére.

A váltás megtörténtét a felvezető az őrparancsnoknak jelentse.

185. Az öröknek új őrhelyekre való felállítását, valamint a megszüntetett őrhelyekről való bevonását, az őrparancsnok a helyőrségparancsnok /:egységparancsnok:/ pecséttel hitelesített írásbeli rendelkezése alapján, a helyőrség-/:egység-~~4~~/ ügyeletés tiszt és az őrzendő tárgy felett rendelkező parancsnok jelenlétében hajtja végre.

186. Az örök felállítását /:bevonását:/ az őrnaplóba be kell vezetni.

A felvezető, miután az örök felállítását befejezte, az őrszobára való visszaérkezés után annak végrehajtását jelentse az őrparancsnoknak.

Az őrparancsnok az örök felállítását /:annak idejét:/ csak azután vezesse be az őrnaplóba, miután a felállítás megtörtént és azt neki a felvezető jelentette.

Amennyiben a váltás, illetve felállítás előre tervezett időben valamilyen oknál fogva /:ellenőrzés^{miatt}/ nem történhet meg, úgy az őrparancsnok az őrnaplóba azt az időpontot írja be, amikor az örök felállítását a felvezető ténylegesen végrehajtotta.

XI. FEJEZET

AZ ŐRSÉG TAGJAINAK JOGAI ÉS KÖTELESSÉGEI

Őrség fegyverhasználat

187. Az őrség minden tagja sérthetetlen és különleges jogokkal felruházott személy, sérthetetlenségét és különleges jogait törvény biztosítja: személye és szolgálati tekintélye különös védelem alatt áll.

188. Az őrparancsnok előzetes figyelmeztetés nélkül saját maga, vagy az őrség beosztottjaival köteles fegyvert használni, ha a megőrzendő létesítményeket, saját személyét, a felállított öröket vagy az őrség elhelyezési körletét támadás éri.

Az őrparancsnoknak, illetve a fegyveres őrnek ezenkívül joga van fegyvert használni, ha a fogadások kitörést ki-

sérelnek meg, vagy nyíltan ellenszegülnek, továbbá pedig szökni szándékozó fogoly ellen. Ilyen esetekben a fegyverhasználat előtt azokat a személyeket, aki ellen fegyvert akar használni, köteles figyelmeztetni: "Állj!", majd "Állj! vagy lövök!" kiáltással. Amennyiben az illető nem adja meg magát, a felszólításra nem áll meg, úgy az őrparancsnok, illetve a fegyveres őr fegyverét köteles használni.

189. A felállított őr előzetes felszólítás nélkül köteles fegyverét használni, ha őt magát vagy az általa őrzött javakat, illetve a szomszédos őrhelyet támadás éri.

190. A fegyverhasználat csak addig jogos, míg célját el nem érte, a fegyvert nem szabad megtorlásként alkalmazni. A jogtalan fegyverhasználat éppugy büntetéssel jár, mint a köteles fegyverhasználat elmulasztása. A fegyverhasználat folytán megsérült egyént azonnal elsősegélyben, és a lehető legsürgősebben orvosi segélyben is kell részesíteni.

A fenti rendelkezések az örökre, járőrökre, valamint a fogolyőrségekre és az állami javakat kísérő őrségekre is vonatkoznak.

Az őrparancsnok

Az őrparancsnok általános kötelességei

191. Az őrparancsnok: a helyőrségi őrségeknél a helyőrségparancsnoknak, a helyőrségkomendánsnak és közvetlenül a helyőrségügyeletes tisztnek és helyettesének, belső- /:hajó:/ őrségeknél pedig az egység- /:hajó:/ parancsnoknak, az egység törzsfőnökének és közvetlenül az egység- /:hajó:/ ügyeletes tisztnek és helyettesének van alárendelve. A helyőrségi fogda

őrség parancsnoka ezenkívül még a helyőrség fogdaparancsnokának is alá van rendelve.

192. Az őrsparancsnok felelős az őrségre bízott javak őrzéséért és védelméért, az őrség személyi állományának harc-készültségéért, továbbá azért, hogy az őrség helyesen lássa el szolgálatát; felelős az őrszobán és az őrhelyeken levő berendezés tárgyak, valamint hiradó- és jelzőeszközök megőrzéséért és kifogástalan állapotáért.

193. Kötelességei:

- ismerje az őrség feladatát, az őrutasítást és az őrség összes beosztottjainak kötelességeit;

- követelje meg az őrség személyi állományától a magasfoku éberséget, kötelességei pontos ismeretét és végrehajtását;

- vegye át a régi őrsparancsnoktól leltár szerint az őrhelytáblázatokat, az őrhelyek elhelyezési vázlatát, az őrutasítást és a többi okmányokat, a lepecsételt lőszereszládákat, valamint a hiradó- és jelzőeszközöket;

- a leváltandó őrsparancsnokkal együtt külsőleg vizsgálja meg az őrzendő javak, kerítések, világító berendezések és kiépített tüzelőállások állapotát;

- a váltásokat idejében küldje az őrhelyekre és ellenőrizze, hogy a felvezetők és a felállítandó örök ismerik-e kötelességeiket;

- szükség esetén küldjön ki járőröket a rábízott javak őrzésének megerősítésére;

- az őrutasításban lefektetett előírások szerint az őrség személyi állományának az őrszobán tartózkodó tagjait ossza be arra az esetre, ha az őrzött javakat vagy az őrség elhelyezési körletét támadás, elemi csapás érné, vagy pedig tűz ütne ki;

- ügyeljen arra, hogy az őrség személyi állománya

kifogástalan állapotban tartsa fegyverét és lőszert, hogy betartsák a fegyverek töltésére és ürítésére vonatkozó szabályokat, továbbá ügyeljen arra, hogy az őrség minden egyes beosztottja, aki őrhelyre vagy járőrbe távozik, személyi tárgyait /:szolgálati igazolványát, egyéb igazolványait, fényképeit, zsebkését, töltőtollát, ceruzáját, dohányzó- és tűzgyújtó eszközeit:/ - az egyéni sebkötöző csomag és zsebkendő kivételével - az őrparancsnok szobájában az e célra rendszeresített szekrénybe helyezze;

- ügyeljen az őrség elhelyezési körletének belrendjére;

- naponta legalább kétszer /:ebből egy ízben éjszaka:/ személyesen ellenőrizze, hogy a felállított őrk miként teljesítik szolgálatukat, ugyanekkor ellenőrizze az őrzött javak, kerítések, a hradó- jelző- és világítóeszközök, valamint a tűzoltóeszközök kifogástalan állapotát, mindezekről tegyen megfelelő feljegyzést az őrnaplóba;

- időnként küldje ki helyettesét vagy a felvezetőket és ellenőriztesse velük, miként látják el szolgálatukat a felállított őrk;

- ha a felállított őr hívja, akkor azonnal küldje ki az adott őrhely felvezetőjét, vagy menjen ki személyesen;

- azokon a személyeken kívül, akiknek erre joguk van senkit se engedjen be az őrség elhelyezési körletébe, ezen a téren a 204-206. és 326-330. pontokban foglaltak szerint járjon el;

- az őrzött javak területén őrizetbe vett gyanús személyeket röviden kérdezze ki és motozza meg, majd haladéktalanul

lanul tegyen róluk jelentést a helyőrség- /egység-/ ügyeletes tisztnek;

- ha valaki az őrségből megbetegszik, a helyőrség- /egység-/ ügyeletes tiszt vagy helyettesének engedélyével küldje vissza az egységhez /alegységhez/, szükség esetén irányítsa a legközelebbi egészségügyi intézetbe és helyette a helyőrség- /egység-/ ügyeletes tiszt utján kérjen pótlást;

- télen tegye meg a szükséges intézkedéseket, hogy a fagyásokat az őrség személyi állományánál megelőzze;

- tartson helyszini vizsgálatot minden egyes olyan esetben, amikor a felállított ór fegyverét használta és ezt a helyőrség- /egység-/ ügyeletes tisztnek jelentse;

- jelentse távbeszélőn vagy küldőnc utján írásban a helyőrség- /egység-/ ügyeletes tisztnek az őrségváltás megtörténtét és a váltáskör felfedezett mindennemű hiányosságot.

194. Ha valamelyik felállított ór váltáskor az őrhelyen valamilyen rendellenesség merül fel, akkor a felvezető hívására az őrparancsnok menjen oda és miután megállapította a rendellenesség jellegét és okát, azonnal jelentse a helyőrség- /egység-/ ügyeletes tisztnek és jegyezze fel az őrnaplóba.

195. Ha az őrség tagjai közül valaki megszegi kötelességeit vagy pedig fegyelmi vétséget követ el, az őrparancsnok tegyen megfelelő intézkedéseket és jelentse a helyőrség- /egység-/ ügyeletes tisztnek.

196. A jelszó-cédula elvesztése vagy a jelszó kifecsegeése esetén az őrparancsnok helyezze azt hatályon kívül.

és haladéktalanul jelentse a helyőrség- /egység-/ ügyeletes tisztnek. Az új jelszó közléséig saját őrségén belül állapítson meg ideiglenes jelszót.

197. Hirtelen megbetegedés esetén az őrparancsnok jelentse ezt a helyőrség- /egység-/ ügyeletes tisztnek. A továbbiakban az ő utasításai szerint járjon el.

Ha a felvezetők közül valaki hirtelen megbetegszik, akkor az őrparancsnok bizza meg annak kötelességeivel a helyettesét vagy pedig maga lássa el azokat. Az esetet jelentse a helyőrség- /egység-/ ügyeletes tisztnek.

198. Az őrséget "fegyverbe" kell szólitani:

- ha az őrzött javakat, a fêlállított öröket vagy az őrség elhelyezési körletét támadás éri;

- ha a fogdások között zavargás tör ki, illetve a foglyok szökésének megakadályozására;

- ha az őrzött javaknál vagy az őrség elhelyezési körletében tűz üt ki vagy pedig az őrzött javak körletét elemi csapások sújtják;

- őrségváltás alkalmával;

- a helyőrségügyeletes /egységügyeletes/ tiszt külön parancsára /például: harciriádó/;

- ellenőrző személy parancsára /326., 327. pont./.

Az őrség "fegyverbe" szólitására az őrparancsnok az "Őrség! Fegyverbe!" vezényszót adja.

Erre a vezényszóra az őrség tagjai a 321. pontban előírtak szerint járjanak el.

199. Ha az őrzött javakat, a felállított öröket vagy az őrség elhelyezési körletét támadás érné, az őrparancsnok miután "fegyverbe" szólitotta az őrséget, cselekedjék az utasítások szerint és a mindenkori helyzettől függően tegye meg a szükséges intézkedéseket a támadás visszaverésére. A támadást és az elhárítására tett intézkedést haladéktalanul jelentse a helyőrség- /egység-/ ügyeletes tisztnek.

Az őrparancsnok szükség esetén ossza ki a tartalék lőszert /kézigránátokat/. A lőszer és kézigránát kivételéről és felhasználásáról jegyzőkönyvet vegyen fel.

200. Ha az őrzött javak vagy az őrség elhelyezési körlete közelében súlyosabb rendzavarás történik, ezt jelentse a helyőrség- /egység-/ ügyeletes tisztnek, tegye meg a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy az őrség erejével a rendet helyreállítsa.

201. Ha az őrzött javaknál vagy az őrség elhelyezési körletében tűz üt ki, az őrparancsnok szólítsa "fegyverbe" az őrséget, jelentse a helyőrség- /egység-/ ügyeletes tisztnek, szervezze meg a tűzoltást és tegye meg a szükséges intézkedéseket az anyag megmentésére.

Az őrparancsnok az őrzött javak közelében kitört tűz esetén tegyen jelentést a helyőrség- /egység-/ ügyeletes tisztnek. Ha szükséges, szólítsa "fegyverbe" az őrséget.

202. Ha az őrzött javakat árvíz vagy egyéb elemi csapás veszélye fenyegeti, az őrparancsnok szólítsa "fegyverbe" az őrséget, haladéktalanul jelentse a helyőrség- /egység-/ ügyeletes tisztnek és tegye meg a szükséges intézkedéseket az őrzött anyag megmentésére.

203. Olyan esetben, amikor a tűz vagy az árvíz a felállított őrk életét veszélyezteti, az őrparancsnok adjon parancsot a felvezetőnek, hogy kevésbé veszélyeztetett helyre állítsa az őrt, ahonnan az őrzendő javakat figyelemmel tudja kísé-
sérni. A veszély elmúltával az őrt eredeti helyére állíttassa vissza.

204. Az őrparancsnok igazoltatás nélkül csak az általa ismert előljárókat engedje be az őrszobába, akiknek kötelességük ellenőrizni az őrséget /326.pont/. Engedje be továbbá azokat a személyeket, akiket a helyőrségparancsnok, helyőrségkomandáns, egységparancsnok vagy egység törzsfőnöke kinev. Ha a felsoroltakat személyesen nem ismeri, személyazonosságukról győződjön meg /igazoltatás útján/. Ezek után jelentkezzen az érkező előljárónál és engedje be az őrszobába.

Abban az esetben, ha az ellenőrző közegek a helyőrség-
ügyeletes tiszt, illetve egységügyeletes tiszt vagy ezek helyet-
tése jelenlétében érkezőnek, úgy, a legmagasabb rendfokozatu sze-
mélynél jelentkezzék, s engedje be az ellenőrző közegeket az
őrszobába.

Minden más személyt csak akkor engedhet be az őrszo-
bába, ha okmányok alapján megállapítja az érkező célját és sze-
mélyazonosságát.

Helytelenül kiállított okmányokkal érkezett személye-
ket az őrparancsnok vegye őrizetbe és haladéktalanul tegyen er-
ről jelentést a helyőrség- /egység-/ ügyeletes tisztnek. A to-
vábbiakban az ő utasításai szerint járjon el.

Ha az őrparancsnok valakit beenged az őrszobába, azt
minden esetben jegyezze fel az őrnaplóba.

205. Őrségváltás alatt az őrség ellenőrzésére érkezett személyeken kívül senkit sem szabad az őrszobába és az őrzendő javakhoz engedni.

206. Ha az őrség megvizsgálására jogosult személy érkezik az őrszobába /327.pont/, az őrparancsnok menjen oda az érkezőhöz és jelentkezzék nála. Például: "Vezérőrnagy elvtárs, Szabó hadnagy, az első számú őrség parancsnoka jelentkezem". Az őrség készületségben lévő váltása ilyenkor ne vegye magához a fegyvereket és ne sorakozzék, hanem külön vezényszó nélkül "vigyázz" állást vegyen fel.

207. Az őrparancsnok számára tilos:

- az őrszobát elhagyni, kivéve, ha váltást vezet fel, ha ellenőrzi a felállított örök szolgálatát és ha rendkívüli esemény történik, vagy ha elemi csapás sújtja az őrzött javak körletét;

- magánbeszélgetést folytatni távbeszélőn;

- a helyőrség- /egység-/ ügyeletes tiszt engedélye nélkül az őrség tagjai közül bárkit is elengedni;

- polgári személyektől önmaga vagy beosztottai részére csomagot, levelet átvenni, illetve átadni és azokkal beszélgetni

208. Az őrség bevonulása után elsőfoku őrségeknél az őrparancsnok-helyettes vagy ahol nincs, az 1.számú felvezető, másod- és harmadfoku őrségeknél az őrparancsnok sorakoztassa az őrséget és tegyen jelentést a feladat végrehajtásáról az alegység szolgálatvezetőjének. Például: "Törzsőrmester elvtárs, Varga őrmester jelentem, a harmadik szakasztól vezényelt őrség teljes létszámban bevonult. A szolgálati idő alatt különös esemény nem történt /vagy ez és ez történt/." Ezután a

szolgálatvezetőnek jelentse, hogy az őrség megvizsgálásának eredményeképpen milyen bejegyzések vannak az őrnaplóba, majd adja át neki az őrnaplót az esetleges egyéb okmányokkal együtt. Ezután az őrség személyi állománya adja le a fegyvereket és a löszert.

A leváltott örök azon a napon a kiképzésben nem vesznek részt és munkára sem vezényelhetők.

Az őrparancsnok kötelességei az egység /magasabbegység/ csapat-
zászlójának őrzése esetén

209. Az egység /magasabbegység/ csapatzászlójának őrzése esetén különösen nagy felelősség hárul az őrparancsnokra.

Az őrség átvételekor a régi őrparancsnoktól személyesen vegye át a zászlót /lepecsételt tokban vagy lepecsételt üvegezett szekrényben/. Vizsgálja meg közben a tok /illetve szekrény/ és a pecsét állapotát, egyeztesse a pecsétet a kiadott mintalenyomattal. Miután meggyőződött a tok /illetve szekrény/ és a pecsét hibátlanságáról, adjon parancsot a felvezetőnek és az őrnek, hogy vegyék át a zászlót megőrzésre.

210. Az őrparancsnok a zászlót az egység /magasabbegység/ törzsfőnökének vagy helyettesének csak minden egyes esetre külön kiállított és az egység /magasabbegység/ parancsnoka által aláírt, engedély felmutatása ellenében adhatja ki.

Ezekután az őrparancsnok tegyen feljegyzést az engedélyre és az őrnaplóba. Például: "196... év hó napján órakor a csapatzászlót számú engedély alapján kiadtam." A törzsfőnök és az őrparancsnok /vagy helyettese/ írják alá ezt a feljegyzést. Az őrparancsnok az írásbeli engedélyt tartsa magánál.

Amikor a zászló ismét visszakerül az őrség őrizetébe, az őrparancsnok ellenőrizze a szövet és a rud állapotát. Miután a tokot ráhelyezték a zászlóra és a tokot lepecsételték, az őrparancsnok hasonlítsa össze a pecsétet a nála lévő mintával, majd adjon parancsot a felvezetőnek és az őrnek a zászló őrzésére. Az őrparancsnok miután a zászló őrzését átvette, tegyen /a fenti példához hasonlóan/ megfelelő feljegyzést az őrnaplóba és az engedélyre. Ezután a törzsfőnök és az őrparancsnok /vagy helyettese/ ezt a feljegyzést írják alá.

Az őrparancsnok az őrség felváltása után az előbb említett írásbeli engedélyt az őrnaplóval együtt adja le.

211. Ha a zászló kiadása esetén a zászlónál felállított őrt bevonják, akkor az őr bevonásáról, majd újbóli felállításáról megfelelő feljegyzést kell tenni az őrnaplóba.

212. Ha a zászlónál lévő őrhelyet veszély fenyegeti /tűz, elemi csapás/, az őrparancsnok a zászló megmentésére személyesen tegye meg a szükséges intézkedéseket.

Az őrparancsnok kötelességei, ha a raktárba, löveg- és gépkocsi telephelyre, hangárba stb. beenged valakit

213. Ha az őrparancsnok az őrség őrizete alatt álló raktárba beenged valakit, akkor:

- egyeztesse a felmutatott írásbeli engedélyt az őrszobán lévő megfelelő mintával és ellenőrizze az érkező személyazonosságát;

- ellenőrizze, hogy a beérkezett személy neve /beosztása/ szerepel-e az őrszobán lévő névjegyzéken;

- egyeztesse a felmutatott pecsétet, illetve ólomzár-szorítófogót, az őrzött javakkal rendelkező parancsnok, helyőr

ségkomendáns vagy egység törzsfőnök által hitelesített és az őrszobán lévő pecsétlenyomat /ólomzár/ mintákkal.

214. Ha az összes felmutatott okmányok, a pecsét /ólomzárszorítófogó/ hitelesnek bizonyultak, az őrparancsnok adjon parancsot a félvezetőnek, hogy a beérkezett személynek engedje meg a raktár felnyitását. A felmutatott irásbeli engedélyt tartsa magánál.

Az őrség leváltása után az irásbeli engedélyt az őrnaplóval együtt adja le.

215. Raktárba való belépést az őrparancsnok az őrhelytáblázatban előírt követelmények szigorú betartásával engedje meg. Tűzveszélyes raktárba való belépést az őrparancsnok csak az őrhelytáblázatban előírt lábbelivel, fegyver- és tűzszerszámok nélkül engedheti meg.

216. Az őrparancsnok a raktár felnyitását és lezárását jegyezze fel az őrnaplóba. Például: "Ilyen és ilyen év, hó, napján, ennyi és ennyi órakor azszámu engedély alapján a raktárat /pénztárat/ kinyitották /bezárták/." Ezt a bejegyzést az őrparancsnok azzal a személlyel együtt, aki a raktárat kinyitotta /lezárta/, írja alá.

217. Ha a raktárt legfeljebb egy órai időtartamra nyitják ki, akkor az őrparancsnok hagyja a helyén a felállított őrt. Ha a raktárat egy óránál hosszabb időre nyitják ki, az őrparancsnok az őrhelytáblázatban előírt utasítások szerint járjon el.

A raktár kinyitása esetén az őr bevonásáról, illetve újra felállításáról az őrparancsnok a megfelelő feljegyzést az őrnaplóba tegye meg.

218. Az őrzőparancsnok az alábbi esetekben ne engedje az érkezőt a raktárhoz:

- ha az engedélyben megnevezett személy nem az engedélyen jelzett napon és órában vagy pedig, ha a szükséges okmányok nélkül érkezik;

- ha az őrszobában lévő névsorban vagy az engedélyen feltüntetett személy helyett másvalaki érkezik;

- ha az írásheli engedélyt vagy a személyazonossági igazolványt nem megfelelően állították ki, nem egyeznek meg a pecsétminták magával a pecsétnyomóval /ólomzárszorítófogó mintával/ vagy pedig az engedély nem egyezik az őrszobában őrzött mintával.

A fent felsorolt összes esetekben az őrzőparancsnok az érkezett személyt vegye őrizetbe, ezt írja be az őrnaplóba, jelentse a helyőrség- /egység-/ ügyeletes tisztnek és a továbbiakban az ő utasítása szerint járjon el.

219. Az őrség őrizetére bízott hangárokhoz vagy gépjármű /repülőgép, löveg és egyéb technikai eszköz/ telephelyekhez ugyancsak a 213-218. pontokban ismertetett előírások szerint lehet valakit odaengedni, illetve beengedni.

Az őrzőparancsnok kötetelmei a fogadások őrzésével kapcsolatban

220. Az őrzőparancsnok kötetelmei a fogadások őrzésével kapcsolatban:

- a fogdajegy alapján a fogadásokat őrizetre vegye át és a fenytetésnek megfelelő fogdahelyiségben helyezze el;

- a régi őrség felváltásakor az egységügyeletes tiszt névjegyzék alapján a névsor zárkánkénti felolvasásával vegye át a fogadásokat;

- az őrség váltásakor és az őrszolgálat alatt is ellenőrizze a zárkák állapotát, különös gondot fordítson a berendezési tárgyak, a falak, mennyezet, padló, ablakok, ablakrácsok

épségére. Naponta kétszer végig járják a fogdálok reggeli szendvics és esti ill. nappali, az illalonnal vizsgálja meg, hogy nincs-e a fogdálokban tiltott tárgy; a megbetegedett fogdálokat jelentse az egysé ügyeletes tisztnek;

- ügyeljen a fogdálok rendjére előírt napirend és a fogvatartás előírásainak pontos betartására /: 11.sz. melléklet:/;

- őrizze a lárkák kulcsait;

- szükség esetén a fogolykiszárok segítségére adjon beosztottakat az őrségi kőszültségéből;

- fürdőbe, munkára stb. csak a helyőrségi fogdaparancsnok /az egysé ügyeletes tiszt/ írásbeli intézkedésére kísértessen fogdálokat, visszatérőük után pedig ellenőrizze, hogy megvannak-e;

- a fogdálok között kitört zavargás esetén, továbbá szükségük megakadályozása céljából szólítsa "foggyverbe" az őrséget; szükség esetén az egysé ügyeletes tiszttől kérje az őrség megerősítését;

- ügyeljen arra, hogy a fogdálok ételmezése illeében beérkezzék és azt illeében kiosszák;

- a fogdálok panaszait /kérelmeit/ továbbítsa az egysé ügyeletes tisztnek;

- jelentse az egysé ügyeletes tisztnek a fogdálok őrzése alatt észlelt összes hiányosságokat és megszüntetésükre tett intézkedéseket; a rendkívüli eseményeket azonnal jelentse.

221. Ha a fogdában tűz ütne ki /:vagy elemi csapások sújtanak a fogda körletét:/, az őrpáncsnok szólítsa "fegyverbe" az őrséget, jelentse az egységügyeletes tisztnek, az előzetes letartóztatásban levőket vezettesse veszélytelen helyre és őrizetüket szervezze meg. A fegyelmi fenytés alatt állókat a tűzoltásba /:az elemi csapás elhárításába:/ és az anyag megmentésére vonja be.

Az őrpáncsnok-helyettes

222. Az őrpáncsnok-helyettes az őrpáncsnoknak van alárendelve.

223. Kötelességei:

- ismerje az őrség feladatát, az őrutasítást és az összes örök kötelességeit;

- az őrszobába érkezéskor vegye át az őrség elhelyezési körletét és a leltár szerinti berendezési tárgyakat;

- az őrpáncsnok utasításai szerint ellenőrizze, hogy a felállított örök szolgálatukat miként látják el;

- /- gondoskodjék az őrségbe beosztottak kellő időben történő élelmezéséről, a technikai anyag és berendezés használható állapotban tartásáról, az őrség elhelyezési körletének és a hozzátartozó terület tisztaságáról és rendjéről, végül a kellő időben történő fűtésről és világításról.

224. Ha az őrpáncsnok szolgálata ellátására képtelenné válik, akkor az őrpáncsnok-helyettes vegye át annak szolgálatát. Erről tegyen jelentést a helyőrség- /:egység-:/ ügyeletes tisztnek.

225. Azoknál az őrségeknél, amelyeknél az őrpáncsnoknak nincs helyettese, a helyettesek számára előírt feladato-

kat is az őrpáncsnok látja el.

A felvezető

226. A felvezető az őrpáncsnoknak és az őrpáncsnok helyettesnek van alárendelve és csak az ő parancsait teljesíti. Felelős azért, hogy a neki alárendelt örök szolgálatukat kifogástalanul és éberén lássák el, hogy idejében váltsa és állítsa fel őket az őrhelyükre és végül, hogy az örök szabályosan adják át, illetve vegyék át az őrhelyeket.

227. Kötelességei:

- ismerje őrhelyeinek számát, elhelyezésüket, őrzési és védelmi viszonyait /figyelés, kilövés, kerítés, világítás/ és ismerje minden egyes őrhely felállított őreinek köteleit;

- a régi őrség felvezetőjétől a pecsétmintákat /ólomzár mintákat/ vegye át; amikor az örököt felállítja az őrhelyükre, az őrhelytáblázat szerint vegye át az őrzendő létesítményeket is;

- mielőtt az örök az őrhelyekre felvezetné, ellenőrizze, hogy tudják-e köteleiket és, hogy személyi holmijaikat /szolgálati igazolvány, egyéb igazolványok, fényképek, zsebkés, töltőtoll, ceruza, dohányzó- és tüzgyújtó eszközök stb./ az őrszobán visszahagyták-e;

- ügyeljen, hogy az örök az őrhelyre való felvonulás előtt fegyverüket helyesen töltsék meg, visszatérés után pedig szabályszerűen ürítsenek;

- minden egyes váltásból való visszatérés után jelentse az őrpáncsnoknak a váltás megtörténtét, az őrhelyek állapotát, az összes észlelt hiányosságokat és a megszüntetésükre tett intézkedéseket;

- az őrzőparancsnok utasítása szerint ellenőrizze, miként teljesítik szolgálatukat a neki alárendelt őrhők.

Amennyiben az őrség fogadásokat és őriz, a felvezető ismerje a neki alárendelt őrhők őrizetére bízott fogadások számát.

223. A felvezető kötelességei az őrhőknek az őrhelyekre történő felállítására vagy felváltására alkalmával:

- ügyeljen, hogy az őrhők szabályosan adják, illetve vegyék át az őrhelyet;

- a felállított őrhők és a váltásra érkezett új őrhők jelenlétében vizsgálja meg a zárad, pecsétek /ólomzárak/, zsinórok, raktár- /hangár- stb./ ablakok, rácsok, ajtók és falak állapotát, az őrzött technikai eszközök számát, vizsgálja meg továbbá, hogy a hradó-, világító-, jelzőeszközök, tűzoltó felszerelések és őrbundák kifogástalan állapotban megvannak-e;

- egyeztesse a meglévő pecségeket és ólomzárakat a kiadott mintákkal;

- kérdezze ki a régi őrt szolgálata ideje alatt történt mindennemű észrevételéről;

- utasítsa az új őrt, hogy mire fordítson különös figyelmet, ismertesse vele, hol vannak a szomszédos őrhelyek, hol vannak az őrzött javakhoz vezető legveszélyesebb megközelítési utvonalak;

- ellenőrizze, tudja-e az őrh, mit kell tennie, ha őt magát vagy az őrzött javakat, vagy pedig a szomszéd őrhelyet támadás érné, továbbá mit kell tennie tűz, elemicsapás, vagy riadó esetén;

- ellenőrizze, hogy tudja-e az őrh az őrszobával való összeköttetésre megállapított jeleket.

Ha a pecsétek /ólmzárok/ a mintával nem egyeznek meg, vagy eltérés van az őrzött gépjárművek /repülőgépek, lövegek vagy egyéb technikai eszközök/ számában, továbbá, ha az őrhely átvételénél /átadásánál/ bármilyen más rendellenesség merül fel, akkor a felvezető azonnal jelentse azt az őrparancsnoknak.

229. Zászló őrzésére rendelt őr felállításakor, illetve felváltásakor a felvezető ellenőrizze a tokot /szekrényt/ és a rajta levő pecsétet. A pecsétet egyeztesse a nála levő mintával. Ha azt észleli, hogy a tok /szekrény/ vagy a pecsét hibás, akkor azonnal hívja oda az őrparancsnokot és tegyen neki erről jelentést.

230. Raktár /hangár stb./ felnyitásakor, vagy ha gépjárművekhez /repülőgépekhez, lövegekhez vagy egyéb technikai eszközökhöz/ enged az őrség valakit és a felállított őrnek az őrhelytáblázat értelmében az őrhelyen kell maradnia, a felvezető emlékeztesse azokra a kötelességeire, amelyeket számára az őrhelytáblázat erre az időre előírt.

A raktár /hangár stb./ bezárásakor a felvezető menjen a pecsét- /ólmzár-/ mintákkal az őrhelyre és az őr, valamint a raktárakat /hangárt stb./ átadó személy jelenlétében ellenőrizze a pecsétet /ólmzárat/, továbbá az ablakok, rácsok, ajtók, falak állapotát.

Technikai eszközök telephelyének őrzésre történő átvételekor ellenőrizze a gépjárművek /repülőgépek, lövegek stb./ számát, és ha a pecsét /ólmzár/ van rajtuk, akkor hasonlítsa azokat össze a nála levő mintákkal.

Ha a felvezető valakit a raktárba bocsát, az őrparancsnok utasítása szerint járjon el.

231. Az őrpárancsnok és helyettesének szolgálatképtelenné válása esetén az első számú felvezető az őrpárancsnok teendőit ideiglenesen vegye át. A történetekről tegyen jelentést a helyőrség- /egység-/ ügyeletes tisztnak.

A felállított őr feladata

232. Az őr harcfeladatot lát el, őrhelyét semmilyen körülmények között nem hagyhatja el, még akkor sem, ha életét veszély fenyegeti.

Az őr csak az alább meghatározott személyeknek van alárendelve:

- az őrpárancsnoknak, az őrpárancsnok helyettesének és saját felvezetőjének.

Mindenki - kivéve azokat a személyeket, akiknek az őr alá van rendelve - köteles az őrnek szolgálati ténykedése közben adott utasításait végrehajtani.

233. Az őrt csak az őrpárancsnok, az őrpárancsnok helyettes, vagy saját felvezetője válthatja fel, illetve vonhatja be őrhelyéről.

Ha az őrpárancsnok, az őrpárancsnok helyettes, vagy a felvezető szolgálatuk ellátására képtelenné válnak, a felállított őrt a helyőrségi őrségeknél a helyőrségparancsnok, vagy a helyőrségkomendáns vonhatja be, vagy válthatja fel a helyőrségügyeletes tisztt, vagy a felállító őrszázad /űteg/ parancsnokának jelenlétében. Belső őrségeknél ezt az egységparancsnok, illetve a törzsfőnök végezheti, az egységügyeletes tisztt vagy az őrséget vezénylő század- /űteg-/ parancsnokának jelenlétében.

234. Amikor az új őr elfoglalja őrhelyét, a felvezető és a régi őr jelenlétében személyesen győződnek meg mindannak a teljességéről és hibátlanságáról, amit az őrhelytáblázat szerint őrizni kell. Ha foglyok őrzésére kijelölt őrhelyet vesz át, akkor ellenőrizze a zárkában elhelyezett foglyok számát.

235. A felállított őr kötelességei:

- őrhelyét éberesen őrizze és önfeláldozóan védje meg;
- éberesen álljon őrhelyén, semmivel ne engedje elvonni figyelmét szolgálatának teljesítésétől, fegyverét sohasem szabad kezéből kiadni, még azoknak a személyeknek sem, akiknek alávan rendelve;

- ne hagyja el őrhelyét, még akkor sem, ha az életét veszély fenyegeti;

- a fegyvere az őrhelyen megtölve és tüzelésre kész helyzetben legyen;

- az őrparancsnok, az őrparancsnok helyettes, saját felvezetője, továbbá azoknak a személyeknek kivételével, akiket az előbbiek kísérnek, az őrhelyhez az őrhelytáblázatban előírt távolságnál közelebb senkit se engedjen;

- tudja kezelni az őrhelyen levő tűzoltóeszközöket;

- teljesítsen tiszteletadást a 245. pont alatt előírt szabályok szerint;

- ha az őrhelyén valamilyen rendellenességet észlel, továbbá ha az őrhelyén, őrhelye közelében, vagy a szomszédos őrhelyen bármilyen rendzavarás fordul elő, hívja ki az őrparancsnokot, vagy a felvezetőt.

236. Az őrhelyen felállított őr puskája /karabélyja/ "szijra" vagy "állva tüzelésre kész" helyzetben, géppisztolya "szijra" helyzetben, vagy pedig "állva tüzelésre kész" helyzet-

ben legyen /5.sz. melléklet/. A tölténytáska /tártáska/ a töltött töltőlécekkel /tárral/ nyitott állapotban legyen.

Tüzoltás esetén a felállított őr puskáját /karabélyát/ "hátra" géppisztolyát "mellhez" vagy "hátra" helyzetbe veheti.

237. Az őrnek az őrhelyen tilos aludni, ülni, valaminek nekitámaszkodni, olvasni, inni, énekelni, beszélgetni, enni, inni, dohányozni, fürödni, természetes szükségletét végezni, bárkitől valamit átvenni, vagy bárkinek valamit átadni.

Esőben, hóban vagy erős szélben az őr a neki kijelölt óvófedél alá vagy az őrbódéba állhat. De ilyenkor fokozni kell a figyelmet. Erről az óvóhelyről az őrnek elő kell lépnie valahányszor kötelessége és biztonsága követeli, továbbá, ha csapatok, járőrök, váltás vagy vizsgáló előljáró közeledik, végül mindazok előtt, akiket tiszteletadás illet meg.

238. A felállított őr csak az őrparancsnok, az őrparancsnok helyettes, saját felvezetője és az ellenőrzésre érkezett személy kérdéseire adhat választ.

239. Az őrparancsnok az őrparancsnok helyettes, saját felvezetője és az általuk kísért személyek kivételével mindenkit, aki az őrhelyhez, vagy a jelzőtáblákkal megjelölt tilos terület határát megközelíti "állj, vissza!" vagy "Állj, térjen ki jobbra /balra!/" kiáltással állitson meg.

Ha az őrhelyhez közeledő személy nem teljesíti ezt a felszólítást, akkor az őr "Állj, vagy lövök!" kiáltással kényszerítse megállásra.

Ha az illető nem teljesíti a felállított őrnek ezt a felszólítását, akkor az őr köteles használni fegyverét, és azon-

nal hívja ki őrpárancsnokát vagy felvezetőjét.

240. Rossz látási viszonyok között /éjjel és sűrű ködben/, amikor az őrhelytáblázatban megszabott távolságról nem lehet felismerni az őrhelyhez közeledőt, az őr "állj, ki vagy?" felkiáltással állítsa azt meg, előzőleg vegye tüzelésre kész helyzetbe fegyverét, de csőre ne töltsön. Ha nem kap választ "Állj, vagy lövök!" kiáltással figyelmeztesse a közeledőt és közben töltsön csőre. Ha az illető a felállított őrnek ezt a felszólítását sem teljesíti, akkor az őr köteles fegyverét használni. Ha a felszólításra minden gyanút kizáró feleletet kap, kiáltja azt, hogy "mehet", de térjen ki jobbra, balra vagy vissza és a megszólítottat engedje útjára, de azért még továbbra is kísérje szemmel. Amennyiben az illető személyt válszából és magatartásából gyanusnak gondolja, tartóztassa fel és azonnal értesítse az őrpárancsnokot.

Ha a felállított őr kiáltására az "Őrpárancsnok /őrpárancsnok helyettes/, felvezető" választ kapja, akkor a következő utasítást adja: "Őrpárancsnok /őrpárancsnok helyettes, felvezető/ előre, a többiek maradjanak helyben!". Az előreszólított személyt 4-5 lépésre engedje magához, majd újból kiálltsón "Állj"-t.

Szükség esetén a felállított őr követelje meg, hogy a 4-5 lépésre megállított személy világítsa meg a saját arcát. Miután a felállított őr meggyőződött arról, hogy az érkező valóban az őrpárancsnok /őrpárancsnok helyettes, felvezető/ a visszamaradt személyeket az őrpárancsnok /felvezető/ vonaláig "előre" felszólítással engedje magához. Amennyiben vizsgáló előljáró érkezett, annál jelentkeznek.

241. Ha önvédelemből, vagy az őrzött javak megvédése céljából kézitusára kerül sor, az őr küzdjön bátran fegyverével és minden erejével.

242. Az őrhelyen kitört tűz esetén az őr a megállapított jelzéssel haladéktalanul jelentse az őrparancsnoknak és anélkül, hogy az őrzött javak figyelését abbahagyná, hajtsa végre a tűz eloltásához szükséges tennivalókat. Az őrhely közelében kiütött tüzet ugyancsak jelentse az őrparancsnoknak.

243. Késedelmet nem tűrő sürgős esetekben, vagy pedig a h iradó- és jelzőberendezések megrongálódása esetén a felállított őr felfelé irányított lövéssel és kihívhatja az őrhelyre az őrparancsnokot, vagy a felvezetőt.

244. A felállított őr hirtelen megbetegedése /megsebesülése/ esetén a megállapított jellel hívja ki a felvezetőt, vagy az őrparancsnokot, közben azonban teljesítse tovább szolgálatát.

245. A felállított őr az Alaki Szabályzat IV. fejezet 72. pont szerint puskával /karabéllyal/ tiszteletadást teljesítsen, géppisztolyát "szijra" helyzetbe véve fővetést hajtsa végre: a tábornokoknak, a helyőrségparancsnoknak, századparancsnokától kezdve minden magasabb szolgálati előljáróinak és a helyőrség- /egység-/ ügyeletes tisztnak.

A többi tiszteknek, az őrparancsnoknak, az őrparancsnok helyettesnek és saját felvezetőjének a felállított őr az illető személy felé "vigyázz" állásban végrehajtott fővetéssel teljesítsen tiszteletadást. Puskáját /karabélyát/ előzetesen vegye "lábhoz".

Ha egységek^{től}, vagy csapatoktól kísért temetési menet vonul el az őrhely közelében, akkor a felállított őr helyezked-

jék "vigyázz" állásba és hajtson végre fővetést.

A felállított őrk váltásuk közben, továbbá a sötétség beálltától világosig^{ne} teljesítsenek tiszteletadást.

246. A csapatzászlónál felállított őr feladatát "vigyázz" állásban, állva teljesítse. Puskája /karabélyá/ "lábhoz" géppisztolya "mellhez" helyzetben legyen. Ebben a helyzetben az őr jobb- vagy bal lábát térdben meglazíthatja.

247. Az őr a zászló őrzésének átvételekor ellenőrizze a tok /szekrény/ és a rajta levő pecsétek kifogástalan állapotát. A zászlót csak az őrparancsnok személyes parancsára és csak az ő jelenlétében adhatja ki.

Ha a zászlónál levő őrhelyet veszély fenyegeti /elemi csapás/, akkor a felállított őr vigye a zászlót veszélytelen helyre és hívja ki az őrparancsnokot, vagy a felvezetőt.

248. A felállított őr nyitott raktárnál /hangárnál stb./ vagy amíg a gépkocsi /repülőgép, löveg vagy egyéb technikai eszköz/ telephelyen munka folyik, az őrhelytáblázatban előírt feladatokat teljesítse. Senkit ne engedjen oda annak a személynek engedélye nélkül, aki a raktárakat /gépkocsi-szint, hangárt stb/ kinyitotta, vagy akit írásbeli engedély alapján a gépjármű /repülőgép, löveg, vagy egyéb technikai eszköz/ telephelyre engedtek.

Tűzveszélyes raktárnál felállított őr kötelességei ezenkívül még az alábbiak:

- ne engedje meg senkinek, bárki legyen is az, a dohányzást, tűzgyújtást, lövöldözést, továbbá petróleumlámpák vagy gyertyák használatát az őrzött létesítmény közelében, az őrhely-

táblázatban előírt távolságon belül;

- senkit se engedjen a tűzveszélyes raktárba olyan lábbelivel vagy lámpával, amilyent az őrhelytáblázat nem engedélyez, továbbá szuró, vágó vagy lőfegyverrel.

249. A fogdában levő fogdásokat őrző felállított
őr kötelességei:

- ismerje az őrizetére bízott fogdások létszámát;
- tartózkodjék a zárkán kívül, a zárkák ajtajának és a kémlelő nyílásokon keresztül ellenőrizze, hogy a fogdások betartják-e a fogvatartás szabályait, kísérje figyelemmel tevékenységüket és magatartásukat, ne engedje meg, hogy a fogdások a berendezési anyagot, az ablakkereteket, a rácsokat, a padlót és a falakat rongálják;

- ügyeljen arra, hogy éjszaka a fogdások zárkái ki legyenek világítva;

- az őrparancsnok, őrparancsnok-helyettes vagy a saját felvezetője által adott személyes parancs nélkül fogdást ne eresszen ki a zárkából és senkit ne eresszen be hozzájuk;

- fogdásokkal nem beszélhet, semmit nem adhat át és semmit nem vehet át tőlük;

- ne engedje meg, hogy a fogdások az utcáról bármilyen jeladást átvegyenek, hogy az ablakon keresztül valamilyen tárgyat vagy írást dobjanak ki és hogy a fogdások illetéktelen személyekkel beszéljenek;

- ha valamelyik fogdás a fogolykísérő kiküldését kéri, akkor ezt jelentse felvezetőjének, illetve az őrparancsnoknak vagy helyettesének;

- ha a fogdások felszólításának nem tesznek eleget, akkor az őrparancsnokot haladéktalanul hívja ki;

- kövessen el mindent a foglyok szükségének megelőzésére, a szökni szándékozó fogdást /fogdásokat/ "Állj, vagy lövök!" felkiáltással figyelmeztesse, ha pedig ennek a felszólításnak nem tesznek eleget, akkor használja fegyverét.

Amikor a fogdásokat egyik helyről a másik helyre kíséri vagy amikor a fogda területén kívül mozognak, akkor a fogolykísérő látja el a fogolyőr kötelmeit.

250. Az őrszoba bejáratánál felállított fegyveres figyelő őrizze az őrszobát.

Az őrszobába az őrségbe beosztottakon kívül senkit be nem engedhet. Az őrszobához érkező, illetve oda belépni szándékozó minden személyt 5 m-es távolságon "Állj" kiáltással állítson meg, de fegyverét ne fogja rá az illető személyre, csak abban az esetben, ha az érkező az első felszólításnak nem tesz eleget. Rossz látási viszonyok között fegyvere legyen tüzelésre kész helyzetben. Mindkét esetben hívja ki az őrparancsnokot, vagy helyettesét /felvezetőt/ és csak annak parancsára engedje meg a belépést.

Haladéktalanul jelentse az őrparancsnoknak vagy helyettesének, ha az őrszoba közelében bármilyen rendkívüli esemény történik, ha olyant vesz észre, ami gátolhatja az őrséget feladatának végrehajtásában, továbbá, ha az őrhelyekről jelzést hall.

251. A felállított őrknek az egyes őrhelyekre vonatkozó konkrét feladatait az őrhelytáblázat tartalmazza.

A fogolykísérő

252. A fogolykísérő az őrparancsnoknak és helyettesének van alárendelve. Felelős a fogdások őrzéséért, amikor azo-

kat kíséri.

253. Kötelességei:

- az őrparancsnok vagy az őrparancsnok-helyettes parancsára kísérje a fogdáásokat reggeli és esti tisztálkodásuk végrehajtására, természetes szükségleteik elvégzésére és sétára;

- a fogdáások kísérésekor fegyverét a 236. pontban előírt helyzetben tartsa;

- ügyeljen arra, hogy a kíséretére bízott fogdáások ne dohányozzanak és illetéktelen személyekkel ne érintkezzenek;

- a szökni szándékozó foglyot egyszeri "állj, vagy lövök!" kiáltással figyelmeztesse, és ha a felszólításnak nem tesz eleget, használja fegyverét.

254. Amikor a fogolykísérő foglyokat kísér, tilos velük beszélgetnie, tőlük valamit átvennie vagy nekik átadnia, ennie, innia, dohányoznia, énekelnie, természetes szükségleteit végeznie és magát szolgálatának teljesítésétől bármi módon elvonni.

A fogolykísérő fogolykíséréshez állítsa egyes oszlopba a foglyokat és 4-5 lépésre balra /jobbra/ mögöttük haladjon. Minden vezényszót a fogolykísérő adjon.

A küldőne

255. A küldőne az őrparancsnoknak és helyettesének van alárendelve.

256. Kötelességei:

- idejében és pontosan teljesítse az őrparancsnoktól és helyettesétől kapott szolgálati megbízásokat;

- szolgálati megbízásainak végrehajtása közben ne engedje, hogy bármi is elvonja kötelességének teljesítésétől;
- tartsa titokban az általa továbbított összes jelentéseket;
- visszatérése után jelentse az őrparancsnoknak vagy helyettesének a tőlük kapott parancs végrehajtását.

257. A küldöncnek szolgálati megbízás közben puskája /karabélyá/, géppisztolya "szijra" helyzetben legyen. Lovas, kerékpáros vagy motorkerékpáros küldönc puskáját /karabélyát/ "hátra", a géppisztolyát "hátra" vagy "mellhez" helyzetben hordjra.

Ha a küldönc gépkocsin hajtja végre megbízását, fegyverét az Alaki Szabályzatban meghatározott helyzetben hordja.

Mielőtt a küldönc a jelentéssel, illetve a megbízás végrehajtására eltávozna, az őrparancsnok vagy az őrparancsnok-helyettes parancsára, - ha erre feltétlenül szükség van, - fegyverét töltse be. Ha utközben nyilvánvaló veszély fenyegeti, akkor a küldönc öntevékenyen töltse be fegyverét.

Őrzés őrkutyákkal

258. Azon objektumoknál, ahol őrkutyák vannak rendszeresítve, az őrkutya gondozója az egység törzsfőnökének utasítása szerinti időben az őrség felvezetőjének jelenlétében hajtja végre az őrkutyák felvezetését, illetve világosodás után azok bevonását.

259. Az őrkutyák tartásának és kiképzésének módját, valamint az őrkutya-őrhelyek berendezésére vonatkozó előírásokat külön utasítás tartalmazza.

260. Az őrkutyagondozó kötelességei:

- ismerje az őrkutya-őrhelyek elhelyezését és az őrhelyeken az őrszolgálat viszonyait;
- ismerje váltásának őrkutyáit és a kutyák viselkedését az őrhelyeken;
- az egység törzsfőnökének parancsa szerint ellenőrizze az őrkutyák, valamint az őrkutya őrhelyek állapotát;
- intézkedjék az őrhelyeken észlelt szabálytalanságok /kötél vagy láncszakadás/ azonnali megszüntetésére.

XII. FEJEZET

JÁRŐRÖK

261. A különösen fontos tárgyak védelmére és az őrzés megerősítésére az őrség állományába vezényelt járőrök szolgálatukat az objektum kerítésén kívül /a kerítéstől vagy a tilos terület határától 100-200 m-re/ járőrözéssel látják el.

Ha az őrségbe nincsenek járőrök beosztva és az őrzés megerősítése szükséges, a járőröket az őrparancsnok a következő összetételben jelölje ki: járőrparancsnokul az őrparancsnok-helyettest vagy a fellevezetőt és 2-3 beosztottat a készségben levő váltás őreiből. Ezeket a járőröket legfeljebb egy óra időtartamra lehet kiküldeni. A járőrök számát és kiküldésük idejét az őrparancsnok határozza meg.

262. A járőrök feladatát, menetvonalát és szolgálatuk ellátásának idejét az őrhelytáblázat írja elő.

Ha az őrhelytáblázatban ez nincs meghatározva, az őrparancsnok a helyzet alapján maga adja meg a járőrök feladatát, menetvonalát, indulásuk és az őrszobába való visszatérésük időpontját, a jelentésküldés és a jeladások módjait.

263. Abból a célból, hogy a járőrt az őrk megismerjék, az őrparancsnok állapítson meg egy jelet. A járőrök kiküldését és a megállapított jelet az őrparancsnok az őrhelyeken levő váltással közölje. A járőr kiküldésének és visszatérésének időpontját az őrparancsnok az őrnaplóba jegyezze be.

264. Ha az őrzendő objektum területén vagy az őrszobában közelében rendbontás fordul elő, a járőrparancsnok intézkedik a rend helyreállítására.

Ha a járőrt vagy az őrzendő objektumot támadás éri, a járőrparancsnoknak joga van arra, hogy a járőrnek fegyverhasználatra parancsot adjon.

A történeteket azonnal jelentse az őrparancsnoknak.

Amikor a járőrparancsnok az őrszobába visszaérkezik, jelentse az őrparancsnoknak összes észleleteit és tett intézkedéseit.

XIII. FEJEZET

A CSAPATZÁSZLÓ ŐRZÉSÉNEK RENDJE LAKTANYÁBAN, TÁBORBAN, MENET, PIHENŐ, ÉS ÉJJELI NYUGVÁS ALATT

265. A csapatszászlót a következőképpen kell őrizni:

- ha az egység laktanyában vagy helységben, beszállásolásban van elhelyezve, - az egység törzsének helyiségében;

- a táborban az első sátrak vonalában, az egység elhelyezkedésének közepén, fedett helyen;

- menet alatt, pihenőknél és éjjeli nyugvásnál - az egységparancsnok által meghatározott helyen.

Ha az egységnél több zászló van, azokat egy helyen kell őrizni.

A magasabbegység zászlóját a magasabbegység-parancsnok utasítása szerint, rendszerint a legjobb egységnél, annak zászlójával együtt őrzik.

266. A zászlót mindig őrséggel, ha pedig kiviszik az egységhez /magasabbegységhez/, zászlós szakasszal kell őrizni. A zászlós szakasz feladata, hogy a csapatzászlót az épület bejáratáig, illetve épület bejáratától az egységig kísérje.

267. A zászlót az őrhelyen a rendjelekkel és rendjelszalagokkal együtt, felgöngyölített állapotban, tokban, vagy eredeti szétnyitott állapotban, üvegezett szekrényben kell tartani.

Laktanyai elhelyezésen kívül vagy szállítás alatt azon az őrhelyen, ahol a zászlót őrzik, a pénztárládát és a titkos okmányok ládáját is lehet őrizni.

268. Ha az egységet gépkocsin, vasuton vagy vízi-, illetve légi uton szállítják, a szállítás idejére a zászló részére gépkocsit /vasuti kocsit/ hajófülkét, repülőgépet/ kell biztosítani. Ugyanezen a gépkocsin /vasuti kocsiban, hajófülkében, repülőgépen/ utazzék az őrség is.

A zászlóval együtt szállítható a pénztárláda és a titkos okmányokat tartalmazó láda is.

269. A zászló helyes őrzéséért és tárolásáért az egység /magasabbegység/ törzsfőnöke közvetlenül felelős.

270. Őrzésére való átadás előtt a zászló felcsavarása az őrparancsnok jelenlétében történjék.

XIV. FEJEZET

IDEIGLENES ŐRSÉGEK SZOLGÁLATÁNAK ELLÁTÁSA

271. Az ideiglenes őrségek felállítási helyeiken szolgálatukat a helyőrségi /belső/ őrségek kötelékében, vagy önállóan, mint önálló helyőrségi /belső/ ideiglenes őrségek, vagy pedig a helyőrségparancsnok /egységparancsnok/ rendelkezése szerint a célra kirendelt alegységek /részlegek/ kötelékében látják el.

272. Az őrséghez beosztott ideiglenes őrségek és az önálló ideiglenes őrségek váltása 24 óránként történik. Az objektumok, vagy technikai eszközök 24 órán át történő őrzésére két váltás ideiglenes őrséget kell biztosítani.

273. Minden önálló ideiglenes őrséghez az őrzendő javak fontosságától, mennyiségétől és felállítási helyek számától függően I., II. vagy III. fokú őrséget kell vezényelni.

Ha az ideiglenes őrség az őrség állandó állományába vannak beosztva, akkor részükre parancsokat nem kell kijelölni. Kötelemit az őrség őrparancsnoka, vagy helyettese látja el.

274. Az önálló helyőrségi /belső/ ideiglenes őrségek parancsnoka a helyőrségparancsnoknak /egységparancsnoknak/, egység törzsfőnöknek, helyőrségkomendánsnak, a helyőrség- /egység-/ ügyeletés tisztnek és helyettesének van alárendelve.

Ő a felelős a rábizott javak őrzéséért, a szolgálat szabályzat szerinti ellátásáért, a fegyelem betartásáért, valamint az anyag, a híradóeszközök, a jelzőberendezések, a tűzoltóeszközök, az ideiglenes őrségek elhelyezési körlete és a felállítási helyek megőrzéséért és jó állapotáért.

275. Az önálló ideiglenes őrségek parancsnoka^{inak} kötelei megegyeznek az állandó őrségek parancsnoka^{inak} köteleivel, jelen szabályzat 191-208. pontja szerint.

276. Az önálló ideiglenes őrség parancsnoka váratlan megbetegedése esetén adja át köteleit az őrség egyik tagjának. Tegyen jelentést a helyőrség- /egység-/ ügyeletés tisztnek és a továbbiakban az ő utasítása szerint járjon el.

277. Az őrségeligazításnál az ideiglenes őrségek a 151. pontban leírtak szerint sorakozzanak. Az "Őrparancsnok hozzám! lépés! indulj!" vezényszóra az önálló ideiglenes őrségek parancsnokai szintén menjenek előre, hogy a jelszót átvegyék.

278. A váltásra érkező önálló ideiglenes őrség parancsnoka jelentkezzék a leváltandó őrparancsnoknál és mutassa meg neki a papírra felírt régi jelszót. Utána pedig vezesse be az őroket az őrszobába.

A régi és az új őrparancsnok a váltás befejezése után az őrnaplóba vezesse be a felállítási helyek átadását és átvételét. A váltás megtörténtét az őrségek parancsnokai a

helyőrség- /egység-/ ügyeletes tisztnek jelentsék.

A leváltott örök a váltás napján a foglalkozás és a munka alól mentesek. A javakat csak éjjel őrző örök a foglalkozás és a munka alól az alegységhez való beérkezésüktől számított 4 óra időtartamra fel vannak mentve.

279. Az önálló ideiglenes örök váltása az ujonnan szolgálatba lépő örökkel a régi és az új őrség parancsnokának jelenlétében /az őrség állományába beosztottaknál - a régi és az új őrparancsnok vagy helyettesük jelenlétében/ a felállítási helyek átadására és átvételére vonatkozó összes szabályok betartásával történik.

280. Az önálló ideiglenes ör az önálló ideiglenes őrség parancsnokának, ha pedig őrség állományába van beosztva, az őrparancsnoknak és annak helyettesének van alárendelve. Csak ezeknek a személyeknek van joguk az ideiglenes őrt a felállítási helyről leváltani.

281. Ha ezek a személyek kötelességeik ellátásában fizikailag akadályozva vannak, az ideiglenes örök váltását felállítási helyükön a következők végzik: helyőrségi, ideiglenes őrség felállítási helyein - a helyőrségügyeletes tiszt vagy a helyőrségkomendáns, belső ideiglenes őrség felállítási helyein pedig - egységügyeletes tiszt vagy az egység törzsfőnöke minden esetben az ideiglenes őrséget vezénylő /század, üteg/ parancsnokának jelenlétében.

282. Az ideiglenes örök kötelességei az őrhelytáblázatban és a helyőrségparancsnok /egységparancsnok/ által jóváhagyott utasításokban vannak lefektetve.

283. Az önálló ideiglenes őrségek elhelyezési körletébe a belépés és a körlet belső rendje az őrségek számára előírtakhoz hasonló kell, hogy legyen.

284. A tároló helyiségbe /raktárba/ és az ideiglenes örök által őrzött más helyiségekbe a belépést, a helyőrségparancsnok /egységparancsnok/ szabályozza.

Ha az őrzendő helyiséget /tárolóhelyiségeket, raktárt stb./ több mint egy órára kinyitják, az ideiglenes őrt le kell váltani és az őrzendő helyiség bezárása után újra fel kell állítani.

285. Az ideiglenes örök felállítási helyeit és elhelyezési körletüket az őrségekre vonatkozó utasítások szerint kell felszerelni és berendezni.

286. Az ideiglenes örök az örök számára megállapított szabályok szerint teljesítenek tiszteletadást.

Az ideiglenes őrség csak biztonság céljából lépjen fegyverbe.

287. Az önálló ideiglenes örök szolgálatának ellenőrzésekor az ellenőrzőket az őrparancsnok kíséri és erre az időre helyetteseként az őrség elhelyezési körletében az egyik őrt jelölje ki.

288. Valamely objektum őrzésére kirendelt alegység /részleg/ állományába beosztott ideiglenes örök váltási idejét és rendjét, valamint az örök kötelmeit a helyőrségparancsnok /egységparancsnok/ minden alkalommal az őrhelytáblázatban határozza meg.

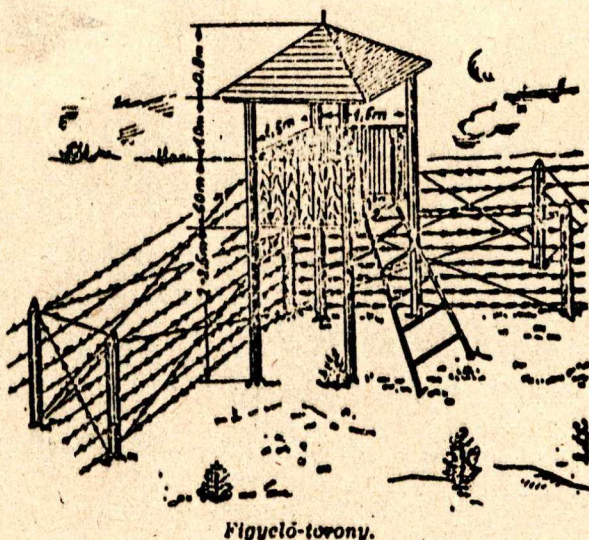
XV. FEJEZET

AZ ŐRZENDŐ LÉTESÍTMÉNYEK BEKERÍTÉSE ÉS AZ ŐRHELYEK BERENDEZÉSE

288. Azt a területet, amelyen az őrzendő létesítmények vannak, a szükséghez képest /fa, drót, vagy más/ kerítéssel be kell keríteni.

Az olyan őrzendő létesítmény felé vezető utvonalakra, amelyek nincsenek bekerítve, jól látható "Katonai terület! Tilos az átjárás!" feliratu jelzéseket kell tenni. A körülő utat nyíllal kell megjelölni.

289. Az olyan területet, amelyen fontos létesítmények /robbanóanyag, lőszerraktárak stb./ vannak, belső és külső kerítéssel kell körülvenni.

Őrtorony /figyelő-torony/

Az őrzendő létesítményekhez vezető megközelítési utvonalak és a környező terep jobb megfigyelése céljából, ahol ezt a terep indokolja, a kerítések között figyelő-tornyokat kell építeni.

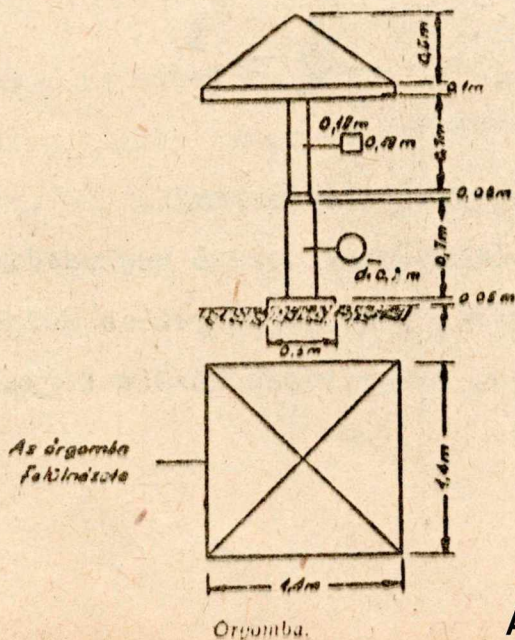
290. Az őrhely területén a helyi viszonyoktól függően az őr részére körbe jó kilátást és kilövést /legalább 50 m-ig/ kell biztosítani, a fákat ritkítani kell, alsó gallyaikat 2,5 m magasságig le kell vágni, a fűvet le kell kaszálni és a felesleges tárgyakat el kell hordani.

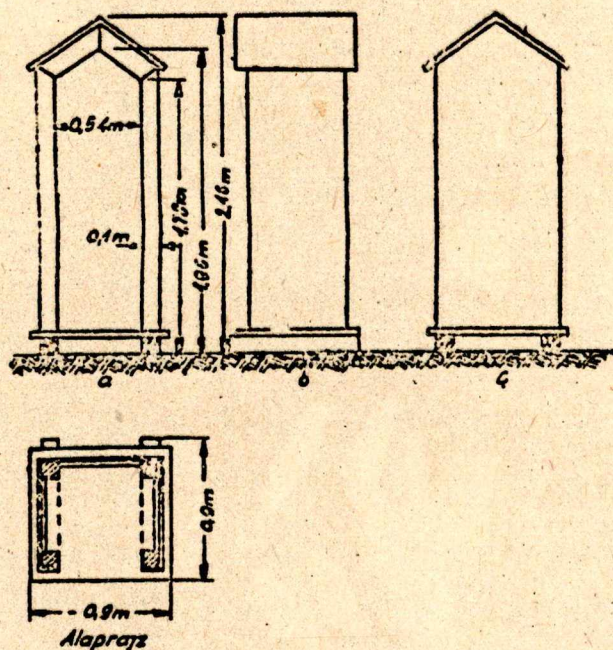
Az őr részére biztosítani kell, hogy az őrhelyén szolgálatát a mozgási körletében történő szabad mozgással vagy egy helyből való figyeléssel elláthassa.

291. A legfontosabb létesítmények és az őrségek elhelyezési körletének védelmére a külső őrhelyek közelében harcárkokat kell ásni és berendezni úgy, hogy azokból az őrhelyhez /őrség elhelyezési körletéhez/ vezető megközelítési utvonalakat tűz alatt lehessen tartani és a lehetőséghez képest a tűzösszeköttetés a szomszédos őrhelyekkel biztosítva legyen.

292. Az őrzendő létesítmények kivilágítását úgy kell megépíteni, hogy az összefüggő legyen, és hogy az őr a felállítási helyén állva vagy az őrhely területén mozogva mindig sötétben maradjon.

293. Az őrhelyen jelzőberendezést kell létesíteni, amelynek biztosítania kell, hogy az őr /legalább két pontról/ azonnal hívni tudja őrparancsnokát, az őrparancsnok helyettesét vagy felvezetőjét.

Örbódé.

a — előlnézet; b — oldalnézet; c — hátulnézet.

294. A belső helyiségekben levő őrhelyek is világitással, valamint jelzőberendezéssel legyenek ellátva.

295. Minden külső őrhelyen /szükség esetén belső őrhelyeken is/ legyen tűzoltóberendezés: tűzoltókészülék, ládában homok, hordóban, víz, veder és egyéb tartozékok /lapátok, balták, feszítővasak, csáklyák/.

296. A külső őrhelyen az évszaknak megfelelő őrruha legyen /őrbunda vagy sátorlap/, ezek részére őrgomba vagy őrbódé ruhaakasztóval. A belső őrhelyeken a köpeny részére fogas legyen.

Az őrgombát vagy őrbódét az őrzendő objektum vagy a környező terep színére kell befesteni.

XVI. f e j e z e t

AZ ŐRSÉG ELHELYEZÉSI KÖRLETÉNEK BERENDEZÉSE

297. Az őrség elhelyezési körlete a következő helyiségekből álljon:

- az őrparancsnok és helyettese szobájából, amelynek ajtaja az őrség közös szobájába nyílik;
- közös szobából az őrség állománya részére;
- az őrség pihenő váltásának szobájából /csak első és másodfoku őrségeknél/, melynek ajtaja az őrség közös szobájába nyílik.

Ezenkívül az őrség elhelyezési körletében - a lehetőséghez, illetve szükséghez képest - még a következő helyiségek legyenek:

- konyha az élelem és víz melegítéséhez /csak a kikülönített vagy a konyhától 1 km-nél távolabb levő őrségeknél/;
- dohányzáshoz és fegyvertisztításhoz szükséges helyiség;
- mellékhelyiségek /WC, mosdó, szárító/;
- tüzelőanyag-raktár /csak a kikülönített őrségeknél/.

298. Az őrség személyi állománya közös szobájában a következő berendezés legyen:

- fegyver/állvány /állványok/;
- falitábla a katonai eszköz szövegével;
- őrhelytáblázat /függöny alatt/;
- helyőrségi és őrszolgálati szabályzat;
- olyan képek vagy falitáblák, melyek szemléltetően mutatják be az őrszolgálat ellátásának szabályait;
- óra;
- sakk-készlet;
- lámpa /zseb- vagy viharlámpa/, a felvezetők számának megfelelő mennyiségben;
- belső és külső hőmérő;
- mentőszekrény és személyi sebkötözőcsomagok;
- katonai asztal és az őrség kétharmadának megfelelő mennyiségű ülőke vagy pad;
- szekrény az edények és az élelmiszerek részére;
- ivóvíztartály /ahol nincs vízcsap/ és ivópoharak;
- fogas, az őrség egész személyi állományának felső ruhája részére;
- köpőcsésze.

299. Az őrparancsnok szobájában a következő előjegyzések és berendezési tárgyak legyenek:

- az őrparancsnok által átveendő okmányok jegyzéke;
- az őrség elhelyezési körletében levő berendezési tárgyak leltári jegyzéke;
- őrhelytáblázat és az őrhelyek elhelyezésének vázlata /függöny alatt/;

- utasítás az őrparancsnok részére;
 - belépési engedélyek mintái, a belépést engedélyezni jogosult személyek aláírásával és pecsétlenyomat /ólomzár-lenyomat/minták;
 - azoknak a szolgálati személyeknek /naponta vezé-nyelt személyeknek/ felsorolása vagy névjegyzéke, akik a tárolóhelyet /raktárt, szint, hangárt stb/ kinyithatják, vagy akik a telephelyről a gépeket /repülőgépeket/, lövegeket vagy más harci technikai eszközöket az őrségtől átvehetik;
 - a fogdahelyiségek kulcsai;
 - helyőrségi és őrszolgálati szabályzat;
 - távbeszélő a helyőrség- egység-/ ügyeletos tiszt-tel és jelzőberendezés az őrhelyekkel való összeköttetés céljára;
 - az előírt tartalék lőszer mennyiség lepecsételt ládákban;
 - vizeskancsó és poharak;
 - asztal zárható fiókkal és két szék;
 - fogas;
 - viaszosvászonnal vagy ponyvaanyaggal bevont fekvő-hely;
 - szekrény az őrök személyi holmija részére;
 - köpőesze.
300. A dohányzó és fegyvertisztító helyiségben a követ-kező berendezés legyen:
- asztal a fegyverek tisztításához;
 - padok;
 - vasdoboz a rongyok részére;
 - cigarettavég tartó.

301. Az őrhelytáblázatok, az örök elhelyezési vázlata, a belépési engedélyminták, személtető falitáblák és a katonai eskü legyenek üveg alatt bekeretezve.

302. Az őrség személyi állományának pihenőszobájában, az őrség személyi állománya^{nak} egyharmada részére viaszos-vászonnal vagy ponyvaanyaggal bevont fekvőhelyeknek kell lenni.

303. Minden szobában ki kell a falra függeszteni a szobában levő berendezési tárgyak leltári jegyzékét.

304. Az őrség körletét a szobák számának megfelelően villány- /petróleum-/ lámpákkal kell ellátni, valamint tűzoltóeszközökkel /tűzoltókészülékkel, homokot tartalmazó ládával, lapátokkal, fesztítővasakkal, csáklyákkal/ és tűzoltó berendezéssel.

Ha az őrség körlete földszinten utcára néző ablakokkal van, akkor az utcára néző ablakok alsó tábláit át nem látszó üveggel kell ellátni.

305. Az őrség elhelyezési körletének bejáratánál a lábbelinek sártól való megtisztítására szolgáló berendezést /fa-, fémrácsot vagy vaskaparót/ kell létesíteni. Az őrség körletének közelében szemeteskádó legyen.

306. Legyen megfelelő készlet fűtőanyag, lámpa, petróleum, kefe, söprű, balta, lapát, rongy. Ezeket raktárban, illetve megfelelő helyen kell tárolni.

307. Az őrség elhelyezési körlete előtt legyen alkalmas terület az őrség felsorakoztatásához.

XVII. FEJEZET

ÖLTÖZET ŐRSZOLGÁLATBAN

308. Őrszolgálatban az öltözet és felszerelés: köpeny, zubbony, nadrág, sapka /sisak/, lábbeli, derékszíj, tölte-
ténytáskák, tártáskák /géppisztolyhoz 2 db, golyószóróhoz 2
db/ hátizsák, gázálarc, evőcsésze, evőeszköz, tisztálkodó
eszközök és egyéni fegyverzet. Az öltözet és felszerelés ki-
fogataltalan állapotban legyen.

Különleges őrruha: télen az őrbunda és a nemezcsizma
- nyáron pedig sátorlap.

309. Az őrség az eligazítás helyére nyáron köpenyko-
szorúval megy, $+10^{\circ}\text{C}$ -nál alacsonyabb hőmérsékletnél, valamint
hideg szélben és esőben felöltött köpennyel.

A köpeny viselését megváltoztathatja:

- a helyőrség- /egység-/ ügyeletes tiszt az eliga-
zítás alatt;

- az őrparancsnok pedig az őrszolgálat ideje alatt.

310. A váltások az őrhelyekre hideg szélben és eső
esetén nyáron is felöltött köpenyben mehetnek.

311. Az őr az őrbundát csak az őrhelyen történő vál-
táskor veszi fel, illetve teszi le a felvezető vagy az őrpa-
rancsnok jelenlétében. A felvezető, illetve őrparancsnok a le-
váltott őrnek a bunda levételében és az őrhelyen szolgálatba
lépő új őrnek a bunda felöltéséhez segítsen.

A nemezcsizmát az őrszobán vegyék fel. Az őrbunda
és a nemezcsizma -7°C -alatti hőmérsékletnél és hideg szélben
viselendő.

312. Az őrbundát és sátorlapot a köpeny felett is lehet viselni.

313. Rossz időben a váltások az őrhelyekre sátorlapban vonuljanak fel.

314. Az őrszobában az őrség egész személyi állománya csizmában /bakancsban/ legyen. Az őrhelyekről való visszatérés után a nemezcsizmákat le kell vetni és ki kell szárítani.

XVIII. f e j e z e t

AZ ŐRSZOBA BEIRENDJE

315. Az őrszobát az őrparancsnok engedélye nélkül az őrség állományából senki sem hagyhatja el.

316. Az őrszobában csendnek és rendnek kell lenni. Tilos rádiót hallgatni, énekelni vagy hangszeren játszani. Szabad olvasni, írni, sakkozni, dohányozni.

A harmadfoku őrség szobája bejáratának ajtóit belülről zárva kell tartani.

317. A puskákat /karabélyokat/ üresen, csukott zárral, a géppisztolyokat és golyószórókat tár nélkül, elülső helyzetben levő zárral kell a fegyverállványra helyezni.

A töltött táraikat tartalmazó táskákat a derékszíjról levenni nem szabad.

A pisztollyal felfegyverzett őrparancsnokok az őrszobában a pisztolyt nem tehetik le.

A fegyverek a fegyverállványról csak az őrparancsnok, annak helyettese vagy felvezető engedélyével vehetők le. A fegyvertisztítás az őrparancsnok és a felvezetők vezetésével és közvetlen felügyelete mellett történjék.

318. Az őrség személyi állománya az őrszobában sapka és köpeny nélkül, de felszerelve tartózkodják. A levetett köpenyeket és sapkákat fogasra kell helyezni.

319. Az őrség személyi állományának - az őrparancsnokot és helyettesét kivéve - tilos az őrszobába lépőkkel beszélgetni, csak az őrséget ellenőrző személyek kérdéseire válaszolhatnak.

320. Fekve pihenhetnek /:alhatnak:/ a felszerelés letétele és levetkezés nélkül, nyitott gallérkapoccsal és megengedett derékszíjjal:

- az I. foku őrségben az őrparancsnok és helyettese takaródótól ébresztőig felváltva;

- a II. foku őrségben az őrparancsnok és a felvezető takaródótól ébresztőig felváltva;

- a III. foku őrségben az őrparancsnok csak nappal a váltások közötti időben;

- az I. foku őrség felvezetői, a járőrök személyi állománya a fogoly kísérők, kürtösök és küldöncök szolgálatmentes időben az őrparancsnok engedélye szerint;

- a készségben levő személyek őrségbe lépés előtt, miután a másik váltás leváltott őrei az őrszobába visszaérkeztek és az őrség beosztása /:193. pont:/ megtörtént;

- a kétváltásos őrhelyek őrei /:csak éjjel végeznek őrfeladatot:/ váltás után, amikor az őrhelyről visszatértek és amíg az őrhelyre el nem indulnak.

Az I. és II. foku őrségekben nappal, a III. foku őrségekben pedig éjjel az őrparancsnokok, helyetteseik és a felvezetők nem fekhhetnek le.

A kétváltásos őrhelyek őrei nappal nem fekhhetnek le.

321. Ha az őrséget "fegyverbe" szólítják, az őrség személyi állományának az őrszobában levő része, közte a pihenő váltás is, tegye fel sapkáját, fogja meg fegyverét és az erre kijelölt helyen az őrhelyek szamanak sorrendjében a leggyorsabban sorakozzon fel.

A köpenyt az őrparancsnok külön intézkedésére kell felvenni.

Minden olyan alkalommal, amikor az őrséget az őrszobából kivezetik /kivéve azt az esetet, ha az őrszobát tűzvész vagy más elemi csapás fenyegeti/, az őrparancsnok helyettes vagy az egyik felvezető két beosztottal harmadfoku őrségnél pedig két ór maradjon az őrszobában.

322. Az egység körletén belül elhelyezett őrség személyi állományának élelmét az őrparancsnok intézkedése szerint a készségben levő váltás őrei hozzák fel.

Azoknál az őrségeknél, amelyek az egység elhelyezési körletén kívül vannak, az élelem kiszállítása az alegységparancsnok, vagy az egységügyeletés tiszt intézkedése szerint történik, az őrséget adó század /üteg/ szolgálatvezető által kijelölt honvéd kíséretében.

323. A naponkénti takarításon kívül a helyőrségkomentáns az egység törzsfőnöke által meghatározott napokon a helyőrségi orvos /egység vezetőorvos/ intézkedése szerint az őrszobát fertőtleníteni kell.

324. Hideg időben az őrszobát naponta legalább négyszer kell szellőztetni. Meleg időben a szellőztetőket, vagy az ablakokat az egyik oldalon nyitva kell tartani. Télen az őrszobában a hőmérséklet $+18^{\circ}\text{C}$ legyen. Egészséges ivóvíz egész nap álljon rendelkezésre az őrszobán.

A sötétség beálltával az őrszobában, a folyosókon és a mellékhelyiségekben teljes világításnak kell lenni. A földszinten levő őrszoba ablakait belülről el kell sötétíteni.

325. Az őrszoba, az őrség sorakozási helye és a mellékhelyiségek rendben és tisztántartására, valamint a kályhák fütése, és a lámpák és más szükségvilágító eszközök rendben-tartása az őrség személyi állományának kötelességei. Az őrparancsnok helyettes feladata annak ellenőrzése, hogy az őrség ezeket a kötelességeket végrehajtja-e. Olyan őrségeknél, ahol őrparancsnok-helyettes nincs, ez az őrparancsnok feladata.

XIX. f e j e z e t

AZ ŐRSÉGEK ELLENŐRZÉSE

326. Az őrséget kötelesek ellenőrizni:

- azok a személyek, akiknek az őrség alá van rendelve /104. pont/;
- az a század, /üteget/ parancsnok és azok helyettesei, akiktől az őrség vezényelve van;
- vasutállomások /kikötők/ területén elhelyezett őrségeket, valamint az állomáson /kikötőben/ áthaladó összes katonai szállítmányok őrségeit az előbbieken kívül a vasutállomás /kikötő/ katonai komendáns, vagy annak helyettese köteles ellenőrizni.

327. Az őrségeket ellenőrizhetik:

- a honvédelmi miniszter;
- a honvédelmi miniszter helyettesek;
- a honvédelmi miniszter vagy helyettesi által megbízott személyek;

- az előljáró fegyvernemi parancsnokok és az általuk megbízott személyek az alájuk rendelt csapatoktól vezényelt belső és helyőrségi őrségeket;

- a magasabbegység és egységparancsnok, vagy az általuk megbízott személyek: az alájuk rendelt egységektől /alegységektől/ vezényelt belső és helyőrségi őrségeket;

- a budapesti honvéd helyőrség parancsnoka, vagy az általa megbízott személyek valamennyi helyőrségben elhelyezett helyőrségi és belső őrségeket;

- a helyőrségparancsnokok vagy az általuk megbízott személyek a helyőrségük területén levő helyőrségi és belső őrségeket;

- a helyőrségkomendáns a helyőrségi őrségeket;

- a felügyeleti szemle végrehajtására érkezett szemlebizottság parancsnoka és felügyeleti szemlebizottságból az általa megbízott tisztek /tábornokok/ a megsejmlélendő egységek őrségeit.

Az itt felsorolt szolgálati előljárók által megbízott összes személyek kötelesek a helyőrségparancsnoknak /egységparancsnoknak/ bemutatni annak a parancsnoknak pecséttel hitelesített írásbeli nyiltparancsát, akinek megbízásából az őrségeket ellenőrzik.

328. Az őrségek megvizsgálására jogosult összes személyek által megbízott személyek az ellenőrzést a helyőrségkomendáns, vagy helyőrség- /egység-/ ügyeletes tisztt, illetve helyettesének kíséretében kezdik meg.

A helyőrség- /egység-/ ügyeletes tiszt az őrségek ellenőrzésére érkező személyeknek az őrségek ellenőrzésére vonatkozó nyiltparancsát és ha őket személyesen nem ismeri, személyazonosságukat is köteles ellenőrizni.

A zászlóalj- /osztály-/ és a század /üteget-/ parancsnokok az alárendelt századtól /ütegtől/ vezényelt őrségeket a helyőrség- /egység / ügyeletes tiszt, vagy helyettesének kísérete nélkül ellenőrizhetik. Az őrség ellenőrzésére vonatkozó nyiltparancsot ezeknek a személyeknek nem kell adni.

A vasutállomás /kikötő/ katonai parancsnok vagy helyettese a vasutállomás /kikötő/ területén elhelyezett őrségeket és az áthaladó katonai szállitmányok őrségét szintén a helyőrség- /egység-/ ügyeletes tiszt, vagy helyettese kísérete nélkül ellenőrizni, csak személyazonosságát igazolja.

329. Annak ellenőrzése céljából, hogy az őrszobában levő őrségek személyi állománya kötelességeit ismeri-e, az őrséget ellenőrző személyeknek joguk van az őrparancsnoknak az őrség "fegyverbe" szolítására parancsot adni.

330. Az őrszolgálat ellátását ellenőrző személyeket az őrhelyekre az őrparancsnok egy-két fegyveres őrral kíséri.

Az őrszolgálatot ellenőrzők a felállított őrhöz kérdéseket intézhetnek, azonban /az őrparancsnokot, helyettesét és a fellevezetőt kivéve/ az őrnek semmiféle parancsot nem adhatnak. Az észlelt hiányosságokra vonatkozó utasításokat, parancsokat az őket kísérő őrparancsnoknak adják meg. Az ellenőrzés eredményeit és az ellenőrző által tett megjegyzéseket az őrnaplóba be kell vezetni.

Az őrszolgálat ellenőrzésének ideje alatt az őrzendő objektum figyelésével az őrparancsnok az őt kísérő őrt bizza meg.

331. Tilos az őrszolgálat ellátását az őrhely rejtett megközelítésével ellenőrizni, az őrtől a fegyver elvételét megkísérelni, vagy más oly eljáráshoz folyamodni, amelyek rendkívüli esetet idézhetnek elő. Az őrt megközelíteni csak a felvezetés utvonálán szabad.

332. Az őrparancsnok, az őrparancsnok helyettese és a felvezető az őrszolgálat ellenőrzésére vagy, ha az őrhelyről hívják őket, töltött fegyverrel és egy-két fegyveres őr kíséretében menjenek.

333. Az egység törzsfőnöke az előző nap leváltott őrségek őrnaplóit az egység parancsnokának - megvizsgálása és intézkedés céljából - naponta bemutatja. Ezután az egység törzsfőnöke a helyőrségi őrségek őrnaplóit a hiányosságok megszüntetésére tett rendszabályok feltüntetésével a helyőrségparancsnokhoz küldi.

A belső őrségek őrnaplóit az egység törzsénél őrzik.

XX. f e j e z e t

AZ ŐRSÉG KÖTELMEI CSAPAT- ES HADIANYAG SZÁLLÍTÁSNÁL

Az Őrség kötelmei csapatszállításnál, az anyag és harci technikai eszközök őrzésével kapcsolatban

334. Csapatszállításoknál a hadianyag és harci technikai eszközök őrzésére vezénylendő őrségek számát és összetételét az őrzendő anyag és harci technikai eszközök jellegétől és a szerelvényen /hajón/ való elhelyezéstől függően határozzuk meg.

Fedett vasuti kocsikban vagy pórekocsikon elhelyezett harci technikai eszközök őrzésére háromváltásos őrhelyeket létesítünk úgy, hogy egy főre 7-nél több egymás után következő vasuti kocsi ne jusson.

Viziszállításnál a hajó /uszály/ raktárakban vagy fedélzeten szállított anyag és harci technikai eszközök őrzésére hajónként /uszályonként/ 2 háromváltásos őrhelyet kell létesíteni.

335. A katonai csapatszállítmány őrzési tervét /4.melléklet/ a szállítmányparancsnok harcbiztosítási helyettese a szállítmány őrzésvédelmi tervének részeként dolgozza ki és a szállítmányparancsnok hagyja jóvá. A szállítmány őrzésvédelmi tervét a szállítás után az egység parancsnokának kell leadni.

336. Szállítás alatt álló katonai szállítmánynál az őrség eligazítása és az őrségváltás a jelen utasításban lefektetett szabályok szerint megállások alkalmával történik.

Az őrségeligazítás helyét és időpontját a szállítás alatt a szállítmányparancsnok határozza meg.

337. Az őrség személyi állományának elhelyezésére egy legénységi kocsi /hajófülke/ vagy valamelyik vasuti kocsinak egy szabad része jelölendő ki. Ugyanebben a vasuti kocsi-ban /hajófülkében/ állítjuk fel a csapatzászló őrhelyét is. A pénztárládát és a titkos okmányok ládáját a csapatzászló-val együtt lehet őrizni.

Az őrk tartózkodási helyét /a szállítmányőrzési tervnek megfelelően a 4. melléklet szerint/ a vonat mozgása közben - az őrzendő vasuti kocsik fékállásain, vagy a pórekocsik szabad helyein: megállások idején - az őrzendő vasuti kocsik két oldalán kell kijelölni úgy, hogy minden őr csak a vasuti kocsik egy-egy oldalát őrizze.

A vonat tartózkodása alatt a vasuti kocsik őrzésének megerősítése céljából a készülségben levő váltás őreit is állítsuk fel.

Hajókon /uszályokon/ a készülségben levő váltás őreit a hajók két oldalán, a kikötőben való tartózkodás alatt pedig a kikötő parton kell felállítani.

338. Az őrk váltása a hajókon /uszályokon/ két óránként történik. A vasuti szerelvény őreinek váltása a vonat megállásától függően, lehetőleg szintén két óránként történjék. Télen a nyitott pórekocsikon /fedélzeten/ levő őrköt a lehetőséghez mérten óránként kell váltani.

339. A katonai szállítmány őrparancsnoka a szállítmányparancsnoknak, a szállítmányügyeletes tisztnek és helyettesének van alárendelve.

340. Az őrparancsnok kötelességei a jelen szabályzatban előírt kötelességeken kívül:

- vegye át az őrzendő vasuti kocsikat /hajóraktárakat/ a szállítandó anyagért és harci technikai eszközökért felelős személyektől a szállítmányügyeletes tiszt jelenlétében: átvétel közben ellenőrizze, hogy az ablakok és ajtók megbízhatóan záródnak-e, a vasuti kocsik jó állapotban vannak-e;

- ellenőrizze, hogy az anyag és a harci technikai eszközök a pórekocsikon /fedélzeten/ megbízhatóan rögzítve vannak-e ellenőrizze továbbá a tárgyak /csomagok/ számát, a csomagolás állapotát, az anyag meglétét és azt, hogy van-e ponyva az anyag letakarásához;

- idejében váltsa az őrköt és ügyeljen arra, hogy az őrhelyek átvétele és átadása szabályosan történjék;

- a szállítmány tartózkodása alatt az őrzést a készült-ségben levő váltásba kiegészítő őrk felállításával erősítse meg;

- akadályozza meg azt, hogy bárki a szállítmányügyeletes tiszt engedélye nélkül a vasuti kocsik fékállásaira, a hajóraktárakba vagy a fedélzetre felszálljon;

- adjon engedélyt arra, hogy a felvezető vagy az őrk felügyelete alatt a vasuti munkások megvizsgálják, megkenjék vagy kijavítsák az őrzött vasuti kocsik mozgó részeit, a hajón pedig, hogy a hajóraktárakat, fedélzetet, fedélzeti szerkezeteket és az anyag felerősítését megvizsgálják;

- azonnal intézkedjék a vonat megállítására /a hajón a hajóórrel közölje/, ha tüzet észlel, ha a rakomány leesik, vagy valami más veszélyezteteti a szállítást;

- azonnal jelentse a szállítmányügyeletes tisztnek a menetközben történt eseményeket és tett intézkedéseket;

- amikor a szállítmány rendeltetési helyére érkezik, a szállítmányügyeletes tiszt jelenlétében adja át az őrzött vasuti kocsikat /hajóraktárakat/, valamint a pórekoosikon /fedélzetten/ szállított harci technikai eszközöket és anyagot a szállításért felelős személyeknek. A továbbiakban a szállítmányügyeletes tiszt utasítása szerint járjon el.

341. Ha a katonavonaton három vagy annál több őrhely van, annyi felvezetőt kell kijelölni, hogy egy felvezető háromnál több őrt ne vezessen fel.

Viziszállításnál hajónként /uszályonként/ egy-egy felvezetőt kell kijelölni.

A felvezető kötelességei a jelen szabályzatban előírt kötelmein kívül:

- váltsa le az őröket az őrparancsnok által megadott tartózkodási helyeken /állomásokon/;

- ügyeljen arra, hogy az őrök az őrhelyeket helyesen adják és vegyék át és közben ellenőrizze az őrzésre átvett tárgyak /csomagok/ mennyiségét, csomagolásuk épségét, és rögzítésük megbízhatóságát;

- ellenőrizze, hogy az őrök ismerik-e a vonat megállítására vonatkozó jeleket;

- a leváltott őröket azonnal irányítsa az őrszobára.

Ha a vonat tartózkodása alatt az őrök váltására nem áll elegendő idő rendelkezésre, a felvezető hagyja abba a váltást, és a következő megállásnál folytassa.

342. Az őr kötelmei a jelen szabályzatban előírt kötelmeken kívül:

- az őrhely átvétele alkalmával külső megvizsgálással

ellenőrizze az őrzendő vasuti kocsik állapotát: a vasuti kocsikban /hajóraktárakban/, a pórekocsikon /fedélzeten/ őrzendő anyagok és harci technikai eszközök mennyiségét, csomagolásuk épségét és rögzítésük megbízhatóságát;

- éberén figyelje az őrzendő vasuti kocsikat /hajóraktárakat/ a pórekocsikon /fedélzeten/ levő anyagokat és harci technikai eszközöket;

- azonnal intézkedjék a vonat megállítására, /hajón közölje a hajóőrrel/, ha tűz keletkezik, ha leesik valami anyag, vagy más olyan rendellenesség történt, mely a vonat /hajó/ mozgását veszélyezteti. Ilyen esetben azonnal adja a "Megállj!" jelzést /nappal a jelzést a vonat jobboldalán kinyújtott karral köralakban forgatott vörös zászlóval, éjjel pedig vörös jelzőlámpával, szaggatott rövid sipjellel, illetve végső esetben felfelé történő lövéssel kell adni/;

- akadályozza meg, hogy az őrparancsnok engedélye nélkül bárki a vasuti kocsik fékállásaira /hajóraktárakba/ vagy fedélzetre /vagy oly helyre menjen ahol anyag van elhelyezve;

- engedje meg, hogy a vasuti személyzet az őrzött vasuti kocsik mozgó részeit megvizsgálja, kijavítsa és megkenje, a hajón pedig, hogy az őrparancsnok, vagy a felvezető engedélyével és jelenlétében a hajóraktárakat, fedélzeti szerkezeteket és az anyag rögzítését megvizsgálják.

343. Az őrparancsnok a vonat /hajó/ mozgása közben a felvezetővel vagy az egyik őrral felváltva pihen.

Az őrök az őrparancsnok engedélye szerint egymásután pihennek.

344. A vonat /hajó/ tartózkodása alatt a szállitmány őrzésére és a szállitmány közelében a rend fokozott ellenőrzésére a szállitmányparancsnok intézkedése szerint az őrséghez járőröket lehet beosztani. Ezek szolgálatukat a vonat /hajó/ két oldalán /a kikötés helyén/ egyidejűleg folytatott járőrzéssel lássák el.

Az egyes járőrök a járőrparancsnokból /tiszthelyettes vagy tisztes/ és két-három beosztott honvédből álljanak. A járőr a szállitmányügyeletes tisztnak és az őrparancsnoknak van alárendelve.

345. A járőrparancsnok kötelességei:

- akadályozza meg, hogy a szerelvényt idegenek megközelítsék: azokat, akik a járőr felszólításának nem engedelmeskedve a szerelvényhez igyekeznek jutni, tartóztassa fel és kísérje a szállitmányügyeletes tiszthez /a szállitmányügyeletes tisztt helyetteshez/ vagy az őrparancsnokhoz;

- akadályozza meg, hogy a szerelvény személyi állománya tüzet gyújtson és hogy természeti szükségleteit az a célra kijelölt helyeken kívül végezze el;

- jelentse a szállitmányügyeletes tisztnak /a szállitmányügyeletes tisztt helyettesének/ és az őrparancsnoknak a szerelvény közelében történt minden rendbontást, valamint a tett intézkedéseket.

346. Gépkocsin és fogatolt járművön történt csapatszállításnál az anyag és a harci technikai eszközök őrzésére a fejezet 334-344. pontjaiban előírt szabályok értelemszerűen érvényesek.

Az őrség kötelemi katonai anyagszállítmányok őrzésénél és
kísérésénél

347. Minden egyes hadianyagszállítmány őrzésére és kísérésére a szállítmány egész útjára őrséget kell kirendelni, amely szolgálatát váltás nélkül, a berakás /indítás/ helyétől a kirakó /rendeltetési/ vagy átrakó állomásig látja el.

Azoknak a katonai anyagoknak a jegyzékét, amelyeket vasuton, viziuton vagy más közlekedési uton való szállításkor őrséggel kell őriztetni, a honvédelmi miniszter parancsa határozza meg.

348. Az őrség ereje katonai szállítmányok őrzésekor és vasuton történő szállításának kísérésekor a vasuti kocsik számától függően a következő:

- 1-10 vasuti kocsiból álló szállítmány esetén
4 fő /őrparancsnok és egy háromváltásos őrhely/;

- 11 vasuti vagy annál több kocsiból álló szállítmány esetén 7 fő /őrparancsnok és két háromváltásos őrhely/.

Különösen fontos anyagok szállításánál az őrség állományát meg kell erősíteni.

Viziuton történő anyagszállításnál minden hajóra /uszályra/, mely egy címre szóló anyagot szállít, külön egy-egy őrséget kell vezényelni.

Az őrhelyek számát az anyagnak a hajón /uszályon/ való elhelyezésétől függően határozzuk meg, de minden hajóra /uszályra/ legalább két őrhelyet kell számítani.

Ha az őrségnek három vagy annál több őrhelye van, felvezetőket is kell vezényelni.

349. Az őrség elhelyezése: október 15-től április 1-ig a távolságtól függetlenül, 300 km-en felüli szállításoknál minden évszakban - berendezett, legénységi kocsiban /hajófülkében/, április 1-től október 15-ig 300 km-en aluli szállításoknál - valamelyik vasuti kocsi erre alkalmas helyén /a hajófedélzetén/ legyen.

Az örök elhelyezését a vonat /hajó/ mozgása közben a szállítmány őrzésének megerősítését a vonat /hajó/ tartózkodása alatt, valamint az örök váltását ezen fejezet 337., 338. pontjában előírtak szerint kell végrehajtani.

350. Az egységügyeletes tiszt a katonai szállítmány őrzésére és kísérésére kirendelt őrségnél az egységtől való elindítás előtt ellenőrizze az őrség személyi állományát, hogy tudják-e kötelmeiket, ellenőrizze továbbá a fegyverzet és lőszer állapotát, az egyes örök felszerelését, valamint azt, hogy a szükséges uti okmányok és élelmiszer /vagy élelmi előleg/ megvan-e.

Az egységügyeletes tiszt az őrség menetkésztségét az egységparancsnoknak jelentse.

Az őrparancsnokot az egység lássa el igazolással arra vonatkozólag, hogy őrparancsnokul van kijelölve. Továbbá át kell adni részére az őrség személyi állományának az egység törzsfőnöke által hitelesített névjegyzéket és a kísérendő szállítmány őrzési tervét /4. melléklet/.

351. Az őrparancsnok a szállítmány utvonalán levő vasuti vonalszakasz és a vasutállomások /kikötők/ katonai kömendánsainak van alárendelve.

A szállítóhajón levő őrparancsnok a hajó parancsnokának is alá van rendelve.

Az őrsparancsnok kötelességei:

- legkésőbb 3 órával a szállítmány berakása előtt érkezék be a katonai szállítmány feladójához;

- mutassa be meghatalmazását és az őrség személyi állományának névjegyzékét a szállítmányt irányító vasutállomás /kikötő/ katonai komendánsának;

- vegye át a szállítmány feladójától két példányban a fedett vasuti kocsikban /hajóraktárakban, uszályokban/ és a pórekocsikon /a hajófedélzeten/ elhelyezett anyagok jegyzékét, a feladó által kidolgozott őrzési tervet, a szállítmány sajátosságaira vonatkozó szabályokat és meghagyásokat, valamint a szállítmány szállítására és átadására vonatkozó utasításokat;

- vegye át jegyzék szerint a szállítmány feladójától vagy a leváltandó őrségtől a vasuti kocsikat /hajóraktárakat, uszályokat/ és közben ellenőrizze, hogy egyezik-e a vasuti kocsik /hajóraktárak, uszályok/ számozása a jegyzék adataival;

- külsőleg vizsgálja meg a vasuti kocsik /hajóraktárak, uszályok/ állapotát, az ablakok, ajtók, a fedélzet megbízható lezárását, az ólomzárok épségét;

- nyitott helyen /pórekocsin, nyitott vasuti kocsin, hajófedélzeten/ szállított anyagokat, a csomagok számát /a harci technikai eszközöket/ leszámolva vegye át;

- vizsgálja meg külsőleg a csomagok épségét, csomagolásuk szilárdságát és az anyag megbízható rögzítését,

- oktassa ki az őrség személyi állományát a szállítmány őrzésének módjára és sajátosságaira;

- az őröket a vasuti kocsik /a hajóraktárak, hajófedélzet/ őrzésére az őrzési tervnek megfelelően /4. melléklet/ állítsa fel;

- határozza meg az örök váltásának rendjét;
- a vonat /hajó/ tartózkodása alatt szükség esetén erősítse meg a szállítmány őrzését;

- jelentse személyesen vagy végső esetben távbeszélőn, illetve távirón az utbaeső állomások /kikötők/ katonai komendánsának az összes előfordult eseményeket, valamint utközben a szállításban történt, huzamosabb ideig tartó fennakadásokat;

- akadályozza meg, hogy a megadott távolságon belül tüzet gyújtsanak;

- akadályozza meg továbbá, hogy a szerelvény vasuti kocsijainak fékállásaira - a vonatot kiszolgáló vonatkisérőkön kívül - bárki felszálljon;

- engedje meg, hogy a felvezető vagy az ór felügyelete alatt a vasuti /hajó/ szakszemélyzet megvizsgálja, kijavítsa és megkenje a vasuti kocsik mozgó részeit, a hajón pedig, hogy megvizsgálja a hajóraktárakat, a fedélzetet, a fedélzeti szerkezeteket és a rakományok rögzítését; vizsgálat és javítás céljából csak a javító brigádokat engedje oda a vasutállomás /vonalszakasz, kikötő/, katonai komendánsának utasítása alapján ahol pedig ilyen nincs, az állomásügyeletes vagy a hajó /kikötő/ illetékes szolgálati közegének engedélye alapján;

- a rendeltetési helyre való megérkezéskor a vasutállomás /kikötő/ katonai komendánsának, ahol pedig ilyen nincs, az állomás- /kikötő-/ főnöknek jelentse, hogy a szállítmány megérkezett és kérje, hogy a szállítmány átvevőjét értesítse;

- ellenőrizze a szállítmány átvevőjének a szállítmány átvételére jogosító okmányát, majd jegyzék szerint adja át neki a feladó által ólomzárral ellátott vasuti kocsikat/hajóraktárakat/, a nyitott kocsin /fedélzeten/ szállított anyagokat és

harci technikai eszközöket pedig számszerint;

- a jegyzék egyik példányát az anyagátvevő pecséttel hitelesített aláírásával az őrparancsnok tartsa magánál.

352. Az őrség személyi állománya ezen fejezet 243. pontjában leírtak szerint pihen.

353. A felvezetők és az örök kötelmeiket jelen fejezet 361. pontjában leírtak szerint lássák el.

354. Ha az őrparancsnok a szállitmányon tüzet észlel, ha csomag esik le, vagy valami más rendellenesség veszélyezteti a szállitmányt, azonnal intézkedjék a vonat megállítására, illetve a nála levő utasítások szerint járjon el.

A tűz eloltását az őrség és a vonatkisézők /:hajószer-mélyzet:/ erőivel kell megszervezni.

Ha az anyagszállitmánynál tűz vagy baleset keletkezik, ezt az őrparancsnok intézkedés céljából azonnal jelentse a legközelebbi vasutállomás /:vonalszakasz, kikötő:/ katonai komendánsának, és szükség esetén szakszemélyzet kiküldését kérje.

355. Abban az esetben, ha valamilyen műszaki hiba következtében vasuti kocsit /:uszályt:/ kapcsolnak le a szállitmányról, valamint akkor, ha az anyagot kényszerből ki kell rakni, az őrparancsnok köteles erről két példányban jegyzőkönyvet felvenni és a jegyzőkönyvet az állomás- /:kikötő-:/ főnökével, vagy katonai komendánsával láttamoztatni. Egyidejűleg köteles kijelölni két őrt /: oly őrségnél, amely csak egy őrhelyből áll - egy őrt:/ a lekapcsolt vasuti kocsi /:uszály:/ vagy a kirakott anyag őrzésére. A rangidős őrnek adja át a jegyzőkönyv egy példányát, oktassa ki őt az őrzés módjára vonatkozólag és az

őröket pénzzel, valamint élelemmel lássa el.

A rendeltetési helyre érkezve az őrpárancsnok az anyagszállítmány átvevőjének nyugta ellenében adja át a lekapcsolt vasuti kocsiról /:uszályról:/, illetve a kirekott anyag-ról felvett jegyzőkönyvet.

356. Az őrpárancsnok az őrzendő vasuti kocsira /:hajóraktárakra:/ vonatkozólag a vasutállomás, vonalszakasz /:kikötők:/ katonai komendánsán kívül senkinek semmiféle kimutatást sem mutathat meg.

357. Amikor az őrpárancsnok a váltás után vagy az őrzött anyagnak a rendeltetési helyen való leadása után egységehez visszatér, jelentse egységparancsnokának a feladat végrehajtását és azt, hogy az őrség személyi állománya az őrszolgálatot hogyan teljesítette.

Adja le az egységnek az elutazás előtt kapott felszerelést és anyagot, számoljon el a felvett pénzzel és élelemmel, továbbá adja le az egység törzsénél a szállítmány kísérésére vonatkozó okmányokat. Ezeket azután az egységnél levő gyűjtőben kell őrizni, illetve, ha a szállítmány átvevője kívánja, annak kell megküldeni.

358. Ha a szállítmány kísérésére /:szállítmányparancsnokul:/ tiszt van kirendelve, akkor az őrpárancsnok annak van alárendelve és csak az ő utasításait hajtja végre. Ugyancsak a kísérő tisztre hárul a szállítmány átadása és az összes előírt okmányok elkészítése.

359. Az őrparancsnok /:szállítmánykísérő:/ a szállítmány őrzésével és mozgatásával kapcsolatos kérdéseknek, a vasút-állomás- /:kikötő-:/ katonai komendáns részére történő jelentéstételhez joga van használni a vasuti távbeszélőt és távirót. A táviratokban az őrparancsnok /:szállítmánykísérő:/ aláírása után "örpk." rövidítést használjon.

360. Gépkocsikon szállított anyag őrzésére ezen fejezet 374. pontjaiban előírtak értelemszerűen érvényesek. A szállítási viszonyoktól és a szállított anyag fontosságától függően egy őrhelyre 10 gépkocsit lehet számítani. Az őrparancsnok a szállítmánykísérő tisztnek, ha pedig nincs szállítmánykísérő tiszt, akkor a szállítmány szállítását végrehajtó gépkocsizó alegység parancsnokának van alárendelve.

361. Az örök menetközben a gépkocsik nyitott részében üljenek: egyik az őrhelyhez tartozó gépkocsik élén, a másik a közepén, a harmadik pedig az utolsó gépkocsin.

Az oszlop tartózkodása alatt az örök a szállítmányt az oszlop két oldalán tartózkodva őrizték.

Mozgás közben és rövid megállásoknál az örök együttesen lássák el a szolgálatot, hosszabb megállásoknál pedig egymást váltva.

Az örök kötelei:

- őrizze meg a szállított anyagot és azt a mozgás irányának mindkét oldala felől figyelje;
- akadályozza meg, hogy az őrparancsnok engedélye nélkül idegen személyek a gépkocsikhoz menjenek;
- szükség esetén adja a gépkocsivezetőnek és az őrparancsnoknak a megállapított jelet;

- az oszlop tartózkodása alatt fáradhatatlanul figyelje az őrzendő anyagot és akadályozza meg, hogy ahhoz idegen személyek hozzáférjenek;

- tiltsa meg azt, hogy az őrzési tervben megadott távolságon belül valaki dohányozzék vagy tüzet gyújtson;

- az őrparancsnok engedélyével engedje meg, hogy a javítóműhely /:részleg:/ beosztottai a gépkocsikat javítsák.

362. A fogatolt járművekkel szállított anyag őrzése ezen fejezet 347. pontjában előírtakhoz hasonlóan történik.

Minden 10-15 fogatra egy két-három váltásos őrhelyet kell számítani.

Az örök menetközben és megállásoknál tartózkodjanak az oszlop mindkét oldalán.

HARMADIK RÉSZ

A CSAPATOK RÉSZVÉTELEVEL KAPCSOLATOS HELYŐRSÉGI RENDEZVÉNYEK

MEGSZERVEZÉSE

XXI. f e j e z e t

A CSAPATOK DISZSZEMLEJE

Általános utasítások

363. A helyőrség csapatainak diszszemléjét nemzeti ünnepek és fontos állami vagy katonai jelentőségű események megünneplésére, az adott alkalomra külön kiadott utasítások szerint kell végrehajtani.

364. A diszszemlén részt vevő csapatok összetételét, a diszszemle helyét és időpontját, az öltözetet, az egységek felvonulásának utvonalát, megalakulásuk, illetve felállásuk és elvonulásuk rendjét minden egyes esetben /a budapesti diszszemléét kivéve/ a helyőrségparancsnok parancsban szabja meg. Ha disztűz van tervezve, a tüzérségi disztűz lövésére is utasítást kell adni a parancsban.

365. A diszszemlén részt vevő katonák, alegységek és egységek magatartását az Alaki szabályzat és a megfelelő utasításokban levő előírások szabályozzák.

366. A magasabbegységek /egységek/ parancsnokai és helyetteseik az Alaki szabályzat 230-236. pontok szerint állnak fel.

367. Az egység /magasabbegység/ rendjelekkel kitüntetett zászlóján a rendjeleknek és rendjel szalagoknak rajta kell lenniök.

368. A diszszemlére kivezényelt csapatok parancsnokául minden alkalommal külön utasítással diszszemle-parancsnokot kell kijelölni.

369. A diszszemlén kivonuló egységek parancsnokai a létszámot megfelelő időben a helyőrségparancsnoknak jelentsék.

370. A csapatoknak a felállítási helyre való irányítására és a felállítási helyen történő rendezésére a diszszemle-parancsnok rendeljen ki rendező tiszteket, továbbá alkalmazzon az egységek /alegységek/ felállítási helyének megjelölésére megfelelő jelzéseket.

A diszmenet vonalának jelzésére tiszt parancsnoksága alatt megfelelő létszámban irányjelzőket kell kirendelni.

371. A csapatok diszszemléhez való megalakulása helyén, a diszszemlét fogadó előljáró beérkezéséig csak az előttük felvonuló egységeknek és a diszszemle-parancsnokának teljesítsenek tiszteletadást.

Amikor a diszszemle-parancsnoka a diszszemlét fogadó előljárónak jelentést ad és amikor diszmenetnél a diszszemle-parancsnok, továbbá az egység /magasabbegység/ zászlói vonalukba érnek, a beosztáson kívül levő katonák álljanak "Vigyázz"-ba és emeljék kezüket sapkájukhoz.

A diszszemlét tartó parancsnok fogadása

372. A diszszemlét tartó előljáró érkezésekor a zenekar kürtösei a "felhívót" fujják, utána a diszszemle parancsnoka "Diszszemle vigyázz!", "Fogadás jobbról /balról, középről/! Tisztelegj!" vezényszavakat adja.

A karabéllyal /puskával/ és karddal felszerelt osap-
tok, illetve személyek fegyverüket "Tisztelegj!" helyzetbe
veszik /a többiek "Vigyázz"-ba állnak és fejüket a megjelölt
irányba fordítják. A szakaszparancsnokok és azoktól felfelé az
összes parancsnokok kezüket sapkájukhoz /sisakjukhoz/ emelik
/a karddal felszerelték kirántják kardjukat a hüvelyből és
tisztelegnek/. A kijelölt zenekar a "Fogadási induló"-t játsza.

373. A diszszemle-parancsnok kezét sapkájához emelve
/:karddal: az Alaki szabályzat 6. melléklet 6. pontja szerint:/
a diszszemlét fogadó előljáróhoz megy és jelentést tesz.
Pl.: "Altábornagy elvtárs, Kovács Pál vezérőrnagy, a diszszemle
parancsnoka jelentem, a
helyőrség csapatai alkalmával rendezett
diszszemlére felsorakoztak."

Amikor a diszszemle-parancsnok a jelentéstételhez meg-
áll, a zenekar a zenét megszakítja, majd a jelentésbeadás
meg történte után folytatja a zenét mindaddig, amíg az előljáró
az /első/ üdvözlési ponton megáll. A diszszemb parancsnoka a je-
lentés befejezése után anélkül, hogy kezét sapkája mellől le-
venné /kardját leeresztve/ kitér oldalt és a diszszemlét fo-
gadó előljárót a külső oldalon és kissé hátrább, az arcvonal
előtt végig kíséri.

374. A diszszemlét fogadó előljáró a jelentés véte-
le után végigjárja a csapatokat, köszönti és üdvözli őket.

A csapatok az üdvözlésre és a köszöntésre, a "Bel-
szolgálati szabályzatnak" megfelelően válaszolnak, a "Hajrá"-t
elnyújtottan és hullámzóan kiállítják.

A következő egység zenekara, amint jobb szomszédjánál a válasz elhangzott, azonnal elkezdi a "Fogadási induló"-t játszani.

A helyi viszonyoknak megfelelően a zenekarokat össze is lehet vonni. Ez esetben a fogadáshoz és az összes egységek /magasabbegységek/ üdvözléséhez a "fogadási induló"-t az összevont zenekar játsza.

375. Amikor a diszszemlét fogadó előljáró a csapatok üdvözlése után a diszemelvény felé indul, a csapatok felujtják a "Hajrá"-t /hullámzóan, elnyújtottan/. A zenekar /zenekarok, a "fogadási induló"-t játsza. A "Hajrá"-zást és a fogadási induló játszását egyidejűleg akkor kell beszüntetni, amikor az előljáró a diszemelvényre ér.

376. A diszszemlét fogadó előljáró utasítására a diszszemle parancsnok "Vállra! /Pihenj!/" vezényszót ad. A karddal felszereltek "Vállra!" vezényszóra hüvelybe rejtik kardjukat. A "Vállra!" vezényszóra a karddal fel nem szerelt tábornokok és tisztek sapkájuktól leveszik kezüket.

A zenekarok a helyőrségi karmester parancsnoksága alatt a diszszemlét fogadó előljáróval szemben felsorakoznak, a harsonások /szárnykürtösök/ a kijelölt helyre, állnak.

377. Miután a harsonások /szárnykürtösök/ a "felhívó"-t elfújták, a diszszemlét fogadó előljáró felolvassa a parancsot vagy beszédet tart. Utána a diszszemle parancsnoka "Diszszemle vigyázz! Fogadás középről, tisztelegj!" vezényszót adja, a zenekar a Magyar Népköztársaság állami himnuszát játsza és ezzel egyidejűleg /ha tervezve van/ megtörténik a tűzérségi disztűz.

A tábornokok és tisztek sapkájukhoz emelik kezüket /karddal felszerelték karddal tisztelegnek/.

A himnusz befejezése után a diszszemle parancsnoka "Vállrá"-t vezényel.

A csapatok diszmenetben való elvonulásának rendje

378. A csapatok diszmenetben a helyőrségi parancsban meghatározott alakzatban és sorrendben vonulnak el.

379. A diszmenetben való elvonuláshoz a diszszemle parancsnoka: "Diszszemle vigyázz!", "Diszmenethez megalakulni!" Századonként /ütegenként, vagy zászlóaljanként, osztályonként/ egy /két/ irányjelző távköz "Igazodás jobbra! Lépés! Indulj!"-t vezényel.

Ezt a vezényszót a "Diszszemle vigyázz!" kivételével az összes egységparancsnokok ismétlik.

Ha a diszszemle parancsnokánál kard van, akkor a "Lépés" vezényszóra felelheli karját és az "Indulj" vezényszóra lerántja.

380. A "Diszmenethez megalakulni!" vezényszóra a tisztek kardot rántanak, utána az egység- /alegység-/ parancsnokok előrelépnek egységeik /alegységeik/ elé a megállapított távolságra.

A zászlótartók és a zászlósok szintén előrelépnek és a meghatározott távolságokra állnak fel.

A csapatok diszmenetben való elvonulása előtt "Irányjelzők kilépni!" vezényszóra az irányjelzők "vigyázz-menet"-ben foglalják el helyüket a menetvonal mentén, 15-20 lépésre egymástól.

381. A diszmenet megindulási helyének elfoglalása után, amikor a diszmenetre a vezényszót kiadták, a diszszemle parancsnoka 30 lépésre az élen levő magasabbegység /egység/ parancsnoka előtt, a dobosok /zenekar/ elé áll. Amikor a diszszemlét fogadó előljáró előtt elhaladt, jobbra /balra/ kanyarodik és a diszszemlét fogadó előljárótól jobbra és valamivel hátrább áll fel.

Az összevont zenekar kisdobosai, létszámuktól függően egy vagy több sorban, az élen levő magasabbegység /egység/ parancsnoka elé 15-20 lépésre felállnak.

Ha a zenekar a diszszemle élére sorolt be, akkor a diszszemlét fogadó előljáró előtt történt elhaladás után balra kanyarodjon ki és sorakozzon fel a szemlét tartó /előljáróval/ szemben, a végén meneteljen el újólág és az egység végére soroljon be.

382. A diszszemle parancsnok "Indulj!" vezényszavára az élen levő század /zászlóalj:/ a kisdobosok dobolására megindul. A többi alegység követi az élen levő századot /zászlóaljat:/.

Az alakzatban a jobbszárnyon menetelők az irányjelzőkkel megjelölt menetvonal mentén, az irányjelzőktől egy lépés távolságra haladnak.

383. A dobosok mögött az élen haladó magasabbegység /egység/ parancsnoka menetel, utána két lépésre a helyettesei, /egyvonalban/, a helyettesek mögött három lépéssel a zászlótartó a magasabbegység /egység/ zászlójával és a zászlós tisztek menetelnek. A zászló után négy-öt lépésre a megállapított távközre egymástól a magasabbegység egységei következnek.

384. Amikor az élen menetelő század /zászlóalj/ a diszszemlét fogadó előljárátnégy-öt irányjelző távolságra megközelítette, a század- /zászlóalj-/ parancsnok "vigyázz!"-t, majd fővetést vezényel, az összevont zenekar indulóba kezd. Az oszlop élén haladó dobosok abbahagyják a dobolást és a diszszemlét fogadó előtt elhaladva jobbra /balra/ kikanyarodnak és felsorakoznak az összevont zenekar mellett vagy mögött.

385. Ha a diszszemlén a diszmenet "Szuronyt szegez!" helyzetbe vett karabéllyal /puskával/ történik, ezt a parancsnok "Szuronyt szegez!" vezényszavára hajtsák végre, melyet a "Vigyázz" és fővetés vezényszó előtt kell adni.

386. A magasabbegységek, egységek és alegységek parancsokai a diszmenetben való elvonuláskor a fővetésre adott vezényszóra kezüket sapkájukhoz /sisakjukhoz/ emelik és fejüket a diszszemlét fogadó felé vetik / a karddal felszerelt kardjukat a "Vigyázz!" vezényszóra az álluk elé veszik, majd a fővetésre adott vezényszóra tisztelegnek vele/, az alakzatban levők a jobbszárnyon menetelőket kivéve, valamennyien ugyanabba az irányba egyszerre vetik fejüket. Amikor a század /zászlóalj/ két-három irányjelző távolságnyira a diszszemlét fogadó előljáró előtt elhaladt, a század- /zászlóalj-/ parancsnok "Pihenj", "Vállra" vezényszavára a parancsnokok és beosztottak a tiszteletadásból és fővetésből visszakoznak és a menetet "rendes lépés"-ben folytatják.

A zászlótartók és a zászlós tisztek a diszmenetben való elvonuláskor nem vetik fejüket a diszmenetet fogadó előljáró felé /gyalog történő elvonulásnál karjaik mozgását nem szüntetik be./. A karddal felszerelt zászlós tisztek nem tisztelegnek.

387. A magasabbegységek /egységek/ parancsnokai, amikor a díszszemlét fogadó előljáró előtt elhaladtak, ki-
lépnek alakulatuktól, tiszteletadásból és fővetésből vissza-
koznak és a díszszemle parancsnoktól öt lépésre jobbra állnak
fel. Itt sapkájukhoz emelt kézzel tiszteletadást teljesítenek,
amíg magasabbegységük /alegységük/ elhaladt.

388. A gépvontatású tüzér magasabbegységek és egy-
ségek, a páncélos és gépesített magasabbegységek és egységek
parancsnokai, valamint más, a díszmenetben gépkocsin elvonuló
magasabbegységek és egységek parancsnokai saját magasabbegysége-
ik és egységeik előtt gépkocsin vonulnak el / a harckocsik-
ban, illetve ruhamlövegekben, a parancsnoki toronyajtót felnyit-
va, a toronyban állva:/. A díszszemlét fogadó előljáró előtt
három-négy irányjelző térköz távolságra, kezüknek sapkájukhoz
emelésével és ezzel egyidejűleg fővetéssel teljesítenek tiszte-
letadást.

A többi harckocsi és rohamlöveg parancsnoki torony-
ajtói és felső látrészeit zárva kell tartani.

Azok a katonák, akik a gépkocsik /vontatók/ zárt
fülkéiben tartózkodnak, a díszmenet alatt tiszteletadást nem
teljesítenek.

A gépkocsikon /vontatókon/ levő katonák a díszszemlét
fogadó előljáró előtt 3-4 irányjelző térköz távolságra az Alaki
szabályzat szerint teljesítenek tiszteletadást.

389. Minden egyes magasabbegység /egység/, miután a
díszszemlét fogadó előljáró előtt elhaladt, ugyanabban az alak-
zatban a kijelölt helyre megy, onnan az esetleg szükséges alak-
zatváltoztatás után elhelyezési körletébe vonul.

390. Miután a legutolsó egység a diszszemlélet fogadó előljáró előtt elhaladt, az összevont zenekar menetközben indulót játszva diszmenetben elvonul.

391. Az egységeken belüli diszszemléket ebben a fejezetben előirtakhoz hasonlóan értelemszerűen kell végrehajtani.

XXII. f e j e z e t

DISZÖRSÉGEK

392. Diszörsegeknek nevezzük a katonai tisztelet ünnepélyes kifejezésére kirendelt alegységeket.

A diszörséget jelen szabályzat 20. pontban megadott személyek fogadására rendelik ki.

Diszörséget lehet kirendelni ezenkívül: ünnepélyes gyülekezésekre kivitt csapatzászlóhoz, állami emlékművet leleplezéséhez és koszorúzáshoz, külföldi államok képviselőinek fogadására és kísérésére, katonák temetésénél a koporsóhoz, valamint olyan polgári személyek temetésénél, akinek különös érdemeik vannak.

393. A diszörséget a helyőrségparancsnok, a magasabb-egységparancsnok, vagy önálló egységparancsnok parancsban rendeli ki. Idegen államok képviselőinek fogadására és kísérésére a diszörséget minden alkalommal a honvédelmi miniszter külön utasításával rendelik ki.

394. Diszörségbe lövész /vagy más fegyvernemi gyalogkivonuló/, szakasztól századig terjedő alegységet és zenekart lehet kirendelni. Tisztekből vagy tisztehelyettesekből álló

diszőrség is kirendelhető.

A diszőrség személyi állományának öltözetét és fegyverzetét, valamint a diszörök kötelemeit minden egyes esetben a helyőrségparancsnok /egység-, magasabbegység-parancsnok/ határozza meg.

A diszőrség minden esetben a csapatzászlóval vonul ki. Diszőrsegeknek lőszert nem adnak ki.

395. Abban az esetben, ha öröket kell felállítani, a diszőrség kettős öröket állítson fel.

396. A diszőrsegek a helyőrségparancsnoknak, a helyőrségkomendánsnak és a diszőrséget vezénylő egység parancsnokának vannak alárendelve.

397. Diszőrsegek parancsnokául az őrség rendeltetésétől és állományától függően tiszteket, vagy tiszthelyetteseket kell kirendelni.

398. Diszőrség létszáma:

- század kirendelése esetén:

1 parancsnok /tiszt/,

2 zászlót kísérő tiszt,

1 zászlótartó tiszthelyettes,

3 szakaszparancsnok /tiszt/,

108 fő beosztott /tisztes és honvéd/,

- szakasz kirendelése esetén:

1 parancsnok /tiszt/,

2 zászlót kísérő tiszt,

1 zászlótartó tiszthelyettes,

36 fő beosztott /tisztes és honvéd/.

399. E szabályzat 20. pontjában felsorolt személyek fogadására a diszórség csapatzászlóval két /ha helyszüke miatt ez nem lehetséges/ háromsoros vonalba sorakozzon fel /a beosztott szakaszparancsnokok is/. A zászlótartó és zászlósok az őrség jobbszárnyától két lépésre jobbra állnak fel, a zenekar a zászlótól 4 lépésre jobbra áll, első sora az őrség második sorához igazodik.

Amikor a fogadott személy 40-50 lépés távolságra ér, a zenekar kürtösei a "Felhívót" fújják, a diszórség parancsnoka "Diszórség! Vigyázz!, Fogadás jobbról! /balról, középről/ Tisztelegj!" vezényszót adja. Erre a vezényszóra a tisztek karddal, a diszórség pedig fegyverével "Tisztelegj!"-et hajt végre. A zenekar a "Fogadási induló"-t játsza, a diszórség parancsnoka kezét sapkájához /sisakjához, kardját állához/ emeli, a fogadott személy elé megy és előtte úgy áll meg, hogy a jelentés beadása a csapatzászló előtt történjen. Pl.: "Vezérőrnagy elvtárs, Bálint Imre szds. diszórség parancsnoka jelentem, az Ön érkezésének tiszteletére kirendelt diszórség felsorakozott."

Amikor a diszórség parancsnoka a jelentés adáshoz megáll, a zenekar a zenét félbeszakítja.

Miután a diszórség parancsnoka jelentését befejezte, kezét sapkájánál /sisakjánál/ tartva /kardját leeresztve/ egy lépést tesz ballábbal oldalt és ezzel egyidejűleg jobbra fordul. A zenekar a Magyar Népköztársaság állami himnuszát játsza.

A himnusz befejezése után a diszórség parancsnoka a fogadott személyt a külső oldalon követve és kezét sapkájánál /sisakjánál/ tartva /kardját leeresztve/ végig kíséri a diszórség arovonala előtt. A zenekar a "Fogadási induló"-t játssza.

Miután a diszórség arcvonalának lejárása és az üdvözlés megtörtént, a diszórség parancsnoka leveszi kezét sapkájától /sisakjától, hüvelyébe rajti kardját/, az arcvonal közepére megy, karabéllyal és puskával felszerelteknél "Vállra!" vezényszót ad. Utána a diszórség-kétsoros vonal esetén-rajonként jobbra kanyarodással alakzatváltoztatást hajt végre. Jobbra kanyarodás végrehajtása után "Zárkózz fel!" vezényszóra megalakul a "diszoszlop vonal", e közben a szakaszparancsnokok az élre lépnek. Háromsoros vonal esetében "Jobbra át! Diszoszlop vonal balra, előre! Első szakasz rövid lépés! Indulj!" vezényszóra történik az alakzatváltoztatás. Utána a diszórség a fogadott személy előtt szuronyt szegezve diszmenetben elvonul.

400. A diszórséggel fogadott személyek szállása elé - ha állandó tartózkodási helyüktől távol hivatalos minőségben valamely helyórságban /táborban/ ideiglenesen tartózkodnak - kettős diszöröket kell felállítani.

A honvédelmi miniszter intézkedései szerint különös esetekben más államok kiküldötteinek szállása előtt is fel kell állítani diszöröket.

A diszöröket a fogadott személynek a helyórságból való elutazása után be kell vonni.

A fogadott személy kívánságára a diszörök felállításától el kell tekinteni, illetve a már kiállított diszöröket be kell vonni.

401. Emlékmű leleplezésénél a diszórség kétsoros - amennyiben helyszűke miatt ez nem lehetséges - háromsoros vonalban az emlékművel szemben sorakozik. A diszórség parancsnoka az emlékműnél két kettős őrt állít fel. Az őröknek "Vigyázz!

ban, puskával /karabéllyal/ "Vállra!", géppisztollyal "Mellhez!" helyzetben /kardok "Vállra!" helyzetben/ kell állniok.

Amikor az emlékmű leleplezésére meghatalmazott személy 40-50 lépés távolságra érkezik, a zenekar kürtösei "Felhívót" fújják, a diszórség parancsnoka "Diszórség! Vigyázz! Fogadás jobbról /balról, középről/ Tisztelegj!" vezényszót adja, kezét sapkájához /sisakjához, kardját álla elé emeli/ elébe megy /kardját leereszti/ és jelentést tesz. Például: "Vezérőrnagy elvtárs, Kovács Imre szds. diszórség parancsnoka jelentem, a emlékmű leleplezésének tiszteletére kirendelt diszórség felsorakozott."

Amikor a diszórség parancsnoka a jelentést befejezte, kezét sapkájánál /sisakjánál/ tartva /kardját leeresztve/ bal lábbal oldalt lép és ezzel egyidejűleg jobbra fordulva helyet ad az emlékmű leleplezésére meghatalmazott személynek, majd kihéri őt. Miután a diszórség arovonalának lejárása és az üdvözlés megtörtént, a diszórség parancsnoka leveszi kezét sapkájától /sisakjától/, rejti kardját, alegysége közepére megy és "Vállra!, Pihenj" vezényszót ad. A zenekar a jelentés tételéig és az arovonal lejárásig a "Fogadási induló"-t játssza.

Ha az emlékmű leleplezésére meghatalmazott személy katona, akkor üdvözlésére a diszórség személyi állománya a Belszolgálati Szabályzatnak megfelelően válaszol. Más személyek üdvözlésére a válaszadás külön utasítás szerint történik.

A lepel levétele előtt a diszórség parancsnoka "Vigyázz! Fogadás középről! Tisztelegj!" vezényszót ad. A diszórség fegyverét, tisztek kardjukat "Tisztelegj" helyzetbe veszik, a zenekar a szocialista országok hősi emlékműveinek leleplezésekor az adott ország állami himnuszát és a Magyar Népköztársas-

ság állami himnuszát játssza. Kapitalista országok hősi emlékműveinek leleplezésekor csak az adott ország állami himnuszát kell játszani.

Az emlékmű megkoszorúzása után újabb tiszteletadást vezényel a diszórség parancsnoka és a zenekar a szocialista országok hősi emlékműveinek megkoszorúzása esetében az internacionálét, a kapitalista államok emlékműveinek koszorúzása esetén pedig a Magyar Népköztársaság állami himnuszát játssza.

Az ünnepség befejezése után a diszórség diszmenetben elvonul a megkoszorúzott emlékmű előtt. A diszórség őreinek bevonása külön intézkedéssel történik.

402. Ha ünnepélyes gyűlésre a helyórségparancsnok /magasabbegység-, egységparancsnok/ utasítása alapján csapatzászlót /zászlókat/ visznek ki, a zászlóhoz diszórséget és zászlótartót kell kirendelni. A diszórség őrei a zászlóval egysorban, annak mindkét oldalán állnak fel, a géppisztolyok "Mellhez" helyzetben vannak /karabélyok, puskák, "Vállra", a kardok "Vállra" helyzetben/.

A zászlónak az ünnepélyes gyűlés helyére és onnan való visszakísérésére az egységtől zászlós szakaszt kell kirendelni.

A csapatzászló kivitele és visszahozatala az Alaki Szabályzat XIV. fejezetében foglaltak szerint történik.

403. A diszórség őreinek váltása 15 percenként történjék. A váltásnál vezényszót nem adnak és az őrhely átadása is hangtalanul történik.

A diszórség őrei és a zászlótartók tiszteletadást nem teljesítenek.

404. A temetéshez kirendelt diszörség, illetve diszkiséret tevékenységének rendjét a XXIII. fejezet tartalmazza.

XXIII. FEJEZET

KATONAI TISZTELETADÁS TEMETÉSNÉL

405. Katonák temetésénél a végtisztesség megadására kirendelt csapatok diszkiséretet alkotnak.

406. Diszkiséretet rendelnek ki a tényleges szolgálattal teljesítő és nyugállományú katonák, valamint olyan polgári személyek temetésénél, akiknek különös érdemeik vannak.

407. Diszkiséretül a következő köteléket kell kirendelni:

- honvédek, tisztetek és tiszthelyettesek temetésénél - lövészrajt, szakaszt, illetve más, ennek megfelelő fegyvernemi alegységet;

- tisztek temetésénél - lövésszakasz, századot vagy más, ennek megfelelő fegyvernemi alegységet;

- egység- /magasabbegység-/ parancsnokok és tábornokok temetésénél - külön utasítás szerint.

408. Diszkiséretül vezényelt szakasz vagy annál nagyobb erejű alegység a saját csapatának zászlóját viszi. A zászlók nélkül legyen és gyászszalagot kell rákötni.

409. A temetésre a diszkiséreten kívül ki kell rendelni:

- zenekart;

- koporsóhoz diszöröket;

- rendjelvivőket;
- koszoruvivőket /honvédeket/;
- koporsóvivőket /az elhunyt rendfokozatának megfelelően tiszteket, tiszthelyetteseket, tisztéseket, illetve honvédeket/;

- az elhunyt koporsóban való szállításához gépkocsit vagy lövegágyút;

- rendjelek és érdemérmek vitelére minden párnához egy-egy főt;

- tábornokok és tisztek temetésénél a célra tábornokot vagy tiszteket, tiszthelyetteseket, tisztéseket és honvédeket temetésénél pedig tiszthelyetteseket, tisztéseket vagy honvédeket.

A Magyar Népköztársaság minden egyes érdemrendjét külön párnára kell tenni, érdemérmekből többet is lehet egy párnán elhelyezni. Az esetleges külföldi érdemrendeket és érdemérmeket egy külön párnán kell vinni.

A temetésre kirendelt diszkisérlet tisztjei a zászlótartó, a zenekar vezetője, a diszörök, a rendjel-, a koszorú- és a koporsóvivők bal karjukon gyászkaraszalagot viseljenek.

A koporsó fedelére az elhunyt sapkáját és kardját kell rögzíteni úgy, hogy a penge a hüvelyt hegyes szögben keresztezze.

410. Ha az elhunyt katona egységének helyőrségében halt meg, a diszkisérletet és a temetésre fent felsorolt egyéb vezényeltet az egység parancsnoka rendeli ki. Az elhunyt szál-

litásának és temetésének idejét és helyét a helyőrségparancsnokkal /helyőrségkomendánssal/ közölni kell.

411. Abban az esetben, ha a honvédegyén állandó szolgálati helyétől távol hal meg, temetésére a diszkíséretet és a vezényeltet a helyőrségparancsnok rendeli ki.

412. Az elhunyt koporsójának a temetés helyére való beérkezése idejét az illetékes helyőrség parancsnokával vagy a helyőrségkomendánssal legalább egy nappal előbb közölni kell.

413. A katona elhunytáról az egységparancsnok /helyőrségparancsnok/, helyőrségkomendáns még aznap köteles értesíteni az elhunyt legközelebbi hozzátartozóit.

414. A helyőrségparancsnok /helyőrségkomendáns/ azoknak az egységeknek a parancsnokait, akiktől a diszkíséretet és a temetésre vezényeltet kirendelik - idejében értesítse. A beérkezés helyét, időpontját és az elrendelt öltözetet velük egyidejűleg közölje.

A temetésen beosztáson kívül résztvevő tisztek és tábornokok kényelmes öltözetben, bal karjukon gyászkarzalaggal jelenjenek meg.

415. Az elhunyt koporsójához a diszőrség felállításának időpontját a helyőrségparancsnok /egységparancsnok/ határozza meg.

A koporsóhoz /ravatalhoz/ a diszőrség állományából két kettős őrt kell felállítani. Az örök "Vigyázz"-ban állnak, géppisztolyuk "Mellhez" helyzetben van /a karabélyok vagy puskák "Vállra", a kardok "Vállra" helyzetben vannak/.

Az egyik őrpár az elhunyt fejénél a koporsó két oldalán, a másik őrpár pedig az elhunyt lábánál a koporsó két oldalán, attól két lépésre egymással szemben állnak fel.

Az örök váltása a koporsónál a 416. pontban leírtak szerint történik.

Menet alatt és a koporsónak sirba bocsátásánál nincs őrségváltás.

416. Az elhunyt végtisztességének megadására az egységek /intézetek, intézmények/ és a társadalmi szervezetek képviselőiből diszöröket lehet kiállítani. Ezek az örök fegyver, sapka nélkül /katonai személyek sapkában/ a diszörség őrei között, velük egysorban állnak és 3-5 percenként váltják őket. Egyszerre a koporsó egy-egy oldalán 2-4 ilyen diször állhat.

417. Amikor a diszkiséret a ravatalozás helyére érkezik, arccal a ravatalozó helyiség azon kijárata felé, amelyen keresztül a koporsót kihozzák vagy a ravatalozó helyiség előtti térség más alkalmas helyén vonalban sorakozik fel. A zenekar a diszkisérertől 4 lépésre jobbra áll fel.

418. A diszkiséret és a diszörség a temetés alatt tiszteletadást nem teljesít.

419. Amikor a koporsóvivők a koporsót az épülethől a gépkocsihoz, lövegtalphoz kiviszik, a diszkiséret parancsnoka "Vigyázz!", Fogadás jobbról /balról/ Tisztelegj!"-et vezényel. A zenekar gyászindulót játszik. Ha a koporsót szállító jármű megindult, a diszörség a tiszteletadást fejezze be és soroljon be a gyászmenetbe előírt helyére.

A sirhelyhezmenet rendje a következő:

- egymástól 3-5 lépés távolságra a koszoruvivő katonák;
- utánuk ugyanilyen távolságokra az elhunyt rendjeleiknek, érdemérmeinek vivői, a rendszeresített kitüntetéseknek megfelelő sorrendben;
- a gépkocsi /lövegtaip/ a koporsóval;
- az elhunyt hozzátartozói;
- az elhunytat kísérő személyek /küldöttségek/;
- a diszórség /koporsó mellett nem levő része/;
- a zenekar;
- a diszkiséret;
- végül a megjelent gyászoló közönség.

Ha a menet gyalog megy, a zenekar megszakitásokkal gyászindulókat játszik.

A zártrenden kívül levő katonák a koporsó kivitelezésekor "Vigyázz"-ban állnak és kezüket sapkájukhoz emelik.

A diszórség őrei a koporsó két oldalán menetelnek. Az őrök a géppisztolyt "Mellhez", a karabélyt, puskát, illetve a kardot "Vállra" helyzetben tartják. A koporsónak gépkocsin való kísérésénél az őrök ülve, karabélyukat /puskájukat/ térdük között tartják /a kardok hüvelybe rejtve vannak/.

420. Egyes esetekben, a helyórségparancsnok külön utasítása szerint, a koporsó kivitelének helyén és a temetés helyére vezető utvonal mindkét oldalán, ahol a menet el fog haladni, egy vagy kétsoros vonalban osapatokat diszsortfalként lehet felállítani.

421. A temetés helyére való beérkezéskor a zenekar a zenét abbahagyja. A diszkiséret és a zenekar, ahogy a hely lehetővé teszi, arccal a sir felé feláll.

A koszorút, rendjeleket és érdemérmeket vivő katonák, valamint a diszörségből vezényelt örök elfoglalják helyüket a sirnál.

A koporsóvivők leveszik a gépkocsiról /ágyutalpról/ a koporsót, a sirhoz viszik és ott átadják a temetkezési szerv dolgozóinak /illetve a sir fölé helyezik/.

422. A gyászbeszéd elhangzása után, a koporsó sirba bocsátása közben a csapatzászlót meghajtják, a diszkiséret pedig ugyanolyan módon teljesít tiszteletadást, mint a koporsó kivitelekor. A zenekar gyászindulót játszik. A diszkisérethől kijelölt alegység puskából /karabélyból/ vaktölténnyel három disztűzet lő. Ha a diszkiséret zászlóalj - egy százada, ha a diszkiséret század - egy szakasza, ha a diszkiséret szakasz vagy raj - az egész alegység lövi a disztűzet.

Egyes esetekben, külön utasításra tüzérségi disztűzet is lehet löni.

A koporsó sirbahelyezése után a diszkiséret tiszteletadást hajt végre, a csapatzászlót meghajtják, a zenekar a Magyar Népköztársaság állami himnuszát játsza. A himnusz befejezése után a diszkiséret visszakozik és, Pihenⁿben áll, behantolják a koporsót, majd elhelyezik a koszorukat. Ez alatt a zenekar gyászindulókat játszik. A temető területének elhagyása előtt a gyászjelvényeket le kell szedni és a diszöröket be kell vonni. Ezután a diszkiséret - ahol erre lehetőség van - diszmenetben vonuljon el az elhunyt sirja előtt. A diszmenet alatt a zenekar menetindulót játszik.

423. A temetés befejezése után az elhunyt érdemrendjeit és érdemérmeit az egység képviselője /helyőrségkomendáns/ vegye át és juttassa el az elhunyt hozzátartozójához.

424. Az elhunyt elhamvasztása esetén a diszkiséret a krematóriumnál, arccal a temetési menet irányával párhuzamosan áll fel. A zenekar a diszkisérettől négy lépésre jobbra /balra/ sorakozik fel.

Amikor a temetési menet a krematóriumhoz ér, a zenekar gyászindulót játszik.

Amikor az elhunytat elhamvasztásra leeresztik, a zenekar gyászindulót játszik, a kijelölt alegység pedig puskából vaktölténnyel három disztüzet lő. A disztüz után a zenekar a Magyar Népköztársaság állami himnuszát játsza.

M E L L É K L E T E K

- 1.sz. melléklet: Őrségleírás
- 2.sz. melléklet: Őrhelytáblázat
- 3.sz. melléklet: Őrnapló
- 4.sz. melléklet: Csapat- /:hadianyag-:/ szállítmány őrzési terve
- 5.sz. melléklet: A fegyver tartása az őrhelyen
- 6.sz. melléklet: Nyilvántartási könyv az őrség tartalék lőszeréről
- 7.sz. melléklet: Vezénylésen, szabadságon lévők nyilvántartási könyve
- 8.sz. melléklet: Helyőrségkomendánsi hivatal elhelyezése és berendezése
- 9.sz. melléklet: A fogda

ÖVÁHAGYOM!

.....19.....hó,n.

ÖRÖGLÉBIRÁS

..... helyőrség részére
/a helyőrség megnevezése/

/eljárás/
MVKP

/előző őrségekhez az egykori vezénnyel/

1. sz. melléklet

a 28. ponthoz

T i t k o s !

/kitöltés után/

Az őrségek száma és elnevezése /I, II, III-fokú/	Az őrzendő javak megnevezése	Az őrhelyek száma				Az őrség állománya						Összesen	Megjegyzés
		Három- váltásos	Két- váltásos	Őrhely összesen	Őranya őrhely	Őrszem- nök	Őrpk. helyettes	Felvezető	Őr	Kulcsos	Járőr /a van/ de kul- csos		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

Megjegyzés:

1. Az őrségleírásban csak a járőröket is fel kell tüntetni, amelyek az őrségekhez vannak beosztva.

ÁBTL - 4.2. - 10-566/1961

.....
/eljárás/
helyőrségparancsnok/törzsfőnök/

..... hó n.

2.sz. melléklet
a 28. ponthoz

.....
/aláírás/
helyőrségparancsnok /egység-
parancsnok/

ŐRHELYTÁBLÁZAT

..... sz. őrség részére

Az őrség állománya és az őrhelyek száma	A felvezetők és őrhelyeik számozása	Az őrhelyek számozása és mit kell ott átadni	A örök kötelmei

Megjegyzés.

1. Az első oszlopban az őrség egész állományát fel kell sorolni, például: árparancsnok /tiszt, tiszthelyettes, tisztes/ - 1, az őrparancsnok helyettese - 1, felvezető - 3 stb. Utána felsoroljuk az őrhelyek számát, a háromváltásos őrhelyeket, a kétváltásos őrhelyeket, az ideiglenes örök felállítású helyeinek számát és az örökutya-őrhelyek számát.
2. A negyedik oszlopban az örök kötelmeit soroljuk fel, az egyes őrhelyek őrzési és védelmi viszonyainak megfelelően.

.....
/aláírás/
/helyőrségkomendáns/
/az egység törzsfőnöke/

3. sz. melléklet
a 137. ponthoz

ÓRNAPLÓ
..... SZÁMU ÓRSÉG RÉSZÉRE

Erre az oldalra a következőket kell rávezetni:

1. Az ōrszobában az ōrzött objektumhoz való belépésre vonatkozó feljegyzéseket.
2. A régi és az új ōrparancsoknak az ōrségváltásra és közben észlelt hiányosságokra vonatkozó feljegyzéseit.

Megjegyzés: Az ōrnaplóba a bejegyzéseket csak tintával, javítások nélkül szabad beírni.

/Az ōrnapló 1. oldala/

ÖRHÉLY LEÍRÁS

..... az. őrség a
 /alegység, egység postafők száma/ -tól
 Örpáncsok:
 /név, rendfokozat/
 Örpáncsok helyettes:
 /név, rendfokozat/

Az őrhely száma	A felvezetők neve, rendfokozata és száma	Az őrök neve és rendfokozata		
		1. váltás	2. váltás	3. váltás
Fogolykísérők: Küldőnc: Az őrök váltásának ideje: a háromváltásos őrhelyeken: a kétváltásos őrhelyeken:				

Megjegyzés:

- Ha az őrök váltása megtörtént, fel kell tüntetni a váltások időpontját.
- Ha az őrséghez járőrök vagy fogolykísérők vannak beosztva, akkor a járőrbe beosztottak és fogolykísérők nevét az őrök neve után kell feltüntetni.

/az őrnapló 2. oldala/

..... /aldírási/
 Örpáncsok

/az őrnapló 3. oldala/

Ésre az oldalra a következőket kell rávezetni:

1. Az őrség /őrhelyek/ ellenőrzésének eredményeit.
2. Mikor, kinek és miről küldtek jelentést és milyen módon.
3. Az őrk felállításának /bevonásának/ időpontját a tároló-helyiség bezárásakor /kinyitásakor/, valamint a járőrök küldésének időpontját.
4. Az őrségen /az őrhelyeken/ történt eseményeket.
5. Az őrkutyák kivezetését az őrhelyekre.

/az őrsnapló 4. oldala/

J ó v á h a g y o m l

. 196. . . . hó n.

4.sz. melléklet

a 335. ponthoz

.
/egységparancsnok/

. . . . sz. SZÁLLITMÁNY ŐRZÉSI TERVE

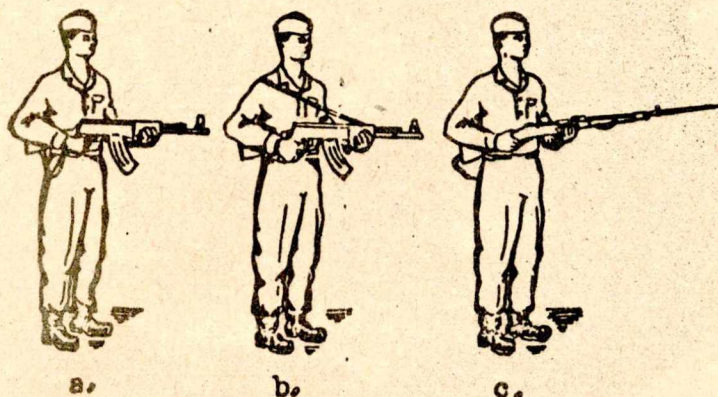
Az őrség állománya és az őrhelyek száma	Az őrséget vezényli /nap, al-egység/	Az őrség és az őrparancsnok kötelmei	Az őrhelyek számozása, helye, felvezetője és az örök kötelmei
1	2	3	4

.
szállitmány parancsnok

Megjegyzés:

- 1./ A szállítmány őrzési terve csapatszállítmányoknál az őrzés-védelmi terv részére képezi. A terv két példányban készül, egyik pld. a szállítmány parancsnokánál marad, a másik példányt az őrparancsnok őrzi és őrsváltásnál köteles átadni az új őrparancsnoknak.
- 2./ Az örök felállítási helyét és az őrzésükre bízott kocsicsoportokat a vonatvázlaton fel kell tüntetni.
- 3./ A harmadik rovatban a helyőrségi és őrszolgálati szabályzat 20. fejezetében foglalt, a vasuti szállításokkal kapcsolatos feladatokat kell rögzíteni, az őrutasításra vonatkozó előírásoknak megfelelően.
- 4./ A negyedik rovat kitöltésénél a vasuti kocsiszámot a tényleges berakás után kell beírni, az örök feladatait pedig a berakási terv szerinti rakományok jellegének megfelelően kell előre meghatározni.

A fegyver tartása az őrhelyen

a./ A géppisztoly tartása tüzelésre kész helyzetben, állva

b./ A géppisztoly tartása tüzelésre kész helyzetben, állva, a szíj felhasználásával

c./ A puska /karabély/ tartása tüzelésre kész helyzetben, állva

Megjegyzés:

1. Az őr fegyverét mozgás közben is az a./, b./ és c./ rajz szerinti helyzetben tartja.
2. Az őr a géppisztolyt a tár előtt is megfoghatja, pihenés céljából pedig felváltva jobb vagy bal karját leengedheti.
Belső őrhelyeken az őr "lábhoz" helyzetben is tarthatja puskáját /karabélyát/.
3. Az őr fegyverét "Szíjra", "Mellre" és "lábhoz" helyzetben az Alaki szabályzat szerint tartsa.

NYILVÁNTARTÁSI KÖNYV AZ ŐRSÉG TARTALÉK LŐSZERÉRŐL

..... sz. Őrség
részére /egység, intézet, intézmény/

A lőszer kiadásának, felhasználásának és pótlásának időpontja	A töltények száma			A lőszer felhasználá- sára és pótlására vo- natkozó okmány megne- vezése és száma	A lőszer állapotának ellenőrzése	
	Puska /gaz. SP/	Géppisztoly	Pisztoly		Az ellenőrzés kelte és az ellenőrző megjegyzé- sei, a lőszer mennyiség- ével és állapotával kapcsolatban	Az észlelt hiányosságok megemlíttetésére vonatko- zó megjegyzések
					 /aláírás/ /egységtörzsfőnök, hely- őrséghomondáns, fegyv- főnök/	
					 /aláírás/ /egységtörzsfőnök, helyőrséghomondáns, fegyverzeti főnök/	
					 /aláírás/ /egységtörzsfőnök, helyőrséghomondáns fegyverzeti főnök/	

Megjegyzés:

1. A nyilvántartási könyvet az Őrség tartalék lőszeréről a helyőrséghomondáns /egységtörzsfőnök/ vezeti.
2. A lőszerfelhasználásról jegyzőkönyvet kell felvenni, az egységtörzsfőnök, a fegyverzeti főnök és az őrszerencsénok aláírásával. A lőszerkészletet a normára kell kiegészíteni, a ládát újra le kell pecsételni és őrzésére az őrszerencsénoknak átadni.
3. A könyv lapjait meg kell számozni, zeinaggal át kell fűzni, le kell pecsételni és a helyőrséghomondánsnak /egységtörzsfőnöknek/ kell aláírni.
4. Ekkor hasonló formában kell vezetni a kőszigránátok és gyútszerek nyilvántartási könyvét is. A megfelelő oszlopokba a megfelelő elnevezéseket kell beírni.

Sor- szám	Jelent- kezés ideje	N é v	Rend- foko- zat	Mely egység állományá- ba tartozik /az egy- ség pf. száma/	Szabadságold- ási igazolvány száma és kel- te	Lekötése a szabadság, /vezénylés/ alatt	Mikor kell bevonulnia	A visszakem- radásának oka és mennyi idő- re marad vissza	Távozás napja

VEZÉNYLÉS FOLYTÁN ÉS SZABADSÁGON A HELYŐRSÉGBEN TARTÓZKODÓ KATONÁK
ÉS A HELYŐRSÉG EGYSÉGEI /INTÉZETEI, INTÉZMÉNYEI/ NYILVÁNTARTÁSA

1. Vezénylés folytán vagy szabadságra a helyőrségbe érkező minden katona köteles a helyőrségkomandánsi hivatalban /ahol ilyen nincs, a legközelebbi katonai parancsnokságon/ megjelenni, magát nyilvántartásba vettetni, szolgálati helyére való elutazása előtt pedig magát a nyilvántartásból töröltetni.

A nyilvántartásbavételt és a nyilvántartásból való törlést a vezénylési okmányon, illetve a szabadságolási igazolványon kell jegyezni. Nyilvántartásbavétel végett legkésőbb a megérkezést követő napon, nyilvántartásból való törlés végett pedig az elutazás előtti vagy az elutazás napján kell megjelenni.

Ha a katona tartózkodási helye a helyőrségkomandánsi hivaltól vagy katonai parancsnokságtól 10 km-nél távolabb van, létkor a helység tanácsánál vétetheti magát nyilvántartásba /töröltheti magát a nyilvántartásból/.

2. Tábornokok és ezredesek megérkezésüket és eltávozásukat távbeszélőn vagy írásban is közölhetik a helyőrségkomandánsai, vagy katonai parancsnoksággal, vezénylési irataikat, vagy szabadságolási igazolványukat az érkezés és eltávozás időpontjainak feljegyzése céljából oda el is küldhetik.

3. Minden vezénylésen vagy szabadságon levő katonának vezénylésére vonatkozó irattal, illetve szabadságolási igazolvánnyal kell rendelkeznie és azt az előljárók, illetve a rangban idősebbek kívánságára be kell mutatnia.

Abban az esetben, ha a szabadságon vagy vezénylésen levő katona lakcíme megváltozott, vagy engedélyt kapott a szabadság, illetve vezénylés meghosszabbítására, vagy pedig idejében való elutazását betegség, illetve más okok akadályozzák, köteles az azonnal jelenteni a helyőrségkomandánsi hivatalnak /a katonai parancsnokságnak, vagy a helyi tanácsnak, ahol nyilvántartásba vették/.

4. Mozgósítás kihirdetésékor a szabadságon vagy vezénylésen levő összes katonának kötelesek magukat a nyilvántartásból azonnal töröltetni és külön intézkedések bevétele nélkül szolgálati helyükre azonnal bevonulni.

5. A szabadságra vagy vezénylésre érkező katonák nyilvántartására a helyőrség komandánsi hivatalában /a katonai parancsnokságon/ nyilvántartási könyvet kell vezetni a 7. sz. melléklet szerinti formában.

A helyőrség összes egységeinek /intézeteinek, intézményeinek/ nyilvántartását beérkezéseikről, illetve a helyőrségből való távozásukról a helyőrségkomandáns a honvédelmi miniszter által engedélyezett szabályok szerint végzi.

A HELYŐRSÉGGOMENDÁNSI HIVATAL ELHELYEZÉSE ÉS

BERENDEZÉSE

1./ A helyőrségkomendánsi hivatal elhelyezésére külön épületet vagy külön körletet kell biztosítani a lakott hely~~x~~ség belterületén.

Az így biztosított épületnek /:körletnek:/ minden tekintetben meg kell felelnie a Magyar Népköztársaság Honvédelmi Minisztere által az intézmények elhelyezésére megállapított normáknak.

2./ A komendáns hivatal elhelyezésére szolgáló helyiségeken kívül, a hivatalnak még rendelkeznie kell helyiségekkel:

- a helyőrség ügyeletes tiszt és helyettese részére;
- a küldöncök és járőrök részére;
- az ideiglenesen őrizetbe vett /:előállított:/ katonák részére, külön a honvédek és tisztesek, valamint a tiszt-helyettesek és tisztek részére.

3./ A helyőrség ügyeletes tiszt és helyettese szobájában a következő berendezésnek kell lenni:

- vasíratszekrény a különböző titkos okmányok megőrzésére,
- íróasztal, három-négy székkal,
- heverő /: ágy:/,
- óra,
- külső hőmérő,
- szekrény vagy fogas a felső ruházat részére,
- vizeskenecső és poharak,

- távbeszélő készülék a helyi államhatalmi szervekkel való összeköttetés céljára,
- honvédségi távbeszélő vonal,
- helyi távbeszélő névsor,
- szabályzatok /: Helyőrségi és Őrszolgálati szabályzat, Fegyelmi szabályzat, Belszolgálati szabályzat, Alaki szabályzat, Gépjármű szolgálati utasítás:/,
- tartalék világító eszközök.

4./ A küldöncök és járőrök szobájában a következő tárgyak legyenek:

- asztal,
- padok /:ülőkék:/ a küldöncök és járőrbe beosztottaknak megfelelő számban,
- viaszosvászonnal vagy ponyvával bevont fekvőhely,
- óra,
- szekrény vagy fogas a felső ruházat részére,
- fegyverállvány,
- asztal a fegyverek tisztításához,
- ivóvíz és ivópoharak.

5./ Az ideiglenesen őrizetbe vett /: előállított:/ katonák szobáit fapriccsal kell berendezni és ablakaikat ráccsal ellátni.

6./ A helyőrségkomendánsi hivatal gazdasági ellátását és kiszolgálását a helyőrségparancsnok határozza meg.

7./ A helyőrségkomendánsi hivatalok helyiségeinek takarítását a helyőrségparancsnok által biztosított takarító személyzet végzi.

A FOGDA

Általános alapelvek

1. Katonák fogvatartására külön körletet - fogdát kell berendezni. A fogda helyőrségi /:tábori:/ vagy egységfogda lehet.

2. A matrózokat a hajófogdában vagy az egység fogdájában kell elhelyezni.

3. Fogdában fegyelmi fenytéssel és katonai bíróság által elzárással büntetett katonákat tartanak.

A fogdában tarthatók továbbá:

- a rendészeti közegek által őrizetbe vett /:előállított :/ katonák - 48 órai időtartamban,

- a nyomozó hatóságok által letartóztatott katonák - legfeljebb 30 napig,

- bírói eljárás alatt álló és elítélt katonák a börtönbe való kísérésükig - legfeljebb 10 napig.

4. Ha a helyőrségi fogdában nincs elegendő szabad hely, a fegyelmi uton fogsággal fenytett tiszteket a helyőrség /:egység:/ parancsnokságon, a helyőrség- /:laktanya:/ ügyeletes tiszte felügyelete alatt külön szobában lehet tartani. A fegyelmi uton fogság fenytéssel sujtott továbbsszolgaló tiszthelyetteseket /:tiszteseket:/, ha a fogdában nincs elegendő szabad hely, szintén a helyőrség /:egység:/ parancsnokságon levő külön szobában, a fogvatartott tisztektől elkülönítve lehet fogvatartani. Azt a

szobát, amelyben a fogdások el vannak helyezve, a helyőrségparancsnok /:egységparancsnok:/ intézkedése szerint őrrrel kell őriztetni, /:a tiszti és hivatásos tiszthelyettesi fogdák kivételével:/.

5. A csapatoknál, a helyőrségi fogdához hasonló módon, csak a honvédek és sortisztetek részére lehet fogdát berendezni.

A letartóztatottak fogdába irányítása és
kísérése

6. A fegyelmi uton fogság fenytéssel fenytett katonákat a "Fegyelmi szabályzat" előírása szerint kell a fogdába irányítani. A helyőrségi fogdába való irányításnál a fogdajegyet el kell látni az alegység /:egység:/ körbelyegzőjével, meg kell vizsgáltatni a fenytettet az egység orvosával, az utbaíndító parancsnok győződjön meg arról, hogy a fenytett hivatásos és továbbsszoláló személyek rendelkeznek-e a fenytésük tartamára szükséges étkezési pénzzel.

7. Katonai bíróság által elítélt vagy a nyomozó hatóság által letartóztatott katonákat a helyőrségi /: csapat :/ fogdába kísérettel kell eljuttatni.

A nyomozó hatóságok által letartóztatott katonák a katonai ügyésség határozatával, az elítéltek pedig a katonai bíróság elnökének írásbeli intézkedésével és az ítéletnek ehhez csatolt másolatával kerülnek a fogdába.

8. Fegyelmi uton és bíróság által fogság fenytéssel büntetett személyt szabályos öltözet^{lke}tal és derékszíjjal ellátva kell a fogdába küldeni. Rendezni kell a szükséges tisztálkodó eszközökkel, evőkanállal, ivópohárral és ha a fogság fenytés 10 napnál tovább tart, akkor egy váltás tiszta fehérneművel is. Egyéb

tárgyakat, dohányt és gyufát /:öngyújtót:/ a fogsággal fenyegetett honvédek és tisztjesnek magával vinni TILOS!

9. Fegyelmi uton fogsággal fenyegetetteket a helyőrségi fogdába gyalognemetben történő irányításnál tilos 5 főnél többet egy csoportbánküldeni. A fogsággal fenyegetettek oszlop egyesével menjenek. A kísérésre egy fogolykísérőt kell kirendelni, aki a fogsággal fenyegetettek mögött és jobbra oldalt 3-4 lépésre haladva kísérje őket.

A fogolykísérő puskáját vagy géppisztolyát "Vállra" helyzetben hordja. A fegyver megtöltése jelen szabályzat 114. pontjában előírt módon történik.

Tilos a fogsággal fenyegetettekkel gyalog történő bekísérésük esetén népes utcákon, piacokon át vagy a járdán haladni.

Fegyelmi uton fogsággal fenyegetett sor-tisztjes, illetve tiszthelyettes helyőrségi fogdába való kíséréséhez kísérőül vele egyenlő vagy nála magasabb rendfokozatu tiszttest, illetve tiszthelyetteket kell kirendelni fegyver nélkül. Egy kísérőre háromnál több fogsággal fenyegetett ne jusson. A kísérő a fogsággal fenyegetettel /:fenyegetettekkel:/ egyvonalban, tőle /:tőlük:/ jobbra haladjon.

A fegyelmi uton fogsággal fenyegetett tisztjes, hivatásos tiszthelyettesek önállóan mennek a fogdába.

A fogsággal fenyegetetteknek a helyőrségi fogdába való vitelére a helyőrségkomendáns, egységtörzsfőnök intézkedése szerint szállítóeszközöket lehet kirendelni.

Gépkocsin történő bekísérésnél a fogsággal fenyegetetteknek arccal a menetiránnyal ellenkező irányban kell a gépkocsin el-

helyezkedniök. Felállniök és a mozgás irányába fordulniök nem szabad. A fogolykísérők a gépkocsi első részén úgy helyezkedjenek el, hogy állandóan figyelhessék az általuk kísért személyeket. A gépkocsi menetsebessége az óránkénti 30 km-t nem haladhatja meg.

10. A nyomozó hatóságok által letartóztatott, az elítélt és a személyazonosságuk tisztázásáig fogvatartott katonák kísérésének rendjét, valamint a fogolykísérők állományát és kötelességeit minden alkalommal külön kell meghatározni.

11. A fogolykísérő fegyverét a jelen szabályzat 253. pontjának megfelelően használja.

A fogsággal fenytettek átvétele a fogdában

12. A fogsággal fenytettek átvételét a helyőrségi fogdában mindenkor a fogdaparancsnok, illetve a szolgálatban levő ügyeletes foglár, csapatfogdában az egységügyeletes tiszt, illetve az őrparancsnok hajtja végre.

13. A fogsággal fenytettek átvételénél ellenőrizni kell, hogy megvannak-e az előirt felszerelési tárgyak, fel kell írni az összes adataikat a fogdajegyre, továbbá a megfelelő adatokat be kell jegyezni a fogdások könyvébe és a fogdások névjegyzékébe.

A fogdaparancsnok /:ügyeletes foglár:/, egységügyeletes tiszt /:őrparancsnok:/ a fogsággal fenytettek derékszíját, egyéb személyi tárgyait, pénzét, értéktárgyait és okmányait megőrzésre vegye át.

Az átvett tárgyakat, okmányokat, illetve pénzösszeget a

fogdaparancsnok /:ügyeletes foglár, egységügyeletes tiszt,
őrparancsnok:/ a fogsággal fenytettek jelenlétében a fogdások
könyvébe vezesse be, írja rá a fogdajegyre és azt velük irassa
alá, majd a fogsággal fenytettet helyezze el a fogdahelyiség-
ben.

14. Ha fegyelmi uton fogsággal fenytett tiszteket vesz-
nek át a fogdában, a náluk levő tárgyakat nem vizsgálják meg,
de figyelmeztetik a fogsággal fenytetteket, hogy mit nem vi-
hetnek magukkal a cellába /:fegyver, ^{társas}játéka~~szek~~, szeszesital
stb.:/.

A fogdaparancsnok, illetve az ügyeletes tiszt távollé-
tében az ügyeletes foglár, őrparancsnok, miután a fogsággal
fenytettet átvette, azt a fogdajegyen tüntesse fel és a fog-
dajegyet adja vissza a fogdaparancsnoknak, egységügyeletes
tisztnek.

15. A fogdást átvevő közeg a fogdajegyet magánál tart-
ja, a kísérőnek nyugtát ad a fogdás átvételéről.

NYUGTA A FOGDÁS ÁTVÉTELÉRŐL

.....fogdást /:vezeték és
keresztnev, rendfokozat, csapata, alegysége:/ a fogdában át-
vettem a -tól -ig
/:nap:/ tartó a fogság
fenytés végrehajtása céljából.

19. /:kelt, nap, óra:/

PH.

• fogdást átvevő aláírása • • •

Fegyelmi uton fogsággal fenyegettek fogvatartása

16. Fegyelmi uton helyőrségi fogsággal fenyegetett honvédek, tisztéseket és továbbszolgáló tiszthelyetteseket közös fogdahelyiségben kell őrizni a Fegyelmi szabályzat 3.sz. mellékletének 8-12.pontja szerint.

17. A fogdásokkal pontosan be kell tartatni a fogdarendet.

Azokkal a fogdával fenyegetettekkel szemben, akik nem tartják be a fogda belső rendjét, a Fegyelmi szabályzat 3.sz. mellékletének 12.pontja szerint kell eljárni.

18. A zárkában levő honvédeken, tiszteseken és továbbszolgáló tiszthelyetteseken fehérneműnek, zubbonynak, nadrágnak és lábbelinek kell lenni. Többi tárgyaikat a zárkán kívül, az őrségre megállapított szabályok szerint őrzik. Alvás idejére a fogdásoknak ki kell adni a takarót, ha pedig a cellákban $+16^{\circ}\text{C}$ alatt van a hőmérséklet, köpenyt nappal is ki kell adni.

A fogsággal fenyegetett tiszteknél és hivatásos tiszthelyetteseknél könyveik /:szabályzatok, katonai-politikai :/,

tisztálkodó eszközök, írószereik és ujságok a zárkában náluk lehetnek. Az alvásra előírt időre a tiszteknek és hivatásos tiszthelyetteseknek ágyneműt /:takarót, két lepedőt, fejpárnát huzattal és matracot:/ kell adni.

19. A helyőrségi fogda napirendjét a helyőrségparancsnok, a csapatfogdaét pedig az egységparancsnok állapítja meg.

Az alvás időtartama az összes fogdások részére naponta 7 óra. A fogdásoknak nappal aludni vagy feküdni tilos. Ébresztő után a priccseket /:fekhelyeket:/ a zárkákból ki kell vinni, illetve a felhajtható priccseket /:fekhelyeket:/ le kell zárni.

A fogdások reggeli szemléjét és esti ellenőrzését helyőrségi fogdáknál a helyőrségügyeletes tiszt végzi, illetve az ügyeletes foglár. Csapatfogdánál ^{az} egységügyeletes tiszt végzi.

A fogdások a nap egész folyamán, a munkát és sétát kivéve, lezárt zárkában tartózkodnak. A fegyelmi uton fogságfenytéssel sújtott tisztek és hivatásos tiszthelyettesek zárkáit nem zárják be.

Az összes zárkák zárjainak egyformának kell lenni és egyforma kulccsal kell záródni. Egy ilyen kulcsot a helyőr-

ségi fogdánál a fogdaparancsnok szobájában, egyet pedig az ügyeletes foglár szobájában, csapatfogdánál az őrpáncsnok szobájában kell tartani.

20. Közös zárkában a fogdások közül zárkaparancsnokot kell kijelölni. A zárkaparancsnok felel a zárkában a tisztségért és rendért. Az ő kötelessége a fogdások sorakoztatása reggeli szemléhez, az őrségváltásnál történő névsorolvasáshoz, az esti ellenőrzéshez, ezenkívül köteles ügyelni arra, hogy a fogdások idejében lefeküdjenek, ne rongálják a berendezést, a falakat és ablakokat, ne irkáljanak a priccsekre /:fekhelyekre:/ és falakra, és ne oltsák el a világítást.

21. A fogdák /:~~X~~ zárkák:/, mellékhelyiségek napi és általános /:hetenként egyszeri:/ takarítását, valamint a padló mosását, a kályhák fűtését és az őrpáncsnok helyettesének vagy a romolykisézőknek felügyelete alatt - a helyőrségi fogsággal fenyegetett honvédek végzik.

A zárkákat naponta abban az időben kell szellőztetni, amikor a fogdások sétán vagy munkán vannak.

A fogda helyiségeit legalább kétszer egy hónapban, a mellékhelyiségeket pedig egyszer egy héten fertőtleníteni kell.

A sötétség beálltával a zárkákat, folyosókat és mellékhelyiségeket ki kell világítani. Az alvás ideje alatt a zárkákban ügyeleti világításnak kell lenni. A világítás ellenőrzése az ügyeletes foglár, illetve az őrpáncsnok helyettesének a feladata.

Télen a zárkákban a levegő hőmérsékletét $+16^{\circ}\text{C}$ és $+18^{\circ}\text{C}$ között kell tartani.

22. A fogsággal fenytett honvédek napi 10 óra munkára vezényelhetők.

Az egyszerű fogsággal fenytett tisztesek a munkában mint munkairányítók /:parancsnokok:/ vegyenek részt.

A munkába való indulás, az onnan történő visszatérés idejét, valamint azt, hogy kiknek a rendelkezésére és milyen munkát végeztek a fogdások, a fogdaparancsnok /:örparancsnok:/ tartsa nyilván.

23. Azokon a napokon, amikor az egyszerű fogsággal fenytettek nem dolgoznak, fogolykísérők felügyelete mellett 50 perces sétát kell részükre biztosítani.

A fogsággal fenytett honvédek és tisztesek sétáját elkülönítve kell végrehajtani.

A reggeli és esti tisztálkodáshoz a foglában levő honvédeket, tiszteseket és továbbszolgáló tiszthelyetteseket fogolykísérők vezetnek ki a zárkákból.

A természetis szükségletek elvégzése céljából a fogdásokat a kísérők egyenként, vagy 3-5-ös csoportokban vezetnek ki.

A fogolykísérő kihívása az ör által történik.

24. A fogsággal fenytett tisztek és hivatásos tiszthelyettesek a napirendben megállapított időben a többi fogdásoktól elkülönítve, naponta 50 percet sétálnak. A főtisztek a beosztott tisztektől elkülönítve legyenek. A tisztek sétálni és természetesen szükségletüket elvégezni a fogdaparancsnok, ügyeletes foglár engedélyével, kísérő nélkül, önállóan mennek.

25. Amikor a fogsággal fenytett honvédeket, tisztesséket és továbbszolgáló tiszthelyetteseket a fogdán belül levő helyre kísérik, részükre a derékszíjat nem adják ki.

A fogdán kívül /:munkán, fürdésnél stb.:/ a fogdásoknak szabályosan öltözve kell lenniök.

A fogsággal fenytett katonákat a fogda területén kívül 10-12 fős csoportokban, zárt rendben kell kísérni. A fogdások a járdán nem mehetnek. A kísérő a fogdások möött és jobbra, oldalt 3-4 lépésre haladva kíséri őket, fegyvere "Szijsra" helyzetben van. Az összes vezényszavakat a kísérő adja.

A fegyelmi uton fogsággal fenytett továbbszolgáló tiszthelyetteseket a fogdán kívül az ügyeletes foglár vagy az őrpapancsnok-helyettes kíséri.

A fogsággal fenytett tisztek és hivatásos tiszthelyettesek, amikor a helyőrségparancsnokhoz vagy a helyőrségkomendánszhoz hivatják, valamint ha gyógykezelésre vagy fürdőbe mennek, a fogdaparancsnok vagy a tiszti őrpapancsnok engedélyével önállóan mehetnek, amennyiben az az épületen belül van.

A fogdásoknak a fogdán kívül történő szállításához a helyőrségkomendáns, egységtörzsfőnök utasítása szerint szállítóeszközöket lehet kirendelni.

26. Foglások munkára kirendelésénél a kísérő kötelességei:

- akadályozza meg, hogy a fogadások egyidejűleg több helyen dolgozzanak, ha megfigyelésük és őrzésük miatt nehézségbe ütközik;

- ügyeljen arra, hogy a fogadások munkaidő alatt vagy munkaszünetben idgen személyekkel ne beszélgessenek, ne dohányozzanak és ^{ne} hagyják el a munkahelyet /:biróság által elítéltek a munkahelyen dohányozhatnak:/;

- a fogadások munkaidejét úgy kell beosztani, hogy minden 50 perc munka után 10 perc pihenő legyen;

- a fogdába való visszatérés után jelentse a fogdapa-
rancsnoknak, ügyeletes tisztnek, ügyeletes foglárnak /:örpa-
rancsnoknak:/ a fogdások megatartását.

27. Fogadások Fürdetése a helyőrségkomen-
dás /:egységtörzsfőnök:/ által meghatározott napon és órá-
ban tiznaponként történjék. Ugyanezekben a napokon történjék
a foglyok időszakos orvosi vizsgálata is.

Azok a fogdások, akiket gyógyintézetbe utaltak, felgyógyulásuk után az egységükhöz vonulnak be. A fogság további részének kitöltésére vonatkozólag az a parancsnok intézkedik, aki a fenytést kiszabta /:kivételt képeznek a bíróság által elítéltek, ők a fogdába vonulnak be:/.

23. A fogdán kívül a fogadásoknak munkára, fürdőbe stb. kísérésére kísérőket az őrségből jelölik ki. Ha ez az őrség létszáma miatt nem lehetséges, a helyőrségkomendáns /:egység

törzsfőnök:/ intézkedésére kiegészítő részleget kell vezényelni.

29. A fogadások élelmezését a fogdában kell megszervezni élelmezési jegyük szerint. A tisztek és hivatásos tiszthelyettesek élelmezése a helyőrségkomendáns intézkedése szerint a tiszti étkezdéről történik. Ha nincs tiszti étkeзде, legénységi étkezést kaphatnak térítés ellenében.

A fogadások az élelmet a zárkában vagy a fogdában levő étkezőben kapják. Az étkezőben az élelmet különböző időpontokban kell kiadni: külön a honvédek, tisztetek, tiszthelyettesek és a tisztek részére.

30. Fogadásoknak a fogság fenytés ideje alatt tilos: rádiót hallgatni, bármilyen játkot játszani, hangszeren játszani, szeszesített fogyasztani, énekelni, ahakon át beszélgetni, zajongani, a zárkában rendetlenkedni, látogatókat fogadni, bárkitől bármit átvenni, levelet küldeni vagy átvenni.

Dohányozni csak a tiszteknek és hivatásos tiszthelyetteseknek szabad az e célra fenntartott helyeken.

Katonai, politikai irodalmat, szakkönyveket, sajtót olvashatnak a fogadások.

A katonai bíróság által elítélt és a nyomozó hatóságok által letartóztatott katonák fogvatartása

31. Katonai bíróság által elítélt és a nyomozó hatóságok által letartóztatott személyeket a fogdában a fegyelmi uton fogsággal fenytettekbl elkülönítve kell őrizni, a Büntetés végrehajtási utasítás szerint.

A fogdások kibocsájtása a fogdából

32. A fegyelmi uton fogdával fenytetteket a fogság-fenyítés letöltése után a helyőrségi fogdából - a fogdaparancsnok, a csapatfogdából - az egység ügyeletes bocsájtja ki.

A nyomozó hatóságok által letartóztatott katonákat a nyomozó hatóságoknak a katonai ügyész által jóváhagyott rendeletere alapján a helyőrségkomendáns /:egységtörzsfőnök:/ vagy a fogdaparancsnok bocsájtja ki a fogdából. A katonai bíróság által fogdán töltendő fogságfenyítésre elítélteket az ítélet szövegének másolatában megszabott határideő letelte után engedik ki.

A fogdaparancsnok a fogdásnak a helyőrségi fogdából való kieresztése céljából a fogdás fenytési határidejének letelte előtti napon, az őrparancsnoknak kiadja a szabadonbocsájtási jegyet.

SZABADONBOCSÁJTÁSI JEGY

..... fogdás /:vezetéknev, és keresztnév, rendfokozata:/.

Szabadon bocsájttható: /:hónap, nap, óra:/

Indok:

PH.

..... 19

.....

/:aláírás:/ fogdaparancsnok

Amikor az ügyeletes foglár /:őrpáranosnok:/ a szabadonbocsájtási jegyet megkapja, a szabadonbocsájtási jegyen feltüntetett időpontban a fogdást a fogdaparancsnokhoz /:egység-ügyeletes tiszthez:/ irányítja. A fogdaparancsnok a fogdások nyilvántartó könyvébe és a fogdások névjegyzékébe bejegyzí a fogdás szabadonbocsájtásának megtörténtét, majd a fogdások nyilvántartó könyve megfelelő rovatába, aláírás ellenében kiadja részére a személyi tárgyait, valamint a fogdajegyét is, melyre rávezeti a szabadonbocsájtás megtörténtét, majd a fogdást a fogdajeggyel közvetlen előljárójához irányítja.

33. A csapatfogdában levő fogdás szabadonbocsájtása céljából az egység-ügyeletes tiszt a fenytési határidő lejártakor az őrpáranosnoknak szabadonbocsájtási jegyet küld a fogdás szabadonbocsájtására vonatkozó feljegyzéssel. Az őrpáranosnok szabadonbocsájtja a fogdást, a szabadonbocsájtási jegyet pedig az őrnaplóval együtt felterjeszti az egység törzsfőnökéhez.

34. Előzetes letartóztatásban levők és elítéltek fogdából való szabadonbocsájtásakor a fogdaparancsnok, egység-ügyeletes tiszt a kiszabadulási időpontjára és indokára vonatkozólag a helyőrségkomendáns /:egységtörzsfőnök:/ aláírásával igazolványt ad.

A fogda berendezése

35. A helyőrségi fogdáának két része van: általános része - a fogdába helyezett honvédek, tisztesek és tovább- / szolgált tiszthelyettesek fogvatartására és külön része a tisztek, hivatásos tiszthelyettesek részére.

A fogda a tisztek és hivatásos tiszthelyettesek részére lehet külön épületrész vagy az általános résszel egy épületben elhelyezve, de akkor külön kijáratának kell lennie.

36. A fogda általános részében a következő helyiségeknek kell lenni:

- közös zárkáknak a fogsággal fenytett honvédek részére;
- közös zárkáknak a fogsággal fenytett tisztesek részére;
- közös zárkáknak a fogsággal fenytett továbbsszolgáló tiszthelyettesek részére;
- közös és egyes zárkáknak a rendészeti közegek által őrizetbe vett /:előállított:/ honvédek, tisztesek és továbbsszolgáló tiszthelyettesek részére;
- közös és egyes zárkáknak az előzetes letartóztatásban levő honvédek, tisztesek és továbbsszolgáló tiszthelyettesek részére;
- közös zárkáknak az elítélt honvédek, tisztesek és továbbsszolgáló tiszthelyettesek részére.

A zárkákban a következő berendezés legyen: priccsek /:vagy lehajtható priccsek:/, asztalok, padok /:ülőké:/ és ívőponarak.

37. A fogda tiszti és hivatásos tiszthelyettesi részében a következő helyiségeknek kell lenni:

- közös zárkáknak a fogsággal fenytett főtisztek részére, külön a beosztott tiszteknek és külön a hivatásos tiszthelyetteseknek;

- közös és egyes zárkáknak a rendőrségi közegek által őrizetbe vett /:előállított:/ tisztek és hivatásos tiszthelyettesek részére;

- közös és egyes zárkáknak az előzetes letartóztatásban levő, és külön zárkáknak az elítélt tisztek és hivatásos tiszthelyettesek részére;

A zárkákban a következő berendezés legyen: fekhelyek /:vagy felhajtható fekhelyek:/, asztalok, ülőkék, szekrények a személyi holmik és a tisztálkodási eszközök elhelyezésére, ivóvíz, ivópohár és fogasok.

38. A helyőrségi fogdának ezenkívül még a következő helyiségei legyenek:

- helyiségek az őrségek részére;
- konyha, a fogadások élelmének melegítésére vagy elkészítésére és a hozzá szükséges helyiségek;
- étkező;
- polcokkal /:fogasokkal:/ berendezett raktár a fogadások holmijainak őrzésére;
- mosdóhelyiség;
- mellékhelyiségek.

39. A fogdaparancsnok szobájában a következő berendezések legyenek: asztal, két-három szék, fekvőhely, ruhafo-
gas, vasíratáskák a fogadásoktól őrzésre átvett okmányok,
pénz és értéktárgyak megőrzésére.

40. A fogadások zárkáinak összes ablakain és a közösen használt helyiségek /:mosdók, mellékhelyiségek stb.:/ abla-

kain vasrácsnak kell lenni. A zárak ajtajaira vizsgálóablakot kell készíteni. A fogda folyosóján lakattal zárható szekrényeknek kell lenni a poharak, evőeszközök, tisztálkodó eszközök, lábbeli és ruhatisztító eszközök /:kofók:/ elhelyezésére. A szekrények kulcsát az ügyeltes foglár /:őrparancsnok:/ őrzi.

41. Minden fogdakörletben a fogdások sétáltatásához kerítéssel körülvett udvar legyen.

Sur- sán	Vezeték és keresztnev, rendfokozat	Állományilag mely egységhez tartozik /: az egység postafiók száma: / Egységfogdánál az alegység száma	Ki helyez- te fogdá- ba	Fogdá- sbehe- lyezés oka	Mennyi idő- re tartan- dó fogdá- ban	Átvett sze- mélyi tár- gyai, iratai és pénze	Fogdába került	Fogdás fenyítése lejárt	Időszakos or- vosi vizsga és fürdés megtörténté- nek ideje	Szabadulá- sával kap- csolatos feljegyzés	Fogdásból távozzék a vizsgák pótl. szend- lyi tárgyak okmányok stb. átvéte- lének elis- merése

Helyjegyzés: A "Ki helyezte fogdába" oszlopban az elítélteknél azt kell beírni,
hogy "Elítélte a katonai bíróság", a letartóztatottaknál:
"Letartóztatta a katonai ügyész".

A FOGDÁSOK NÉVJEGYZÉKE

Sor- szám	Vezeték és keresztnév	Renffo- kozat:	A fogság fenyítés neme	A fogdába - <u>helyezés kibocsátás</u> lácpontja		A fogdaparancsnok /:egység- ügyeletes:/ feljegyzése a fogdás kibocsátására vo- natkozóan.

Megjegyzés: A fogdások átvétele után az új őrség parancsnoka a névjegyzékbe a következőket írja:
"Ilyen és ilyen év, hó, nap, ennyi és ennyi órájában ennyi és ennyi fogdást átvettem" és aláírja.

A régi őrség parancsnoka szintén aláírja ezt a bejegyzést.

.....
fogdaparancsnok /:egységügyele-
tes:/ aláírása.

T a r t a l o m j e g y z é k

	Oldal
Általános alapelvek	1
ELSŐ RÉSZ	
<u>A helyőrség szolgálati személyei és kötelességeik</u>	
I. fejezet: A helyőrség szolgálati személyei . .	3
II. fejezet: A helyőrség szolgálati személyeinek kötelességei	5
A helyőrségparancsnok	5
A helyőrségparancsnok politikai helyettese	8
Helyőrségkomendáns	9
Helyőrségkomendáns helyettese . . .	14
Helyőrségi hadtápfőnök	15
Helyőrségi gépjármű főellenőr . . .	15
Helyőrségi vezető orvos	18
Helyőrségi állatorvos	20
Helyőrségi tűzrendészeti parancsnok .	22
A helyőrségi karmester	23
Elhelyezési felügyelőség parancsnoka	24
Vasutállomás /kikötő/ katonai komendáns	25
A helyőrségi fogdaparancsnok	27
III. fejezet: A helyőrségügyeletes tiszt és helyettesének kötelességei	
A helyőrségügyeletes tiszt	29
A helyőrségügyeletes tiszt helyettese	33
Helyőrségügyeletes orvos	34
IV. fejezet: Ügyeletes alegység	34

V. fejezet: Helyőrségi rendészeti járőrszolgálat	35
Igazoltatás és előállítás	37
VI. fejezet: Csapatok igénybevétele tűzvésznel és elemi csapásoknál	43

MÁSODIK RÉSZ

Az őrszolgálat megszervezése és végrehajtása

VII. fejezet: Általános alapelvek	45
VIII. fejezet: Őrségek vezénylése és előkészítése	53
Őrségek vezénylése	53
Az őrségek előkészítése	57
IX. fejezet: A jelszó	60
X. fejezet: Az őrségek eligazítása és váltása	62
Az őrségek eligazítása	62
Őrségváltás végrehajtása	68
Az örök váltása	75
XI. fejezet: Az őrség tagjainak jogai és kötelességei	80
Őrség fegyverhasználat	80
Az őrparancsnok	81
Az őrparancsnok kötelességei az egység /:maga- sabbegység:/ csapatzászlójának őrzése esetén	89
Az őrparancsnok kötelességei, ha a raktárba, lö- veg és gépkocsi telephelyre, hangárba, stb. beenged valakit	90
Az őrparancsnok kötelességei a fogadások őrzé- sével kapcsolatban	92
Az őrparancsnokhelyettes	94
A felvezető	95
A felállított őr feladata	98
A fogolykísérő	105

A küldőnc	106
Őrzés őrkutyákkal	107
XII.fejezet: Járőrök	108
XIII.fejezet: A csapatzászló őrzésének rendje lakta- nyában, táborban, menet- és pihenő- és éj- jeli nyugvás alatt	109
XIV.fejezet: Ideiglenes őrsegek szolgálatának ellá- tása	111
XV.fejezet: Az őrzendő létesítmények bekerítése és az őrhelyek berendezése	115
XVI.fejezet: Az őrseg elhelyezési körletének beren- dezése	118
XVII.fejezet: Öltözet őrszolgálatban	122
XVIII.fejezet: Az őrszoba belrendje	123
XIX.fejezet: Az őrsegek ellenőrzése	126
XX.fejezet: Az őrseg kötelmei csapat- és hadianyag szállításánál	130
Az őrseg kötelmei csapatszállításánál az anyag és harci technika őrzésével kap- csolatban	130
Az őrseg kötelmei katonai anyag szál- lításánál és kísérésénél	136

HARMADIK RÉSZ

A csapatok részvételével kapcsolatos helyőrségi rendez- vények megszervezése

XXI.fejezet: A csapatok diszszemléje	144
Általános utasítások	144
A diszszemlét tartó parancsnok fogadása	145
A csapatok diszmenetben való elvonulásá- nak rendje	148
XXII.fejezet: Diszőrsegek	152
XXIII.fejezet: Katonai tiszteletadás teneténél	158

M e l l é k l e t :

1. Őrségleírás	167
2. Őrhelytáblázat	168
3. Őrnapló	169
4. Csapat- /:hadianyag-:/ szállítmány őrzési terve . . .	173
5. A fegyver tartása az őrhelyen	175
6. Nyilvántartási könyv az őrség tartalék lőszeréről . .	177
7. Vezénylésen, szabadságon levő katonák nyilvántartá- si könyve	179
8. Helyőrségkomendánsi hivatal elhelyezése és beren- dezése	181
9. A fogda	183